gemeente Nijkerk

Programmabegroting 2025-2028

Inhoudsopgave

Voorwoord **2**

Leeswijzer **3**

Bestuurlijke hoofdlijnen **5**

Financiële hoofdlijnen **8**

Programma's **15**

Financiële begroting **73**

Bijlagen **78**

Voorwoord

Wij presenteren u de Programmabegroting 2025 van de gemeente Nijkerk. Hierin vindt u het voorgenomen en lopende beleid voor 2025 en verder en de financiële gevolgen die deze beleidsvoornemens hebben. Het beleid wordt zo concreet en toetsbaar mogelijk weergegeven in deze begroting.

De begroting bevat de hoofdlijnen en speerpunten van het voorgenomen beleid. De verdere uitwerking van dit beleid kunt u vinden in de beleidsnota's. De begroting is ingedeeld in programma's, die aansluiten bij de belangrijkste ambities van de gemeente. Een programma is een samenhangende set van activiteiten, doelen, en beleidsmaatregelen die door de gemeente worden uitgevoerd om specifieke maatschappelijke of organisatorische resultaten te bereiken.

Met ingang van de begroting 2024 bestaand de programma's van de begroting uit de vier perspectieven uit de Ontwikkelagenda 2023-2026 'Samen wonen, samen werken, samen leven'. Deze perspectieven zijn Ruimte, Sociaal, Veilig en Dienstverlening. Deze perspectieven zijn weer verder onderverdeeld in de maatschappelijke opgaven:

- Een thuis voor iedereen
- We delen de ruimte eerlijk en optimaal
- Een bloeiende economie in een vitale samenleving
- Duurzaamheid is de sleutel naar onze toekomst
- Alle inwoners doen mee en horen erbij
- Mensen hebben een bodem in hun bestaan
- Een veilige samenleving maken we samen
- Hoe maken we het samen mogelijk?

Een verdere toelichting op de perspectieven en maatschappelijke opgaven kunt u vinden in het hoofdstuk 'Programma's'.

De financiële vooruitzichten voor de gemeente zijn niet positief en zeer onzeker. De uitkering die gemeenten ontvangen vanuit het Rijk staat onder druk terwijl aan de andere kant er veel (nieuwe) taken op gemeenten afkomen. Daarnaast hebben gemeenten ook te maken met loon- en prijsstijgingen die veelal niet in dezelfde mate en gelijktijdig worden gecompenseerd in de uitkering van het Rijk.

Om de begroting in de komende jaren structureel sluitend te maken is bij het vaststellen van de Kadernota 2024 door de gemeenteraad besloten om bij de Kadernota 2025 te komen met voorstellen die leiden tot ombuigingen van in totaal ca. € 4 miljoen. Bij de totstandkoming van de Kadernota 2025 is dit ombuigingsproces in een dialoog met zowel de samenleving als de gemeenteraad succesvol afgerond en zijn de benodigde ombuigingen gerealiseerd. Helaas viel de ontwikkeling van de Meicirculaire gemeentefonds 2024 tegen en bleken extra ombuigingsmaatregelen nodig te zijn om tot een structureel sluitende begroting in meerjarenperspectief te komen. Deze maatregelen zijn in de Kadernota 2025 verwerkt, die eind juni 2024 door uw raad is vastgesteld.

Door de maatregelen die in de Kadernota 2025 zijn verwerkt blijft het mogelijk om te kunnen blijven investeren in de gemeente. Zowel op maatschappelijk als infrastructureel vlak.

Als gemeente zijn we trots op de vele initiatieven die in onze samenleving ontplooid worden. In deze begroting vindt u wat we als gemeente willen bereiken, wat we daarvoor doen, hoeveel geld we daaraan uitgeven en waar het geld vandaan komt. Nijkerk is immers een stad die bruist en volop in beweging is. De hoofdpunten daarvan vindt u verderop in deze begroting.

Leeswijzer

In deze begroting staat wat we als gemeente willen bereiken, wat we daarvoor doen, hoeveel geld we waaraan uitgeven en waar het geld vandaan komt.

Bestuurlijke en financiële hoofdlijnen
In het eerste hoofdstuk gaan we in op de bestuurlijke en financiële hoofdlijnen. We beschrijven de belangrijkste actuele uitdagingen en opgaven en gaan in op een aantal kernpunten vanuit onze ontwikkelagenda. Vervolgens belichten we in de financiële hoofdlijnen de financiële ontwikkelingen die van belang zijn voor de financiën van onze gemeente. Ook laten we op hoofdlijnen de herkomst en bestemming van de inkomsten en uitgaven zien. Tot slot lichten we enkele grote financiële ontwikkelingen toe.

Programma's
De begroting 2025 bestaat uit 4 programma's. Deze sluiten aan bij de perspectieven die de basis vormen voor de ontwikkelagenda en de kadernota, te weten Ruimte, Sociaal, Veilig en Dienstverlening. Per programma geven we de volgende informatie weer:

- Actuele ontwikkelingen, waarin ingegaan wordt op actuele ontwikkelingen die invloed hebben op het gemeentelijk beleid binnen het programma.
- Een overzicht van wat we willen bereiken en wat we daarvoor willen doen, gekoppeld aan de verschillende maatschappelijke opgaven binnen het programma. Voor veiligheid en duurzaamheid zijn doelen en activiteiten geformuleerd. Deze werkwijze wordt gefaseerd uitgerold over de andere programma's. Voor deze twee onderwerpen worden ook indicatoren bij de doelstellingen weergegeven. Dit wordt in volgende begrotingen uitgebreid tot alle maatschappelijke opgaven.
- Inzicht in de baten en lasten per maatschappelijke opgave en voor het gehele programma. Ook wordt het saldo hiervan weergegeven, en de onttrekkingen uit en toevoegingen aan reserves. Dit leidt tot een saldo inclusief en exclusief reserves.

Paragrafen
De begroting bevat naast programma's ook een toelichting op programma overstijgende onderwerpen. Deze programma overstijgende onderwerpen worden beschreven in de paragrafen. Deze paragrafen zijn verplicht vanuit het Besluit begroting en verantwoording (BBV) (art. 9 lid 2 BBV):

- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid

Financiële begroting
De financiële begroting bevat een totaaloverzicht van baten en lasten, per programma en totaal. Ook worden de gehanteerde uitgangspunten voor de raming toegelicht. De financiële begroting bevat daarnaast ook een aantal verplichte elementen op basis van het BBV:

- Overzicht van incidentele baten en lasten
- Geprognotiseerde balans
- Overzicht van ontwikkeling reserves en voorzieningen
- Overzicht van investeringskredieten
- Overzicht van arbeidsgerelateerde verplichtingen

Bijlagen
Tot slot zijn verschillende bijlagen opgenomen.

Bijlage 1: is de raming op taakveldniveau opgenomen, waarbij tevens de verbinding is gemaakt per taakveld naar de programma's.

Bijlage 2: zijn de samenwerkingsverbanden, met daarbij een korte weergave van de doelstelling van het samenwerkingsverband. Hierbij is weergegeven aan welke maatschappelijke opgaven dit samenwerkingsverband een bijdrage levert.

Bijlage 3: biedt een overzicht van alle beleidskaders.

Bijlage 4: zijn de (op basis van het BBV) verplichte beleidsindicatoren opgenomen.

Bijlage 5: bevat een overzicht van de reserves en voorzieningen en de ontwikkeling daarvan.

Bijlage 6: geeft een overzicht van aan de gemeenteraad voor te leggen nota's naar jaar van opleveren.

Bijlage 7: stand van zaken lopende woningbouwprojecten in de gemeente Nijkerk (versie september 2024)

Bestuurlijke hoofdlijnen

Samen wonen, samen werken en samen leven in Nijkerk. Zo willen wij er met elkaar voor zorgen dat Nijkerk een fijne plek is en blijft. In ons coalitieakkoord en later de Ontwikkelagenda hebben we hiervoor de basis geschetst. In deze Begroting 2025 laten we aan u zien hoe we dit voor 2025 en de jaren erna voor ogen hebben. We omschrijven wat we willen bereiken en hoeveel geld we hieraan uitgeven.

Keuzes gemaakt voor een gezonde financiële situatie
Bij de Kadernota 2025 zijn er door de gemeenteraad in samenspraak met de samenleving weloverwogen keuzes gemaakt. Hierdoor hebben we ook op de langere termijn een sluitende begroting. Door de gemaakte keuzes kunnen we onze ambities voor de komende jaren realiseren. Nijkerk wordt daardoor een nog fijnere plek om te leven.

We blijven ontwikkelen
Nijkerk is volop in beweging en als ontwikkelgemeente staan we niet stil. Dit brengt ons veel goeds waar we echt trots op mogen zijn. Op onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen en ook op onze medewerkers.
Bij deze ontwikkelingen komen echter ook uitdagingen kijken. Hierbij kunnen we er niet omheen dat ook veel van wat er buiten de grenzen van Nijkerk gebeurt invloed heeft op onze gemeente. Voorbeelden hiervan zijn de stikstofproblematiek, het vraagstuk rondom de opvang van asielzoekers en de start van het nieuwe kabinet.
Veel zaken zijn onzeker waardoor we soms een pas op de plaats moeten maken.
Desondanks gebeuren er veel goede en mooie dingen in Nijkerk en maken we echt vooruitgang. Ook voor de komende periode zetten we belangrijke stappen, die we hieronder in grote lijnen beschrijven.

Perspectief Ruimte
We hebben een groeiambitie, waarbij we al onze inwoners een goed thuis willen bieden. Wonen, werken en leven moeten hierbij met elkaar in evenwicht blijven. De Omgevingsvisie is daarbij onze leidraad.

- Voor onze groeiende bevolking is het belangrijk om passende woningen te blijven bouwen. In 2025 bouwen we hiervoor 250 nieuwe woningen en leveren we flexwoningen op. Waarbij we aandacht hebben voor specifieke doelgroepen die moeilijker een woning kunnen vinden.
- Een groei in woningen en inwoners gaat hand in hand met investeringen in voorzieningen zoals onderwijs, zorg, mobiliteit en de openbare ruimte. Hiervoor is een Meerjaren Investeringsprogramma (MIP) opgesteld. In 2025 geven we hieraan voor de eerste onderdelen uitvoering.
- Het bedrijfsleven en ondernemerschap zijn belangrijk voor een vitale samenleving en een bloeiende economie van Nijkerk. Daarom zetten we in de ontwikkeling van toekomstbestendige bedrijventerreinen, het toevoegen van nieuw bedrijfsareaal, de kwaliteit van de kernwinkelgebieden en het op de kaart zetten van Nijkerk als toeristische trekpleister.
- We zetten in op versterken van ons vitale buitengebied door een verandering naar duurzame landbouw en het verstevigen van de natuur en het verbeteren van de biodiversiteit.
- Waar mogelijk ondersteunen we boeren wij deze transitie en zetten we ons in om de dienstverlening naar boeren zo goed mogelijk te laten verlopen. Dit geldt zowel voor boeren die willen stoppen als voor boeren die hun bedrijf willen voortzetten.
- De inzet op duurzame mobiliteit en de verbetering van onze bereikbaarheid zowel via het spoor als over de weg (knooppunt Hoevelaken) blijft onverminderd onze aandacht vragen.
- We blijven samenwerken met andere organisaties en bedrijven in de regio's waarin Nijkerk actief is. Bijvoorbeeld voor woondeals en verstedelijkingsstrategieën in de regio Foodvalley en Amersfoort.
- Per 2050 willen we als gemeente klimaatneutraal zijn. Deze duurzame toekomst voor onszelf en onze kinderen betekent dat we balans moeten zoeken in de groei van Nijkerk. Ook blijven we inzetten op het klimaatbestendig maken van Nijkerk, het verminderen van

CO2 uitstoot, een circulaire economie, het besparen van energie en de opwek van duurzame energie. Netcongestie is daarbij een extra uitdaging.

Perspectief Sociaal
Onze inwoners zijn het hart dat de Nijkerkse samenleving doet kloppen. We willen dat mensen ook in de toekomst gelukkig en gezond in Nijkerk kunnen wonen en werken. En dat iedereen daarbij dezelfde mogelijkheden en kansen heeft. Alle inwoners horen erbij en moeten de kans krijgen om mee te doen in onze samenleving. Op langere termijn zien we hiervoor veel uitdagingen, op onder andere het gebied van armoede, vergrijzing, de krapte van de arbeidsmarkt en de oververhitte woningmarkt. We werken intensief samen met samenwerkingspartners om de inwoner zo integraal mogelijk te faciliteren en de middelen zo efficiënt mogelijk te benutten.

- In een integraal sociaal beleid voor jeugd, volwassenen en ouderen omschrijven we hoe we de komende jaren aan integraal beleid in het sociaal domein werken. In het integraal sociaal beleid is voor alle wetten aandacht en ook specifieke aandacht voor zaken als de sociale basisinfrastructuur, antidiscriminatiebeleid en inclusiebeleid.
- Voorkomen is beter dan genezen. Ons beleid richten we daarom steeds meer op positieve gezondheid. Met een focus op welzijn en preventie volgens het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Passende zorg, zoals in het Integraal Zorgakkoord (IZA) wordt omschreven, is hierbij ons uitgangspunt. Hierbij richten we ons minder op individueel gerichte ondersteuning en meer op de gemeenschap en lokale samenwerkingen.
- We zetten erop in dat inwoners meedoen in de samenleving door o.a. de uitvoering van onze visie op Werk en Participatie, onze visie op armoedebestrijding en inclusief onderwijs.

Perspectief Veilig
Geen thema is zoveel in beweging en tegelijkertijd zo belangrijk als veiligheid. Op basis van ons Integraal Veiligheidsplan zorgen we voor preventie en pakken van onveilige situaties aan.

- We ontwikkelen en realiseren de uitvoering van een Integraal veiligheidsplan 2023-2026, het plan van aanpak ondermijning, Bibob-beleid, camerabeleid en een plan van aanpak mensenhandel.
- We borgen de veiligheid bij de uitvoering van het handhavingsbeleid, het uitvoeringsplan en het evenementenbeleid.
- We ontwikkelen een aanpak voor jongerenoverlast en jongerencriminaliteit.
- We richten ons in het kader van criminaliteitspreventie van jongeren op een projectmatige aanpak voor jonge aanwas.
- We zetten in op proactieve handhaving/toezicht op het gebied van veiligheid en openbare orde om gevaarlijke situaties en ook misbruik van voorzieningen te voorkomen.
- We focussen ons op een veilige en gezonde (evenementen)vergunningverlening met een goede afweging op het gebied van maatschappelijke belangen, openbare orde en veiligheid.

Perspectief Dienstverlening
Een goede dienstverlening naar onze inwoners is en blijft ons werk. Met de verhuizing naar het nieuwe stadhuis in 2024 is een stap gezet om de dienstverlening verder te verbeteren.

- Om een goede en betrouwbare dienstverlening te waarborgen werken we integraal en opgavegericht. Dit geldt niet alleen voor teams die veel direct contact hebben met onze inwoners, zoals burgerzaken, onze sociaal teams en de buitendienst, maar de gehele organisatie.
- Er is een belangrijke rol weggelegd voor participatie. Op basis van onze Participatievisie betrekken we inwoners, maatschappelijke instellingen en bedrijven. Bij zowel de ontwikkeling van beleid als de uitvoering hiervan.

- Om de dienstverlening verder te verbeteren werken we aan een Servicecentrum met als uitgangspunt het dienstverleningsconcept 2020.
- We gaan de interne dienstverlening versterken door het uitwerken van een i-visie en het professionaliseren van het inkoop- en contractmanagement.

Samen staan we sterk
In alles wat we doen is samenwerken voor ons belangrijk. Nijkerk is geen eiland, maar een gemeente die midden in de samenleving staat. Door het bundelen van onze krachten met inwoners, ondernemers, maatschappelijke en bestuurlijke partners komen we verder. Omgevingsbewust werken en participatie is daarom iets we actief uitvoeren in ons werk. Waarbij we continu de balans zoeken in wat we kunnen bieden, maar ook wat we vragen.
Bij alles waar we als gemeente aan werken moeten we weten waar we het voor doen. Uiteindelijk staan onze inwoners altijd op de eerste plek. We werken in Nijkerk met en voor onze inwoners: we doen het samen.

Financiële hoofdlijnen

Inleiding

In dit hoofdstuk geven we op hoofdlijnen weer welke financiële ontwikkelingen we zien die invloed hebben op de begroting 2025 en verder. Dit doen wij aan de hand van de drie financiële pijlers: saldo van baten en lasten, leningenportefeuille en algemene reserve.

We presenteren in dit hoofdstuk het (incidentele) begrotingssaldo, wat een resultaat is van de baten en lasten in de begroting. Bij een positief saldo vindt er een storting in de algemene reserve plaats en bij een negatief saldo moet er worden onttrokken uit de algemene reserve. Het geeft ook weer welke financiële ruimte er is in de begroting om nieuwe plannen te kunnen financieren of om prijsstijgingen of financiële tegenvallers op te vangen.

We presenteren ook het structurele begrotingssaldo. Dit geeft de verhouding weer tussen de structurele lasten en de structurele baten en zegt wat over de financiële gezondheid van de gemeente.

Bij het opstellen van de begroting is als uitgangspunt genomen de financiële stand van zaken na de financiële mutaties uit de 1e Bestuursrapportage 2024. Door de tegenvallende ontwikkeling van de meicirculaire bleken bij de Kadernota 2025 extra ombuigingsmaatregelen nodig om tot een structureel sluitende begroting in meerjarenperspectief te komen. Deze extra maatregelen uit de Kadernota zijn in de begroting verwerkt.

Financiële context

Het is bekend dat de begrotingen van gemeenten op de langere termijn onder druk staan. Dit wordt veroorzaakt door een verlaging van de inkomsten uit het gemeentefonds van € 3 miljard, het zogeheten ravijnjaar. Het rijk heeft recent besloten dat de opschalingskorting vanaf 2026 structureel wordt geschrapt. Dit resulteert in een plus van circa € 0,7 miljard waardoor het gat wordt verkleind. Verder is besloten de nieuwe financieringssystematiek al vanaf 2024 in te voeren voor meer stabiliteit. Dit lost echter niet alle financiële problemen van de gemeenten op. Bij de komende circulaires hopen we meer duidelijkheid te krijgen over de toekomstige ontwikkeling van het Gemeentefonds.

Daarbij komt ook nog dat er een tendens is dat het Rijk incidentele baten verstrekt voor soms structurele lasten in de begroting in de vorm van 'specifieke uitkeringen'. Deze uitkeringen worden vaak voor een bepaald doel verstrekt, als het Rijk voor een onderwerp extra middelen vrij maakt, omdat ze dat belangrijk vindt. Echter gebeurt het ook dat de Algemene Uitkering (structurele baten) wordt omgezet in een specifieke uitkering (incidentele baten). Dit maakt het voor gemeenten moeilijker om een begroting te presenteren die structureel in evenwicht is.

Saldo van baten en lasten

Hieronder vindt u een overzicht van het saldo bij de Kadernota 2025 en het saldo van de Begroting 2025-2028 en de belangrijkste verschillen. Hierbij wordt opgemerkt dat positieve getallen een voordelig saldo of effect betekenen en negatieve getallen een nadelig saldo of effect.

Verder wordt nog opgemerkt dat er geen nieuw beleid is verwerkt.

Saldo begroting 2025-2028

Het saldo van de Begroting 2025-2028 laat zich als volgt weergeven:

bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028
Saldo Begroting 2025-2028	-839	-1.519	-228	736

Ten opzichte van het saldo dat bij de Kadernota 2025 is gepresenteerd is een nadelig effect zichtbaar. Dit laat zich als volgt weergeven en verklaren:

bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028
Saldo Kadernota 2025 (na amendementen)	-629	-203	852	1.072
Saldo Begroting 2025-2028	-839	-1.519	-228	736
Wijziging van het saldo van baten en lasten	**-210**	**-1.316**	**-1.080**	**-336**
Verklaring van de belangrijkste verschillen				
01. Lagere doorbelasting loonkosten (en overhead)	-525	-525	-525	-525
02. Hogere uitgaven Jeugd	-411	-411	-411	-411
03. Hogere opbregst afvalstoffenheffing	336	-	-	-
04. Correctie dubbele loonkosten ontwikkelagenda	320	-	-	-
05. Hogere uitgaven Wmo	-225	-225	-225	-225
Overige afwijkingen (< € 150.000), per saldo	295	-155	81	825
Totaal wijziging van het saldo van baten en lasten	**-210**	**-1.316**	**-1.080**	**-336**

Bij het opstellen van de Begroting 2025-2028 is zeer kritisch gekeken naar alle onderliggende brongegevens die bij de begroting 2024 tot stand zijn gekomen. Hierin heeft een ‘grote’ schoonmaak plaatsgevonden met een aantal financiële correcties tot gevolg.

De belangrijkste verschillen zijn hierna toegelicht. Voor een uitgebreidere specificatie wordt verwezen naar de financiële begroting onder ‘Ontwikkeling van het begrotingssaldo en uitgangspunten raming’.

1. Bij de begroting 2025 hebben we extra aandacht geschonken aan de doorbelasting van loonkosten (en bijbehorende overhead) aan de kostendragers. Dit heeft geleid tot een verschuiving van “rendabele (bouwgrond, investeringen, riool en afval)” naar “onrendabele (betaald uit bijvoorbeeld OZB en algemene uitkering)” kostendragers.
2. De (wettelijke) prijsindexatie die van toepassing is op de tarieven voor de Jeugd is hoger dan verwacht.
3. Door het (eerder) toegroeien naar 100% kostendekkendheid voor de afvalstoffenheffing valt de opbrengst voor 2025 hoger uit. Voor 2026 en verder was dit al in de Kadernota 2025 verwerkt.
4. Uit de opschoning van de brongegevens is gebleken dat in de begroting 2024 een aantal incidentele loonkosten voor de Ontwikkelagenda dubbel geraamd waren.
5. De (wettelijke) prijsindexatie die van toepassing is op de tarieven voor de Wmo is hoger dan verwacht.

Programma Water en rioolheffing

De rioolheffing stijgt overeenkomstig het vastgestelde beleid in het programma Water. Hiermee sluit het rioolrecht aan met de opvatting in het waterplan. Echter, in de begroting 2025 is een fout in de berekening van het programma Water gecorrigeerd.

Tussen het vaststellen van het programma Water alsmede de Kadernota 2025 en het moment van opstellen van de begroting is een fout in de onderliggende berekening van het Programma Water geconstateerd. Als uitgangspunt in het programma Water is gehanteerd dat afschrijvingen in 40 jaar plaatsvinden. Bij de onderliggende berekeningen is, achteraf, geconstateerd dat deze deels op 80 jaar stonden.

Ten opzichte van de kadernota heeft een correctie plaatsgevonden voor wat betreft de gehanteerde afschrijvingstermijn. Dit houdt in dat de gehanteerde 80-jarige afschrijving definitief is gecorrigeerd naar een 40-jarige periode en dat de tarieven rioolrecht (vastrecht en watergebruik) in 2025 stijgen met 18%. (15,1% beleid en 2,9% prijscompensatie).

Structureel begrotingssaldo

Een structureel begrotingssaldo is het verschil tussen de structurele (terugkerende) inkomsten en uitgaven van een gemeente. Het belang hiervan ligt in de duurzaamheid van de gemeentelijke financiën. Een positief structureel begrotingssaldo betekent dat de gemeente haar lopende uitgaven consistent kan dekken met haar reguliere inkomsten, zonder afhankelijk te zijn van incidentele meevallers of eenmalige inkomsten. Dit draagt bij aan financiële stabiliteit en zorgt ervoor dat de gemeente op lange termijn in staat blijft om haar taken te vervullen en investeringen te doen zonder in financiële problemen te komen.

Het structureel begrotingssaldo 2025-2028 laat zich, in vergelijking met de Kadernota 2025, als volgt weergeven:

bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028
Structureel saldo Begroting 2025-2028	454	-1.448	-788	99

Ten opzichte van het saldo dat bij de Kadernota 2025 is gepresenteerd is een nadelig effect zichtbaar. Dit laat zich als volgt weergeven en verklaren:

bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028
Structureel saldo Kadernota 2025	1.682	3	262	262
Saldo aangenomen amendementen Kadernota	-250	-357	-273	-190
Structureel saldo Kadernota 2025 (na amendementen)	1.432	-354	-11	72
Structureel saldo Begroting 2025-2028	454	-1.448	-788	99
Wijziging van het saldo van baten en lasten	**-978**	**-1.094**	**-777**	**27**
Verklaring van de belangrijkste verschillen				
01. Verschuiving uitvoering Ontwikkelagenda naar structureel	-1.600	-	-	-
02. Correcties begroting 2024	969	222	303	363
03. Structurele mutaties analyse begroting 2025	-347	-1.316	-1.080	-336
Totaal wijziging van het saldo van baten en lasten	**-978**	**-1.094**	**-777**	**27**

1. Bij de Kadernota 2025 is het budget voor de uitvoering van de Ontwikkelagenda structureel gemaakt. Dit betekent dat het incidentele budget uit 2025 als structureel wordt aangemerkt.
2. De opschoning van de brongegevens van de begroting 2024 hebben verschillende correcties met zich meegebracht.
3. Ook de analyse van de begroting 2025 heeft een aantal correcties met zich meegebracht die in de begroting 2025 zijn verwerkt.

Begrotingsoverzicht per programma

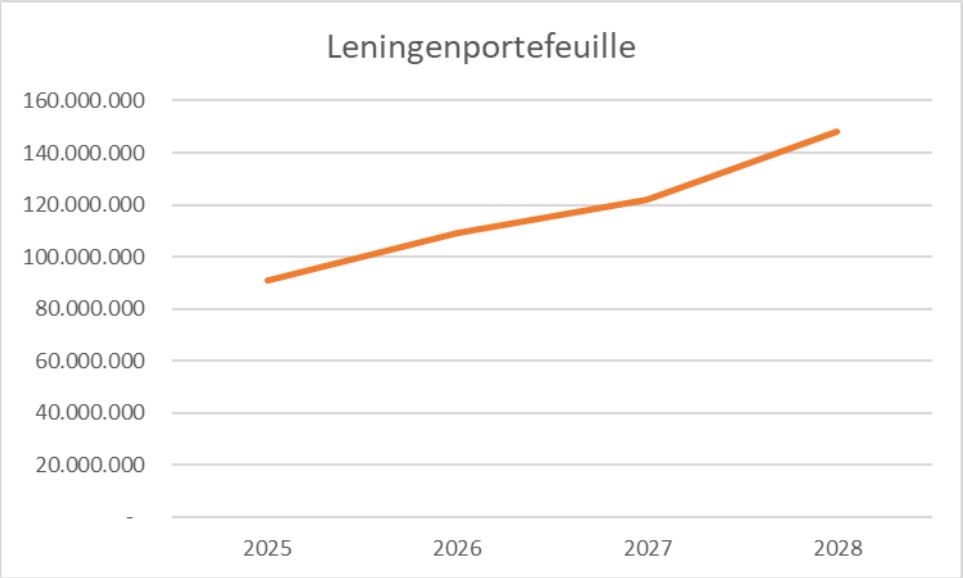
In onderstaande tabel zijn de totale baten en lasten per programma te zien en de toevoegingen en onttrekkingen uit de reserves, resulterende in een resultaat. Dit geeft op hoofdlijnen weer hoe de baten en lasten in de begroting verdeeld zijn naar de perspectieven. Wat opvalt is dat de baten in het perspectief dienstverlening veel hoger zijn dan de lasten en bij de andere perspectieven andersom. Dit komt doordat de algemene dekkingsmiddelen zijn opgenomen in het perspectief dienstverlening.

Leningenportefeuille

Onze leningenportefeuille is het totaal van alle uitstaande leningen. Het belang van een leningenportefeuille ligt in de manier waarop deze portefeuille het financieel beheer beïnvloedt. Een goed beheerde leningenportefeuille zorgt ervoor dat de gemeente haar schuldenlast kan dragen zonder de begroting onnodig te belasten. Het stelt ons in staat om essentiële projecten te financieren zonder de huidige inkomsten direct te belasten, maar brengt ook risico's met zich mee, zoals rentestijgingen of herfinancieringsrisico's. Daarom is een strategisch beheer van de leningenportefeuille essentieel om financiële stabiliteit en duurzaamheid op lange termijn te waarborgen.

De afgelopen periode is gewerkt aan het opzetten van een meerjaren liquiditeitsprognose. Deze prognose is een eerste stap in een verbetering van de beheersing van de leningenportefeuille. De komende periode zal deze prognose verder ontwikkeld worden.

Op basis van de programmabegroting 2025-2028 laat de (verwachte) ontwikkeling van de leningenportefeuille zich als volgt weergeven:

De leningenportefeuille bedraagt ten tijde van het opmaken van de begroting circa € 56 miljoen. De mutatie in de leningenportefeuille is bepaald op basis van de ontwikkeling van het EMU-saldo van de gemeente. Door grote investeringen in maatschappelijke voorzieningen en de openbare ruimte loopt de leningenportefeuille op. Deze trend was in de begrotingen van de afgelopen jaren al voorzien. Op basis van de huidige inzichten loopt de leningenportefeuille tot eind 2028 theoretisch op tot een bedrag van circa € 148 miljoen.

De beoordeling van de financieringspositie wordt afgemeten aan de ontwikkeling van de netto schuldquote. Deze quote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Op basis van de signaleringswaarden uit de stresstest voor gemeenten komt de netto schuldquote hierbij uit in categorie B, waarbij A het minst risicovol is en C het meest. Deze uitkomst kan als ‘voldoende’ worden beschouwd.

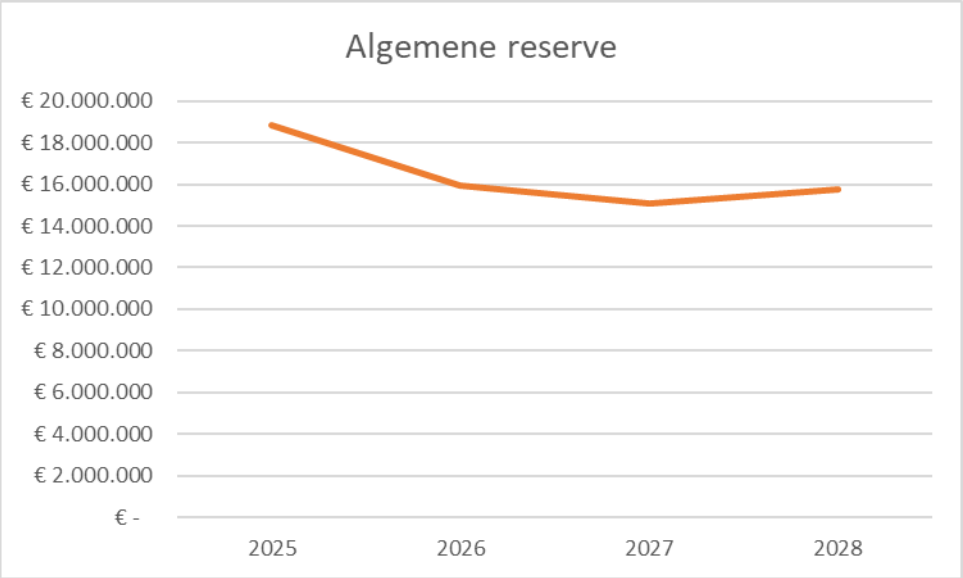
Algemene reserve

De algemene reserve is een financiële buffer die de gemeente aanhoudt om onverwachte uitgaven of tegenvallers op te vangen zonder direct in de begroting te hoeven snijden. Deze reserve wordt opgebouwd uit overschotten die in eerdere jaren zijn ontstaan, bijvoorbeeld wanneer het saldo van baten en lasten positief is.

Het belang van de algemene reserve voor een gemeente is dat het financiële stabiliteit biedt. Het stelt de gemeente in staat om flexibel te reageren op onvoorziene gebeurtenissen, zoals economische tegenvallers, calamiteiten of extra kosten voor projecten, zonder dat dit meteen leidt tot verhoging van belastingen of bezuinigingen op essentiële diensten. Bovendien draagt een gezonde algemene reserve bij aan het vertrouwen van inwoners en externe partijen, zoals kredietverstrekkers, in de financiële huishouding van de gemeente.

Om tot een structureel sluitende begroting te komen zijn in de Kadernota ombuigingsmaatregelen verwerkt waarbij ook de algemene reserve is ingezet. Gemeenten mogen vanaf 2024 een deel van hun reserve en overschotten inzetten voor het dekken van structurele lasten. Voor de gemeente Nijkerk is dat (op basis van de huidige stand van de algemene reserve) maximaal € 1,3 miljoen per jaar. Bij de ombuigingen gebruik gemaakt van deze mogelijkheid voor de jaren 2026 (€ 1,3 miljoen) en 2027(€ 623.000).

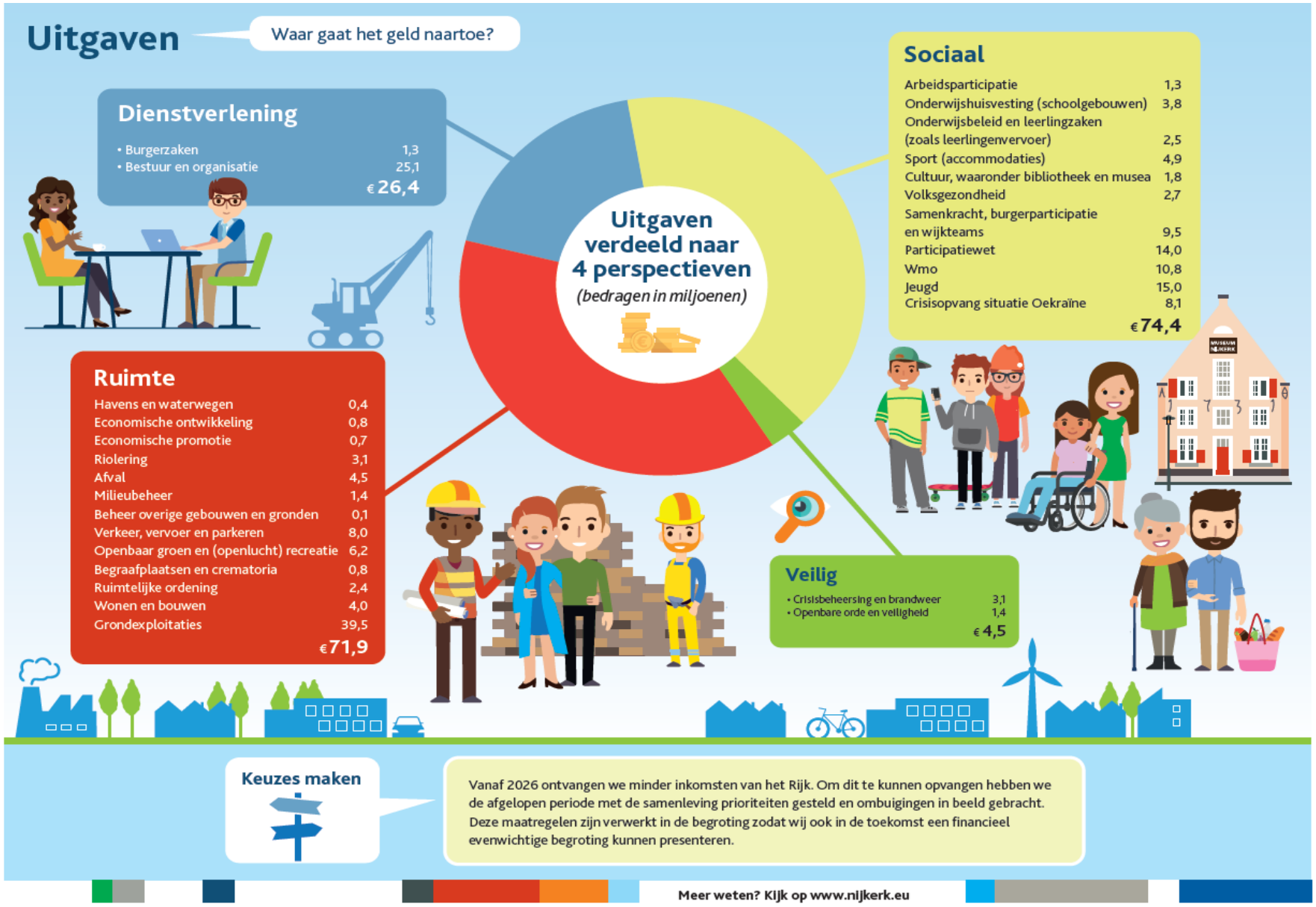
Op basis van de programmabegroting 2025-2028 laat de (verwachte) ontwikkeling van de algemene reserve zich als volgt weergeven:

De algemene reserve bedraagt ten tijde van het opmaken van de begroting € 20,5 miljoen voordelig. Daarmee is de omvang van de algemene reserve toereikend.
In de begrotingsperiode 2025-2028 neemt deze algemene reserve door het saldo van de (begrote) dotaties en onttrekkingen af tot circa € 15,8 miljoen. In absolute zin is dit een grote afname (€ 4,7 miljoen). Echter, de financiële positie blijft in zijn totaliteit wel toereikend. Naar rato van de balanspositie per 31 december 2023 komt een vermogenspositie van € 15,8 miljoen eind 2028 neer op een solvabiliteit van ruim 25%. Op basis van de signaleringswaarden uit de stresstest voor gemeenten komt de algemene reserve hierbij uit in categorie B, waarbij A het minst risicovol is en C het meest. Deze uitkomst kan als ‘voldoende’ worden beschouwd.

Begroting in één oogopslag

Uitgaven
Waar gaat het geld naartoe?
Dienstverlening
• Burgerzaken 1,3
• Bestuur en organisatie 25,1
€ 26,4
Uitgaven verdeeld naar 4 perspectieven
(bedragen in miljoenen)
Sociaal
Arbeidsparticipatie 1,3
Onderwijshuisvesting (schoolgebouwen) 3,8
Onderwijsbeleid en leerlingzaken (zoals leerlingenvervoer) 2,5
Sport (accommodaties) 4,9
Cultuur, waaronder bibliotheek en musea 1,8
Volksgezondheid 2,7
Samenkracht, burgerparticipatie en wijkteams 9,5
Participatiewet 14,0
Wmo 10,8
Jeugd 15,0
Crisisopvang situatie Oekraïne 8,1
€ 74,4
Ruimte
Havens en waterwegen 0,4
Economische ontwikkeling 0,8
Economische promotie 0,7
Riolering 3,1
Afval 4,5
Milieubeheer 1,4
Beheer overige gebouwen en gronden 0,1
Verkeer, vervoer en parkeren 8,0
Openbaar groen en (openlucht) recreatie 6,2
Begraafplaatsen en crematoria 0,8
Ruimtelijke ordening 2,4
Wonen en bouwen 4,0
Grondexploitaties 39,5
€ 71,9
Veilig
• Crisisbeheersing en brandweer 3,1
• Openbare orde en veiligheid 1,4
€ 4,5
Keuzes maken
Vanaf 2026 ontvangen we minder inkomsten van het Rijk. Om dit te kunnen opvangen hebben we de afgelopen periode met de samenleving prioriteiten gesteld en ombuigingen in beeld gebracht. Deze maatregelen zijn verwerkt in de begroting zodat wij ook in de toekomst een financieel evenwichtige begroting kunnen presenteren.
Meer weten? Kijk op www.nijkerk.eu

Programma's

Vanaf de begroting 2024 werken we met 4 perspectieven.
De oude programma's zijn in 2024 omgezet naar de volgende perspectieven met daaronder een of meerdere maatschappelijke opgaven:

Perspectief Ruimte	Perspectief Sociaal	Perspectief Veilig	Perspectief Dienstverlening
Lasten: € 71.939 Baten € 52.232	Lasten: € 74.418 Baten: € 22.671	Lasten: € 4.521 Baten: € 72	Lasten: € 26.445 Baten: € 99.372
MO 1: een thuis voor iedereen **MO 2:** we delen de ruimte eerlijk en optimaal **MO 3:** een bloeiende economie in een vitale samenleving **MO 4:** duurzaamheid is de sleutel naar onze toekomst	**MO 1:** alle inwoners doen mee en horen er bij **MO 2:** mensen hebben een bodem in hun bestaan	**MO 1:** een veilige samenleving maken we samen	**MO 1:** hoe maken we het samen mogelijk? **MO 2:** algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

*Bedragen * €1.000*

Vanaf 2024 wordt er een vast format gehanteerd waarin alle beleidsteksten zijn gegoten. Dit zorgt voor een betere leesbaarheid en meer herkenning. Een overzicht van de verdeling van de taakvelden naar de verschillende perspectieven vindt u in de bijlage. Na de pilot in 2024 bij de maatschappelijke opgaven 'Duurzaamheid is de sleutel naar onze toekomst' en 'Een veilige samenleving maken we samen' met het opstellen van meetbare doelstellingen met daarbij horende beleidsindicatoren zijn in 2025 de maatschappelijke opgaven 'Een thuis voor iedereen', 'We delen de ruimte eerlijk en sociaal' en 'Een bloeiende economie in een vitale samenleving' toegevoegd . De resterende maatschappelijke doelen volgen bij de Begroting 2026.

1. Perspectief Ruimte

1.1 Actuele ontwikkelingen

De gemeente Nijkerk heeft een groeiambitie. Deze wens voor de lange termijn is opgenomen in de Omgevingsvisie. Wonen, werken en leven moeten hierbij met elkaar in evenwicht blijven. Ook nu de ruimte schaarser wordt en de samenstelling van de bevolking verandert. Daarin moeten we voortdurend een balans vinden, waarbij we ook gestaag willen blijven groeien.

Om inwoners van Nijkerk een goed thuis te bieden is het belangrijk te weten waar we nieuwe woningen bouwen en wat voor woningen dit moeten zijn. Dit heeft op de langere termijn veel invloed op de veranderende samenstelling van de bevolking en op de kansen voor inwoners om binnen hun eigen woonplaats te kunnen verhuizen. We hebben hierbij extra aandacht voor specifieke doelgroepen die moeilijker een woning kunnen vinden, met onder andere flexibele woningbouwlocaties, premantelzorgwoningen en startersleningen.

Groei in woningen vraagt om investeringen in voorzieningen zoals onderwijs, zorg en sport, maar ook in zaken als mobiliteit, duurzaamheid, openbare ruimte en economie. Deze investeringen geven ons kansen om uit te breiden of te verstevigen. Hiervoor is in 2024 een Meerjaren Investeringsprogramma (MIP) opgesteld en worden in 2025 hieruit voortvloeiend diverse uitvoeringsprogramma's opgesteld. Energievoorziening is randvoorwaardelijk om nieuwe ontwikkelingen te kunnen realiseren. De vraag naar energie en water is een maatschappelijke uitdaging voor de toekomst. In elke (nieuwe) ontwikkeling is beschikbaarheid van energie een ontwikkelvraagstuk geworden en vraagt om proactief handelen. Het gaat hierbij om (lokale) energieopwek, transport en gebruik om verdere netcongestie te overwinnen.
Ook voor het buitengebied geldt dat er grote vraagstukken zijn om te transformeren en te vernieuwen. Daarbij speelt het beperken van de stikstofuitstoot een grote rol.
Steeds meer vraagstukken spelen zich af binnen de regio's waarbinnen de gemeente Nijkerk actief is. Zoals de woondeals en verstedelijkingsstrategieën waar we aan deelnemen in de regio FoodValley en Amersfoort. We zullen in deze regio's onze belangen zo goed mogelijk inbrengen. Dit geldt ook voor ontwikkelingen die buiten onze gemeentegrenzen kunnen plaatsvinden, zoals een mogelijke komst van een kazerne in de gemeente Zeewolde.

Nijkerk heeft sterk ondernemerschap en goede bedrijven. Bedrijvigheid en ondernemerschap zijn belangrijk voor onze samenleving. Daarom blijven we inzetten op de ontwikkeling van bedrijventerreinen en op de kwaliteit van de kernwinkelgebieden. Deze vernieuwing moet plaatsvinden in een duurzame setting en in de beweging naar een circulaire economie.

De groei van onze gemeente en de gevolgen hiervan moeten we nauwkeurig afstemmen met onze doelststellingen voor een duurzame toekomst. We willen in de toekomst klimaatbestendig en waterrobuust zijn. Duurzame en actieve mobiliteit, toewerken naar een circulaire economie, het besparen van energie en de opwek van duurzame energie dragen hier aan bij.

Onze gemeente bereidt zich voor om medio 2025 statushouders en asielzoekers een veilige en geschikte woonruimte te bieden. Momenteel zijn we actief op zoek naar geschikte locaties, waarbij we de wensen en zorgen van onze inwoners serieus nemen. We streven naar transparantie en betrokkenheid van de gemeenschap, door middel van informatiebijeenkomsten en inspraakmogelijkheden. Samen met woningcorporaties en welzijnsorganisaties zorgen we ervoor dat de vluchtelingen naast een dak boven hun hoofd ook ondersteuning krijgen bij hun integratie.

Tegelijkertijd is er onzekerheid over de structurele financiële bijdragen voor de diverse doelgroepen. De nieuwe kabinetsplannen maken dat we nog geen zekerheid kunnen geven hoe de financiering eruit zal zien, dit is een risico dat in 2024 en 2025 in kaart wordt gebracht door een plan van aanpak per doelgroep. De financiering rondom Oekraïne is voor de komende twee jaar vastgesteld en geeft 100% dekking. De financiering rondom asiel zal in samenspraak met het COA worden bepaald. M.b.t. de doorstroomlocatie voor statushouders krijgen we voor de komende drie jaren een exploitatie vergoeding per persoon. Dit biedt ons de zekerheid om deze doelgroep op een zorgvuldige en professionele wijze te begeleiden. Deze regeling geeft Nijkerk 100% dekking.

1.2 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen

Maatschappelijke opgave 1.1. Een thuis voor iedereen

Thuis is waar je woont en leeft. Een thuis blijven bieden aan alle inwoners van Nijkerk is moeilijk, omdat er een enorme druk op de woningmarkt is. We zetten vanuit onze Woonvisie de komende jaren in op het bouwen van nieuwe woningen en het verkrijgen van een betere balans tussen vraag en aanbod. We bieden op die manier kansen aan eigen inwoners en ruimte voor buurtschappen. We zetten onder andere in op alternatieve en flexibele woonvormen. Er zal wel sprake zijn van een gestage, niet per se regelmatige groei van het aanbod van woningen. Daarvoor zijn de marktomstandigheden te onvoorspelbaar.

Het is ook van belang dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig, liefst in hun eigen woonomgeving, wonen en verblijven. Dat past in het toekomstbestendig en betaalbaar houden van ons sociale stelsel. In dat kader is het van belang dat we de komende jaren, samen met onze ketenpartners, inzetten op inclusieve wijken. Dit vraagt een extra inzet op effectieve lobby.

Met onze bouwopgave en met de ontwikkeling in bestaande buurten en wijken kunnen we nieuwe vormen van ‘samen wonen en samen leven’ ontwikkelen. Het gaat daarbij niet alleen om fysieke en ruimtelijke aanpakken, maar vooral ook om groepen mensen blijvend op elkaar te betrekken en daarvoor de sociale infrastructuur te scheppen en te versterken.

Dit willen we bereiken

Dat de gemeente Nijkerk een plek is en blijft waar het voor alle inwoners in alle levensfasen en omstandigheden fijn is om te wonen en te leven.

Doelstelling : Huisvesting van reguliere doelgroepen

Activiteiten

1. We stellen een Volkshuisvestingsprogramma op om ons voor te bereiden op de nieuwe Wet Versterking regie volkshuisvesting per 1 januari 2026. Hierbij is aandacht voor:

    - Vanuit de Woonzorgvisie stellen we het begin van de zorglandschapsschets vast en kunnen we aan de slag met een afwegingskader voor woonzorginitiatieven.
    - Regie nemen op het huisvesten van de in de nieuwe Wet genoemde aandachtsgroepen op de woningmarkt.
    - Regionaal afstemming zoeken met onze buurgemeenten en komen tot fair share afspraken.
    - Het Wetsvoorstel versterking regie volkshuisvesting wordt in het Hoofdlijnenakkoord van PVV, VVD, NSC en BBB voorgezet, maar op een aantal punten aangevuld/gewijzigd.
    - Aandachtsgroepen in de Wet versterking regie volkshuisvesting: Statushouders, mensen met sociale en/of medische urgentie, mensen die uitstromen uit intramurale (zorg)instellingen, dak- en thuisloze mensen, arbeidsmigranten, studenten, woonwagenbewoners en ouderen.

2. Met Woondeals en verstedelijkingsstrategieën in de regio's Foodvalley en Amersfoort geven we uitvoering aan onze woningbouwambitie. Hierbij zorgen we ook voor voldoende betaalbare woningen.

3. We streven naar de oplevering van 250 nieuwbouwwoningen in 2025. Waarbij we inzetten op de volgende ontwikkelingen:

    - Voorbereidende en procedurele werkzaamheden van de grote woningbouwlocaties (meer dan 100 woningen);
    - De ontwikkeling van kleinere woningbouwlocaties;
    - Verwachte oplevering van 250 woningen, waaronder de resterende 158 woningen in Het Spaanse Leger; van de op te leveren woningen vallen er 71 in de categorie sociale huur. Te verwachten eerste oplevering van onder andere circa 70 woningen in Nijkerkerveen Deelplan 3, 11 nieuwe woningen in de locatie Nautenaseweg en 44 woningen binnen de herontwikkeling van de Meubel- en tapijthal (Plan Bentinck);
    - Voorbereidende en procedurele werkzaamheden van de grote woningbouwlocaties (meer dan 100 woningen): Doornsteeg fase 3, Stadshaven en Klaarwater.

4. Het voornemen is om de herontwikkeling van woonzorgcentrum St. Jozef en de realisatie van Bouwplan Kerkplein in samenhang vorm te geven. In juni 2024 stelde de raad het bestemmingsplan voor Het Nieuwe St. Jozef en hernieuwde kaders voor Bouwplan Kerkplein vast. De planvoorbereiding zal de komende periode worden vervolgd, waarbij het streven is om de bouw van beide projecten in 2025 te starten. Met inachtneming van een bouwperiode van minimaal twee jaar zou oplevering dan vanaf 2027 aan de orde zijn.

5. We werken verder aan het project Stadshaven, waarbij het gebied van de Havenkom wordt omgevormd tot een aantrekkelijk stedelijk woon- en leefgebied. Voor de ontwikkeling van fase 1a (herontwikkeling locatie stadhuis) en de locatie 'Bentinck' zijn de bestemmingsplannen vastgesteld en kan, afhankelijk van de doorlooptijd van de juridische procedures, in 2025 gestart worden met de uitvoering. Voor het overige gedeelte van het plangebied is een bestemmingsplan in procedure genomen.

6. In 2025 is opnieuw een bedrag van € 500.000 vrijgemaakt om meer Startersleningen te kunnen toekennen. In november/december 2025 wordt de herziene Starterslening (najaar 2023) geëvalueerd.

7. We voeren afspraken, die we hebben met woningcorporaties, samen uit zoals:

    - jaarlijks gemiddeld 75 sociale huurwoningen realiseren (bruto);
    - stimuleren doorstroming door inzet wooncoach (WSN);
    - start herontwikkeling huize St. Jozef;
    - nieuwbouwcomplex Beverdam wordt opgeleverd (Hoevelaken, de Alliantie);
    - ontwikkelen van nieuwe woonvormen: meergeneratiehofje (Spoorkamp I), 252 flexwoningen (Wonen bij Jaap) en extra standplaatsen voor woonwagens.

8. Voor 2025 tot en met 2027 gaan we nieuwe Prestatieafspraken maken met de woningcorporaties en huurdersorganisaties. Met deze afspraken werken de gemeente, corporaties en huurdersorganisaties gezamenlijk aan de ambities rondom de sociale volkshuisvestelijke opgave. Jaarlijks wordt een praktische uitvoeringsagenda opgesteld en de voortgang frequent gemonitord.

9. De raad ontvangt halverwege 2025 de Woningbouwmonitor over 2024, inclusief doorkijk van de actuele stand van zaken van de projecten die in de pijplijn zitten.

10. De Nota grondbeleid is in 2024 herzien en vastgesteld door de gemeenteraad en biedt de mogelijkheid om strategisch grond aan te kopen.

11. We geven uitvoering aan het vastgesteld erfgoedbeleid. Ook hiervoor geldt de samenhang met het programma omgevingskwaliteit.

Doelstelling
Goede huisvesting van specifieke doelgroepen

Activiteit 1
We herzien de Nota Huisvesting Arbeidsmigranten

Activiteit 2
We leveren in 2024/2025 ca. 250 flexibele wooneenheden op in project Wonen bij Jaap voor doelgroepen die moeilijk een woning kunnen vinden (starters 50%, spoedzoekers 32%, statushouders18%). Ca 70 wooneenheden in december 2024 en de overige wooneenheden voor de zomer van 2025. Daarnaast vervolgen we het onderzoek naar een locatie voor flexibele wooneenheden voor EU-medewerkers en zoeken we naar andere locaties waar het restant aan flexibele wooneenheden gerealiseerd kan worden.

Introductie werken met indicatoren
Door aan de hand van de maatschappelijke opgaven tot een set doelstellingen met daaraan gekoppelde indicatoren te komen, is er voor de raad een additioneel instrument beschikbaar om het gesprek te voeren over de realisatie van de maatschappelijke opgaven. In onderstaande tabellen. Zijn de - deels al beschikbare - indicatoren gekoppeld aan de doelstellingen. Hierbij is sprake van een ontwikkelmodel.

Doelstelling	Beleidsindicator	Eenheid	2021	2022	2023
Goede huisvesting van reguliere doelgroepen	Totaal opgeleverde woningen	Aantal	431	206	221
	Aandeel vrije sector	Aantal	349 (81%)	142 (69%)	155 (70%)
	Aandeel sociale huur	Aantal	82 (19%)	64 (31%)	66 (30%)
Goede huisvesting van specifieke doelgroepen	Huisvesting statushouders	Aantal	54	59	89
	Huisvesting overige doelgroepen *	Aantal	-	-	237

- Gegevens reguliere doelgroepen gebaseerd op de woningbouwmonitor. Vanaf 2021
- Gegevens specifieke doelgroepen 2021 en 2022 niet beschikbaar
- Onder overige doelgroepen wordt verstaan Oekraïners, asielzoekers en arbeidsmigranten

Maatschappelijke opgave 1.2. We delen de ruimte eerlijk en sociaal

De groei en ontwikkeling van Nijkerk geeft meer druk en competitie op de schaarse ruimte. We moeten daarin keuzes maken en tegelijk het veelvormige karakter van Nijkerk, Nijkerkerveen en Hoevelaken bewaken en bewaren. Dit geldt in het bijzonder voor ons vitale en robuuste buitengebied waar een rijke schakering van functies haar plek heeft en ook moet houden. De gevolgen van de ontwikkeling van landelijke functies (landbouw, recreatie, natuur en landschap) moeten we goed begeleiden en inpassen. Dit vraagt meer capaciteit en inzet, wat nu al merkbaar is binnen onze organisatie. Ook moet op sommige plekken een goede afweging plaatsvinden tussen meer landelijke functies en hun ruimtevraag enerzijds en ruimtelijke behoeften voor woningbouw en bedrijfsontwikkeling anderzijds.

Dit willen we bereiken

Dat de ruimte in Nijkerk voor de korte en zeker voor de lange termijn optimaal wordt verdeeld en ingericht. Vanuit openheid, transparantie en betrokkenheid van belanghebbenden zullen we soms lastige en pijnlijke keuzes moeten maken.

Doelstelling : Goede evenwichtige balans wonen, werken en recreëren.

Activiteiten

1. We ondersteunen de verandering naar een duurzame landbouw door het verstevigen van de natuur en het verbeteren van biodiversiteit. We zaaien bloemrijke akkerranden in en voeren lokale biodiversiteitsprojecten uit samen met inwoners.

2. Waar mogelijk ondersteunen wij de boeren bij deze transitie. We zetten ons in om de dienstverlening naar boeren zo goed mogelijk te laten verlopen. Dit geldt zowel voor boeren die willen stoppen als voor boeren die hun bedrijf willen voortzetten.

3. We evalueren het Landschapsontwikkelingsplan en bekijken hoe we dit plan verder willen uitvoeren. Begin 2025 wordt deze voorgelegd aan de raad. Het LOP wordt onderdeel van het programma Omgevingskwaliteit.

4. We nemen actief deel aan diverse samenwerkingsverbanden, zoals het Regionaal Programma Landelijk Gebied (RPLG), Regio Foodvalley, Energy-board Gelderland en Utrecht, en Regio Amersfoort. Ook werken we samen met de gemeente Ede en Barneveld om landelijke regelingen voor de landbouwtransitie door te voeren.

5. We helpen de netbeheerder om het elektriciteitsnetwerk te verzwaren en te versnellen, door onder meer een nieuw onderstation te bouwen. Hiervoor maken we afspraken met allerlei partners in het veld. Streven is dat het onderstation in 2029 operationeel is.

6. We bouwen verder aan het Energieweb, om een balans te vinden in lokaal opwek en verbruik

7. We ontwikkelen slimme oplossingen in het project Energie-alliantie. We stimuleren inwoners hun woningen te isoleren, energie te besparen en zelf energie op te wekken. Ook zetten we in op het isoleren van utiliteitsgebouwen (zoals scholen) en kantoren.

8. We voeren ter voorbereiding op het plaatsen van twee windturbines langs de A28 de nodige onderzoeken uit en leggen de uitkomsten daarvan ter besluitvorming voor aan de raad.

9. We onderzoeken – onder meer samen met de regio en het Rijk - welke mogelijkheden er zijn om energie op te wekken op restgronden.

10. We geven uitvoering aan de Omgevingswet die op 1 januari 2024 in werking is getreden. De uitvoering van de wet wordt gemonitord en geëvalueerd. Hierbij ontwikkelen we ook het eerste Omgevingsplan voor de omgeving Hoevelaken-West. Hiermee legt de gemeente de structuur vast voor andere toekomstige omgevingsplannen. Streven is eind 2024 het ontwerp van het Omgevingsplan 1.0 voor de omgeving Hoevelaken-West in procedure te brengen.

11. In aanloop naar de Omgevingsvisie 2.0, waarvan de nieuwe visie op mobiliteit onderdeel wordt, werken wij op basis van een kaderstelling naar een nieuw ontwerpdocument. Op basis van de uitkomsten uit de participatie en het onderzoek leggen wij in dit document de hoofdlijnen vast.

12. We stellen een visie op voor het landelijk gebied en starten met het opstellen van het programma Omgevingskwaliteit. Dit programma integreert onder andere de Welstandsnota, de Ruimtelijke atlas, het Landschapsontwikkelingsplan, de Cultuurhistorische waardenkaart en de geldende beeldkwaliteitsplannen.

13. Voor de gebieden Slichtenhorst, Stationsgebied Nijkerk, Bronswerk, Luxool en de oostelijke verkeersontsluiting- ook wel Oostelijk Nijkerk genoemd – werken wij een kaderstellend document uit met zowel procesmatige als inhoudelijk kaders. Na de vaststelling van het kaderstellend document, werken we binnen de gestelde kaders diverse scenario's uit zodat uiteindelijk een bestuurlijke keuze gemaakt kan worden voor een voorkeursscenario.

14. Binnen het programma van U Ned wordt de ontwikkelpotentie van station Nijkerk als Regiopoort in kaart gebracht. De inzet is om de frequentie van de treinen te verhogen door:
    - op korte termijn de spitstrein te laten rijden;
    - op langere termijn in te zetten op een keervoorziening bij station Harderwijk zodat er in beide richtingen 4 treinen per uur kunnen rijden.

15. Gezamenlijk met de provincies Gelderland en Utrecht, Regio Amersfoort, Regio Foodvalley en Noord-Veluwe-Bereikbaar streven we naar uitvoering van Knooppunt Hoevelaken. We gaan het gesprek aan met het Rijk om te bekijken welk pakket aan maatregelen nodig is om het pauzeren van Knooppunt Hoevelaken tijdelijk op te vangen.

16. In 2024 is het Meerjaren Investeringsprogramma (MIP) vastgesteld in het college. Hierin vindt de totaalafweging plaats van onze ruimtelijke en maatschappelijke investeringen tot en met 2040. Het MIP is meegenomen in de Kadernota 2025 en in het najaar 2024 volgt vaststelling van de Begroting 2025 en het MIP in de gemeenteraad

17. We geven invulling aan het nieuwe Groenbeheercontract 2024-2034 en uitvoering aan het hondenuitlaat beleid, biodiversiteitsprojecten en beplantingsplannen zoals bloemrijke akkerranden.

18. We implementeren het Beleidsplan Speelruimte. Hiervoor beheren, renoveren en ontwikkelen we speel- en ontmoetingsplekken, zoals een pumptrack, skatebaan en beweegroutes.

19. We geven uitvoering aan de wettelijke taak van de wet op de lijkbezorging en geven uitvoering aan het beleidsplan (Begraafplaatsen 2021-2026). In 2025 gaan we door met de uitbreiding van de begraafplaats in Nijkerkerveen.

20. We bereiden ons voor op een mogelijke komst van een kazerne bij Zeewolde. Dat doen we door in gesprek met de betrokken overheden en het ministerie van Defensie te gaan, evenals met de samenleving en de gemeenteraad.

21. We werken in de regio's Amersfoort en Foodvalley samen aan verstedelijkingsstrategieën. Op basis van deze visies besluit het rijk mogelijke subsidies te verstrekken om grote ruimtelijk ontwikkelingen mogelijk te maken.

Doelstelling	Beleidsindicator	Eenheid	2021	2022	2023
Een goede evenwichtige balans tussen groen en bebouwing	In ontwikkeling	*-	* -	* -	* -
Goede evenwichtige balans wonen, werken, recreëren en voorzieningen	Landelijke LEEFBAAROMETER	Kwalitatief	Score GOED	Score GOED	Score GOED

* Gegevens (nog) niet beschikbaar, in ontwikkeling

- Bron gegevens: Leefbaarometer | Kaart
- De Leefbaarometer wordt elke twee jaar geactualiseerd. Het jaar 2020 gaf voor Nijkerk eveneens de kwalificatie GOED

Maatschappelijke opgave 1.3. Een bloeiende economie in een vitale samenleving

Nijkerk heeft een erkend sterk bedrijfsleven. Innovatiekracht en ondernemerschap zijn een stabiele basis onder een vitale economie, met sterke lokale en regionale uitstraling. In onze Economische visie wordt het belang van onze economische sector geplaatst binnen het kader van de ontwikkeling van onze samenleving. Bloei van de economie en bloei van ons verenigingsleven, van de leefbaarheid in onze centra, brede welvaart en inkomenszekerheid voor onze inwoners en de instandhouding van voorzieningen gaan hand in hand.

De uitdagingen daarvoor worden groter in de komende jaren. Door de transities (stikstof, energie, circulariteit) in het landelijk gebied en met name de agrarische sector en het agrifoodcluster, het toenemend belang van duurzame ontwikkeling en de druk op de ruimte komen verdienmodellen en economische processen onder druk. Ook de algemene economische vooruitzichten zijn minder rooskleurig dan de afgelopen jaren. Dit vraagt van ons dat we nog meer naast onze ondernemers gaan staan, belemmeringen wegnemen en ons bedrijfsleven ondersteunen in het benutten van kansen.

Dit willen we bereiken

Dat we de ‘gouden wisselwerking’ tussen onze bloeiende economie en onze vitale samenleving behouden en waar mogelijk duurzaam versterken in steeds uitdagender tijden. De economische visie uit 2021 biedt daarbij een goed richtsnoer, dat we overigens in nieuwe en wisselende omstandigheden toepassen.

Doelstelling : Een gezond en evenwichtig vestigingsklimaat

Activiteiten

1. We voeren de economische visie en de visie op de vrijetijdseconomie uit en blijven investeren in onze centrumgebieden, de verdere uitbouw van het food production cluster en de verbinding tussen binnenstad en Randmeer.

2. De detailhandelsstructuurvisie wordt geactualiseerd samen met het standplaatsenbeleid.

3. We werken samen met Regio Amersfoort en Regio Food Valley op gedeelde dossiers, geven hier nader handen en voeten aan en actualiseren deze waar nodig, zoals het Regionaal Programma Werken, Bedrijventerreinenstrategie, Perifere Detailhandel, Kantorenvisie.

4. We zetten in op de ontwikkeling van toekomstbestendige bedrijfsterreinen. Het doel is om al onze 11 huidige bedrijventerreinen efficiënter te benutten, collectieve voorzieningen en de infrastructuur te verbeteren, de aantrekkingskracht van de terreinen te vergroten (ook voor toekomstig personeel) en duurzame initiatieven te stimuleren. De bedrijven en de gemeente hebben hierbij hun eigen verantwoordelijkheden, die samen zorgen voor toekomstbestendigheid van de bedrijventerreinen. We zetten daarin in op het versterken van het organiserend vermogen.

5. We werken aan de hand van een gebiedsvisie naar het realiseren 15 à 20 netto ha bedrijfsterrein tot 2030.

6. We ontvangen, beantwoorden en geven nadere invulling aan vragen van bedrijven die zich in Nijkerk willen vestigen, willen verhuizen en/of willen uitbreiden.

7. We gaan de innovatiekracht in onze (maak)industrie versterken door een betere koppeling aan te brengen met/in de kennisas regio Foodvalley.

8. We richten ons op slimme combinaties van ruimtelijke ontwikkeling van werkgelegenheid en mobiliteit rondom knooppunten (station Nijkerk, Hoevelaken).

9. Op het vlak van duurzaamheid willen we verdere stappen zetten en o.a. samen met de netbeheerders en bedrijven afspraken maken over congestiemanagement, waarbij we o.a. inzetten op een Energy Hub.

Doelstelling	Beleidsindicator	Eenheid	2021	2022	2023
Gezond en evenwichtig vestigingsklimaat	Omvang arbeidsplaatsen	Aantal	23.890	24.930	25.290

Gegevens gebaseerd op de economische monitor.

Maatschappelijke opgave 1.4. Duurzaam is de sleutel naar onze toekomst

Een duurzame toekomst is alleen mogelijk als we fors schakelen in onze bijdrage aan de klimaatopgaven en in de verzekering en versterking van biodiversiteit. We willen dit doen als goed voorouder van onze kinderen en (achter)kleinkinderen.

Per 2050 willen we als gemeente klimaatneutraal zijn. Daartoe zetten we in op het verminderen van het energieverbruik en de (grootschalige) opwek van duurzame energie. Dat kan alleen slagen als de opbrengsten hiervan ook in onze gemeente neerslaan en de inwoners zich mede daardoor eigenaar kunnen voelen van deze transitie.

Een duurzame toekomst is alleen mogelijk als we onze economisch basis kunnen blijven vernieuwen en versterken. Werk en inkomen blijven een sleutelfactor in een solide samenleving, maar zal moeten op een nieuwe manier worden vormgegeven. Een nieuwe manier met nieuwe activiteiten en nieuwe vormen van arbeid en arbeidsdeling. We zetten in op een circulaire economie en minder restafval, op duurzame en actieve mobiliteit en het verbeteren van biodiversiteit in de woonwijken en op bedrijfsterreinen.

Dit willen we bereiken

Dat onze inwoners een prettige, duurzame fysieke leefomgeving ervaren, waar het goed wonen, werken en verblijven is. Duurzame groei is passend bij de maat en schaal van de gemeente, waarbij voorzieningen (onderwijs, sport, sociaal), mobiliteit, recreatie, werkgelegenheid zich in verhouding ontwikkelen.

Doelstelling : Besparen van energie

Activiteiten

1. We evalueren de routekaart Nijkerk Energieneutraal en stellen een meerjarig uitvoeringsprogramma op. Hierin staat op welke manier de gemeente de komende jaren aan de slag wil met energiebesparing en opwekken van duurzame energie.

2. We zetten de isolatiecampagne meerjarig voort en geven daarmee uitvoering aan het Nationaal Isolatie Programma (NIP).
3. We dagen bewoners en bedrijven uit om met goede ideeën te komen, of samen te werken om energie te besparen of op te wekken.

4. We stellen een strategie op hoe we onze (gemeentelijke) stroom duurzaam kunnen inkopen.

5. We geven informatie over energie besparen, opwekken en klimaatadaptatie via de website www.nijkerk-duurzaam.nl.

Doelstellingen : Meer opwekken duurzame energie

Activiteiten

1. We blijven streven naar het realiseren van de RES afspraken.

2. We ontwikkelen samen met de bedrijven het project Energie-alliantie, met als doel om op een efficiënte manier om te gaan met het aanbod en vraag naar stroom.

3. We werken samen in de regio aan het verzwaren van het stroomnet en andere boven- en ondergrondse infrastructuur.

4. We streven ernaar om 7 ha restgronden te benutten voor het plaatsen van zonnepanelen.

5. We verkennen of we op het bedrijventerrein een *Smart Energy-hub* kunnen ontwikkelen.

Doelstelling : Verminderen van CO2 uitstoot

Activiteiten

1. We werken onze visie op ‘duurzaamheid en wonen’ verder uit.

2. We starten met de uitvoering van het Actieplan Circulaire Economie en het Grondstoffenplan 2024-2028.

3. We nodigen bedrijven uit om deel te nemen aan het Living Lab Regio Foodvalley Circulair. Dit lab heeft als doel om samenwerking tussen bedrijven te stimuleren om verspilling van grondstoffen en materialen tegen te gaan.

4. We vragen aandacht voor korte ketens van voedselproducten en voor het tegengaan van voedselverspilling.

Doelstelling : Besparen van energie in verkeer in vervoer

Activiteit

1. We maken een visie voor mobiliteit en parkeren. Die visie wordt onderdeel van de uitgebreidere Omgevingsvisie 2.0.

Doelstelling : Meer Klimaatbestendigheid

Activiteiten

1. We betrekken inwoners en bedrijven bij het waterrobuust en klimaatbestendig maken van onze gemeente in 2050. Hiervoor communiceren we goed over wat onze klimaatdoelen zijn en vragen we samenwerking vanuit de inwoners.

2. We geven bestaande wijken een apart riool dat het te veel aan regenwater opvangt. Ook leggen we wadi’s en meer groen aan. Dit alles om wateroverlast, watertekort of hittestress te voorkomen.

3. We willen het Hoevelakense bos uitbreiden. Hiervoor moeten we het Omgevingsplan wijzigen en doorlopen hiervoor in 2025 allerlei noodzakelijke stappen.

Doelstelling	Beleidsindicator	Eenheid	2021	2022	2023
Besparen van energie	Verminderen van het energiegebruik van 3.672 TJ in 2017 naar 2.300 TJ in 2030	*Terajoule*	3.597	3.493	*-
Besparen van energie in verkeer & vervoer	Verminderen van het verbruik van energievraag in verkeer en vervoer naar 900 TJ in 2030	*Terajoule*	1.103	1.144	*-
Meer opwekken van duurzame energie	Toename van de opwek van duurzame energie naar 2.800 TJ in 2030	*TeraJoule*	282	314	*-
Verminderen van CO2 uitstoot	Verminderen uitstoot van CO2 naar 135 Kton in 2030	Kton	230	220	*-
Verhogen circulariteit	Minimaal uitvoering 3 actiepunten per jaar uit programma circulaire economie	Aantal	N.v.t.	N.v.t.	3

- *Gegevens gebaseerd op de Regionale klimaatmonitor*
- *Voor het jaar 2023 zijn nog geen gegevens beschikbaar*

1.3 Financiële middelen

1. Perspectief Ruimte	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
x € 1.000				
Lasten				
1.1. Een thuis voor iedereen	-36.446	-21.768	-25.366	-27.715
1.2. We delen de ruimte eerlijk en optimaal	-17.444	-16.717	-16.273	-16.286
1.3. Een bloeiende economie in een vitale samenleving	-9.068	-6.261	-5.805	-5.807
1.4. Duurzaamheid is de sleutel naar onze toekomst	-8.981	-9.075	-9.660	-10.348
Totaal Lasten	**-71.939**	**-53.821**	**-57.104**	**-60.155**
Baten				
1.1. Een thuis voor iedereen	33.861	19.322	22.891	25.218
1.2. We delen de ruimte eerlijk en optimaal	1.827	1.423	1.465	1.455
1.3. Een bloeiende economie in een vitale samenleving	7.644	5.273	4.971	4.971
1.4. Duurzaamheid is de sleutel naar onze toekomst	8.900	8.937	9.543	10.223
Totaal Baten	**52.232**	**34.956**	**38.870**	**41.867**
Saldo baten en lasten	**-19.707**	**-18.865**	**-18.234**	**-18.288**
Mutaties reserves				
Onttrekkingen reserves	2.667	1.013	1.018	1.024
Toevoegingen reserves	-1.604	-25	-25	-26
Resultaat programma	**-18.644**	**-17.878**	**-17.241**	**-17.290**

2. Perspectief Sociaal

2.1 Actuele ontwikkelingen

In 2025 zien wij op landelijk en lokaal niveau op alle beleidsonderwerpen binnen Perspectief Sociaal ontwikkelingen. Tijdens het opstellen van deze begroting kennen wij de aangekondigde maatregelen op Prinsjesdag 2024 nog niet.

Op 16 mei 2024 is het Hoofdlijnenakkoord gepresenteerd. In het Hoofdlijnenakkoord staan een aantal belangrijke ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op het Sociaal Domein. Zo wordt er bijvoorbeeld gesproken over het voornemen van een overheveling van de specifieke uitkeringen (SPUK) naar het gemeentefonds om de administratieve lasten voor de verantwoording te verminderen. Hier staat tegenover dat er een budgetkorting van 10 procent zal worden toegepast. De effecten kunnen per gemeente variëren en voor welke specifieke uitkeringen dit precies geldt moet de komende periode duidelijk worden.

Het huidige stelsel staat onder druk doordat de vraag naar ondersteuning op diverse terreinen stijgt. Hierdoor zien we steeds meer noodzaak om de omslag te maken van individuele ondersteuning naar gemeenschapsgericht en om systeemgericht te werken. We staan voor een overgang van individueel gerichte ondersteuning vanuit een ‘medisch model’ naar leren omgaan met het leven en het zorgen voor elkaar in een gemeenschap. Ook zien we de noodzaak om de problematiek van inwoners integraal te bekijken om te zorgen dat alle inwoners mee kunnen doen en erbij horen. Deze integrale aanpak wordt vastgelegd in een integraal beleidskader sociaal domein.

Het beroep van jongeren op de geestelijke gezondheidszorg groeit. Ook neemt de vraag naar speciaal onderwijs toe en stijgen de jeugdzorgkosten. Deze ontwikkelingen leggen een grote druk op het huidige zorgstelsel en vragen om een andere manier van denken. Halverwege 2023 is de Hervormingsagenda Jeugd landelijk vastgesteld. Deze agenda heeft als doel om knelpunten in de jeugdzorg structureel aan te pakken. Een ander doel is het jeugdzorgstelsel financieel houdbaar maken voor de toekomst. In de gemeente Nijkerk zijn we bezig met het opstellen van een plan van aanpak voor de komende periode. Zowel voor de inhoudelijke inzet als de inzet om structureel te bezuinigen op de kosten van de jeugdhulp. Hierin nemen we ook de activiteiten mee, die wij al uitvoeren en die bijdragen aan deze ontwikkeling. Denk dan aan de specialistische ondersteuning bij huisartsen (SOH) en ons Preventie Interventie Team (PIT), waarmee we werken aan preventieve activiteiten ter voorkoming van zware jeugdhulp.

De effecten van de vergrijzing blijven een rol spelen, ook in de actuele ontwikkelingen. Het tekort aan zorgpersoneel blijft bestaan terwijl de zorgvraag stijgt. De recentelijk uitgevoerde regionale woonzorganalyse laat een tekort zien aan geclusterd wonen. Dit moet een vertaling krijgen in het volkshuisvestingsprogramma vanaf 2026 en de fairshare afspraken. Naar verwachting treden diverse wetten per januari 2026 in werking, denk dan aan de invoering inkomensafhankelijke bijdrage, doordecentralisatie beschermd wonen en wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein. Daarnaast is afgesproken dat in de toekomst een deel van de Wmo niet langer via de algemene uitkering van het Gemeentefonds zal gaan, maar via een aparte financiering. Door de uitgaven voor (een deel van) de Wmo apart te zetten, kunnen gemeenten en rijk beter zien of de kosten aansluiten bij de uitgaven. Om welk deel het gaat moet nog worden bepaald.

Momenteel is het wetsvoorstel Participatie in Balans: spoor 1 in behandeling bij de Tweede Kamer. Het wetsvoorstel bestaat uit ruim twintig verschillende maatregelen die op korte en middellange termijn te realiseren zijn. Met de voorgestelde wijzigingen van de Participatiewet geeft de regering invulling aan het zogenoemde spoor 1 van het bredere programma ‘Participatiewet in balans’. Overkoepelend wil de regering met dit voorstel in de uitvoering van de Participatiewet de mens meer centraal stellen en van vertrouwen uitgaan. Ook vereenvoudiging van regelgeving is een belangrijk aandachtspunt. Op dit moment is het niet duidelijk hoe de voortgang van het wetsvoorstel verloopt.

2.2 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen

Maatschappelijke opgave 2.1. Alle inwoners doen mee en horen erbij

We staan er voor dat iedere inwoner van Nijkerk gelijke kansen heeft en dat iedereen kan meedoen. Om onze inwoners te ondersteunen in de bevordering van de zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid, zetten we veel van de al ingezette lijnen voort. We zetten in op gezondheidsbevordering en preventie. We werken vanuit de filosofie van 'Positieve gezondheid' en 'Gezondheid in al het beleid'. In dat kader werken we aan een toereikend aanbod van kunst en cultuur, sport, inclusief onderwijs, welzijn, zorg en ondersteuning. In lijn met de ontwikkeling en groei van de bevolking. We werken eveneens aan het aanbrengen van meer samenhang tussen alle activiteiten die plaatsvinden. Daarnaast streven we naar een groter bereik van deze voorzieningen, waarbij we speciale aandacht geven aan onze jeugd en onze ouderen. Intimidatie en discriminatie gaan we zichtbaar tegen.

Dit willen we bereiken

Dat we een inclusieve samenleving zijn waarin mensen dezelfde kansen en mogelijkheden hebben ongeacht hun achtergrond, leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, godsdienst, seksuele voorkeur en ongeacht of ze een ziekte of beperking hebben. Je hoort er gewoon bij, er is geen onderscheid. Mensen houden rekening met elkaar en er zijn geen drempels om mee te doen.

Activiteiten

1. We ontwikkelen een integraal sociaal beleid voor jeugd, volwassenen en ouderen vast met aandacht voor antidiscriminatiebeleid en inclusiebeleid. We starten met de uitvoering van het integraal sociaal beleid.

2. We geven vorm aan inclusiever onderwijs en het bieden van gelijke kansen voor Nijkerks kinderen en jongeren. We verminderen het aantal jongeren zonder startkwalificatie.

3. We monitoren de toekomstige behoeften voor de onderwijshuisvesting. We starten met de voorbereidingen van het vernieuwen van de sporthallen in de gemeente Nijkerk.

Maatschappelijke opgave 2.2. Mensen hebben een bodem in hun bestaan

Het hebben van werk is elementair voor de bestaanszekerheid. Om dit te voor elkaar te krijgen ligt de eerste verantwoordelijkheid bij onze inwoners en ondernemers. We zien het als onze verantwoordelijkheid als gemeente om eventuele belemmeringen om aan het werk te gaan weg te nemen. Oplossingen voor inwoners hierbij vragen veelal maatwerk en samenwerking tussen meerdere partijen. Wij hebben samen met onze regiogemeenten, partners en ondernemers een belangrijke rol in het creëren van randvoorwaarden voor een succesvol economisch en arbeidsmarktbeleid. Voor mensen die, buiten eigen invloed, geen werk hebben of die om andere redenen niet zelfstandig in hun bestaan kunnen voorzien biedt de gemeente een financieel vangnet en instrumenten om daar minder afhankelijk van te worden. De situatie rond energieprijzen en inflatie maakt financiële kwetsbaarheid en armoedeproblematiek onder inwoners nog actueler. Meer specifiek richten we ons op het tegengaan van armoede en zetten we in op vermindering van laaggeletterdheid en taalachterstanden bij kinderen en jongeren.

Dit willen we bereiken

Dat onze inwoners ervaren dat ze een bodem hebben in hun bestaanszekerheid en dat ze daar waar dat dreigt weg te vallen, de gemeente ervaren als een betrouwbare partner.

Activiteiten

1. De integrale toegang wordt verder doorontwikkeld (via bijvoorbeeld de Doorbraakmethode).

2. We zetten in op aanvullende communicatie van de regelingen uit het beleidsplan Armoedebestrijding, 2024 zodat de gemeente Nijkerk het bereik van inwoners vergroot.

3. We zetten in op de instrumenten van het beleidsplan Visie op werk en participatie 2024 zodat zoveel mogelijk inwoners bij, voorkeur groepsgewijs, zo optimaal mogelijk kunnen participeren in de samenleving.

4. We werken intensief samen met de arbeidsmarktregio Amersfoort om de inwoner zo integraal mogelijk te faciliteren en de middelen zo efficiënt mogelijk te benutten.

5. We voeren het uitvoeringsplan Schuldhulpverlening uit.

2.3 Financiële middelen

2. Perspectief Sociaal	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
x € 1.000				
Lasten				
2.1. Alle inwoners doen mee en horen er bij	-46.247	-44.891	-44.158	-44.356
2.2. Mensen hebben een bodem in hun bestaan	-28.172	-25.471	-19.509	-19.498
Totaal lasten	**-74.418**	**-70.363**	**-63.667**	**-63.854**
Baten				
2.1. Alle inwoners doen mee en horen er bij	4.494	4.374	3.971	3.971
2.2. Mensen hebben een bodem in hun bestaan	18.176	15.890	9.867	9.867
Totaal Baten	**22.671**	**20.264**	**13.838**	**13.838**
Saldo baten en lasten	**-51.748**	**-50.099**	**-49.830**	**-50.016**
Mutaties reserves				
Onttrekkingen reserves	645	149	149	149
Toevoegingen reserves	-	-	-	-
Resultaat programma	**-51.102**	**-49.950**	**-49.681**	**-49.867**

3. Perspectief Veilig

3.1 Actuele ontwikkelingen

De veiligheid van onze lokale samenleving wordt bepaald door ontwikkelingen op allerlei niveaus. Op internationaal niveau is er nog steeds een potentieel dreigende en onrustige situatie. De wereld als geheel raakt steeds meer verdeeld in kampen en deze polarisatie is ook te merken in de lokale samenleving.

Er is een grote toename van economische en politieke vluchtelingen. De huisvesting van nieuwkomers zorgt ook voor extra aandacht op het gebied van openbare orde en het veiligheidsgevoel. Economische ontwikkelingen zijn onvoorspelbaarder, ook op het niveau van individuele huishoudens.

De verleiding van ‘snel geld’ is aantrekkelijk voor sommige groepen, zeker ook voor bepaalde groepen jongeren. De digitalisering biedt veel nieuwe mogelijkheden voor criminele activiteiten. De beïnvloeding van de bovenwereld door de onderwereld neemt nieuwe en grotere vormen aan.

De rol en de mogelijkheden die wij hebben als gemeente zijn per definitie beperkt. Veel van bovenstaande vraagstukken vragen een regionale, landelijke of zelfs internationale aanpak. Als gemeente kunnen wij wel in de haarvaten van de samenleving verkeerde ontwikkelingen en tendensen signaleren en soms aan de bron bestrijden of voorkomen. Belangrijk daarin is de integrale blik en oog voor situaties (bijvoorbeeld bij groepen jongeren, gezinnen en ondernemers) en ontwikkelingen die in potentie risicovol zijn voor het ontwikkelen van gevaarlijke of criminele activiteiten.

De activiteiten voor de uitvoering van deze maatschappelijke opgave zoals aangegeven in de Ontwikkelagenda blijven in stand.

3.2 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen

Maatschappelijke opgave 3.1. Een veilige samenleving maken we samen

Veiligheid is een kernwaarde in het bestaan van onze inwoners. Het bevorderen van veiligheid en het veiligheidsgevoel is een brede verantwoordelijkheid van inwoners, organisaties en overheden. De gemeente speelt een belangrijke rol op verschillende terreinen:

- ondermijning, met name drugsproblematiek, zorgfraude, (arbeids)uitbuiting, Bibob-beleid; verwarde personen;
- crisisbeheersing en openbare orde/handhaving;
- high impact crime (speelt in mindere mate, maar moet wel oog voor blijven);
- APV-vergunningen, waaronder evenementenvergunningen.

We zien dat kinderen en jongeren al op steeds jongere leeftijd bij (drugs)criminaliteit betrokken raken. We willen dit samen met ouders, onderwijs, jeugd- en jongerenwerk en politie tegengaan.

De ontwikkeling van deze thema's i het best vast te leggen en te monitoren in uitgangspunten en doelstellingen. Deze doelstellingen komen grotendeels overeen met het Integraal veiligheidsplan dat we samen met Barneveld en Scherpenzeel opstellen. Uitgangspunten daarvoor zijn onder meer dat we onze informatiepositie versterken en ons waar mogelijk richten op een gebiedsgerichte en persoonlijke aanpak. We zetten in op een goede verhouding tussen preventieve en repressieve maatregelen.

Dit willen we bereiken

We willen bereiken dat het veiligheids- en handelingsbewustzijn van inwoners, inwonersgroepen, organisaties en ondernemers wordt versterkt. We werken samenlevingsgericht en vergroten daarmee de weerbaarheid en zelfredzaamheid van inwoners en ondernemers.

Doelstelling : Aanpak ondermijning

De gemeente Nijkerk onaantrekkelijk maken voor ondermijnende criminaliteit en effectief op te treden tegen overtredingen, om hierdoor te voorzien in een veilige, leefbare en eerlijke samenleving.

Activiteiten

1. Meerdere integrale controles per jaar.
2. Het implementeren en uitvoering geven aan het beleid BIBOB. Hierbij wordt de gemeente ondersteund door de provincie via het project Feniks.
3. Inwoners bewust maken en informeren over signalen van ondermijning.
4. Repressief optreden tegen drugscriminelen op basis van onze bestuurlijke en strafrechtelijke mogelijkheden.
5. Project Ariadne waarbij samen met de provincie wordt gewerkt aan het vitaliseren van vakantieparken en het tegengaan van criminaliteit op deze parken.

Doelstelling : Zorg en veiligheid

We willen dat signalen van de verschillende partners over personen met onbegrepen gedrag zo snel mogelijk integraal worden opgepakt zodat voortzetting van de problemen of eventuele overlast kan worden voorkomen. We willen voorkomen dat jongeren in een kwetsbare situatie afglijden naar de criminaliteit

Activiteiten

1. Meer en eerder inzicht in de aard en omvang van de problematiek met betrekking tot overlast van personen met verward gedrag of kwetsbare personen.
2. Via een structureel overleg signalen bespreken en acties uitzetten.
3. Samen met partners kijken hoe jongeren die dreigen af te glijden weer op het rechte spoor kunnen komen door onder andere de inzet van straatcoaches te onderzoeken.

Doelstelling : digitale weerbaarheid

Het vergroten van de weerbaarheid van digitaal kwetsbare inwoners om te voorkomen dat zij slachtoffer worden van de verschillende vormen van digitale criminaliteit.

Activiteiten

1. Het verhogen van de meldingsbereidheid voor digitale criminaliteit.
2. Het ontwikkelen van een lokaal digitaal veiligheidsbeeld.
3. Het ontwikkelen en implementeren van een Plan van Aanpak Digitale Weerbaarheid.
4. Een betere samenwerking met ketenpartners in het aanpakken van digitale criminaliteit.

Doelstelling : crisisbeheersing

Het opzetten en implementeren van een vakbekwame interne crisisorganisatie die aansluit bij de regionale crisisstructuur.

Activiteiten

1. Een betere samenwerking met ketenpartners in het aanpakken van digitale criminaliteit.
2. Het op regelmatige basis trainen en opleiden van interne medewerkers.
3. Ons aandeel leveren in de regionale piketpoule van de VGGM.

Doelstelling : handhaving

Een gedegen handhavingsteam dat aan de hand van een strategie en uitvoeringsplan gaat handhaven. Belangrijk is dat de handhaving op verschillende manier kan worden ingezet en de handhavingsinstrumenten aansluiten op het Integrale Veiligheidsplan en beleid.

Activiteiten

1. Het maken van een handhavingsstrategie met daarin aandachtpunten, prioriteiten en capaciteitsverdeling.
2. Zorgen voor integrale handhaving die aansluit op bestaande of nieuwe activiteiten van betrokken partners.

Doelstelling : vergunningverlening

Zo tijdig mogelijk het overleg met organisatoren over vergunningaanvragen opstarten om op die manier tot een goede, gedegen vergunningaanvraag te komen, die voldoet aan daaraan te stellen eisen.

Activiteit

1. Meer in contact treden met organisatoren van evenementen om te voldoen aan de landelijke veiligheidseisen en informatie uit te wisselen

Doelstelling	Beleidsindicator	Eenheid	2020	2021	2022	2023
Ondermijning						
	Aantal bestuurlijke rapportages	*Rapportages vanuit de politie die de burgemeester de mogelijkheid geven om bestuurlijk op te treden*	4	15	16	19
	Aantal Bibob trajecten	*Toetsing ter voorkoming van het faciliteren van ondermijnende activiteiten.*	0	0	1*	3
Zorg en veiligheid						
	Veiligheidshuis casussen	*Zorg en veiligheid casussen die regionaal en integraal bij het veiligheidshuis worden besproken*	36	34	43	50
	Aantal MDO's	*Multidiciplinaire overleggen over zorg casuïstiek binnen de gemeenten tussen het sociaal domein en veiligheid.*	niet bekend	niet bekend	niet bekend	Niet bekend
Digitale Weerbaarheid						

	Aantal aangiftes	Het aantal geregistreerde aangiftes bij de politie in het kader van digitale criminaliteit.	25	81	55	Niet bekend
Crisisbeheersing						
	Piket functionarissen	Aantal regionale piketfunctionarissen in de gemeentelijke organisatie.	1	1	1	1
	Aantal crisisoefeningen	Crisisoefeningen en -trainingen om de lokale medewerkers te trainen in hun taak binnen de lokale crisisorganisatie.	0	0	0	1
Handhaving						
	Procesverbaal	Het aantal proces-verbalen	250	500	900	Nog niet bekend
	sfeerrapportage	Sfeerrapportages van wijken of overlastlocaties.	0	40	80	Nog Niet bekend
Vergunningverlening**						
	MDO's	Een multidisciplinair overleg ter voorbereiding van een groot evenement.	3	3	5	5
	Evaluaties	Een evaluatiegesprek met organisatoren van een evenement.	3	3	5	7

**In afgelopen jaren zijn – mede vanwege corona – geen Bibob-trajecten gedaan. In 2022 is het beleid t.a.v. Bibob volledig herzien en zijn afspraken gemaakt over het implementeren van dit beleid, .a. door het inzetten van een Bibob-coördinator*

*** Vergunningverlening: in 2020 en 2021 zijn er minder evenementen georganiseerd en vergund in verband met covid 19.*

3.3 Financiële middelen

3. Perspectief Veilig	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
x € 1.000				
Lasten				
3.1 Een veilige samenleving maken we samen	-4.521	-4.418	-4.417	-4.409
Totaal Lasten	**-4.521**	**-4.418**	**-4.417**	**-4.409**
Baten				
3.1 Een veilige samenleving maken we samen	72	72	72	72
Totaal Baten	**72**	**72**	**72**	**72**
Saldo baten en lasten	**-4.450**	**-4.346**	**-4.345**	**-4.338**
Mutaties reserves				
Onttrekkingen reserves	-	-	-	-
Toevoegingen reserves	-	-	-	-
Resultaat programma	**-4.450**	**-4.346**	**-4.345**	**-4.338**

4. Perspectief Dienstverlening

4.1 Actuele ontwikkelingen

Het verbeteren dan wel intensiveren van de externe communicatie en participatie zijn als speerpunten in de ontwikkelagenda benoemd. Bij steeds meer opgaven spelen deze speerpunten een rol richting de inwoners en vraagt dit om een nadrukkelijke kwaliteitsslag.

4.2 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen

Maatschappelijke opgave 4.1. Hoe maken we het samen mogelijk?

We kunnen als gemeente op heel veel terreinen onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners helpen en faciliteren om dingen voor Nijkerk mogelijk te maken. Natuurlijk zijn er regels nodig en is niet alles mogelijk. Maar onze basishouding is om zo veel mogelijk in te zetten op wat wél mogelijk is. Dit betekent onder meer dat we meer vanuit resultaten en bedoeling kijken naar initiatieven en plannen en minder vanuit onze beleids- en systeemwerkelijkheid.

Daarvoor moeten we flexibeler en integraler kunnen werken. Dat stelt (hogere) eisen aan onze eigen informatie- en sturingsinstrumentarium waarmee we overzicht kunnen houden en risico's kunnen beheersen. Ook onze interne processen en interne dienstverlening (o.a. ict) moeten we hierop doorontwikkelen.

Het vraagt ook ondersteuning in houding en gedrag, van onze medewerkers en zeker ook van ons als bestuurders. Dit kan alleen werken als onze inwoners duidelijk weten waar ze aan toe zijn met ons en weten wat ze wel en niet kunnen verwachten. Rolbewustheid en -vastheid, betrouwbaarheid en openheid zijn kernwaarden die door heel ons gemeentelijk functioneren moeten doorklinken.

Op basis van deze drie variabelen ontwikkelen we serviceformules die worden uitgewerkt in onder andere het project servicecentrum. De samenwerking binnen het verband van Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten (BLNP) moet dienstbaar zijn aan de processen en van invloed op de kwaliteit die we leveren voor onze inwoners.

Het dienstverleningsconcept krijgt ook invulling door de werkwijze en inrichting bij de overgang naar ons nieuwe gemeentehuis. We gaan daar werken met een nieuwe serviceformule en mensen kunnen ons op meerder manieren bereiken (het project Omnichannel).

Dit willen we bereiken

Dat inwoners van Nijkerk de gemeente ervaren als een dienstverlenende en betrouwbare partner in ontwikkelingen en initiatieven, die doet wat mogelijk is voor en met de inwoners binnen gestelde kaders en richtlijnen.

Activiteiten

1. Het organisatorisch inbedden van de benodigde kwaliteiten voor de verbetering van de communicatie, participatie en kwaliteit bestuurlijke besluitvorming.
2. Vanuit het dienstverleningsbewustzijn gaan we werken vanuit samenwerken en persoonlijk contact als leidend principe voor onze dienstverlening.
3. Het integraal en opgavegericht samenwerken wordt als één van de leidende principes in de organisatie doorgevoerd.
4. Het dienstverleningsconcept is grotendeels uitgewerkt in het Servicecentrum en Omnichannel en zal in het nieuwe gemeentehuis verder uitgewerkt worden.

Stand van zaken en ontwikkelingen

Momenteel wordt het concept Servicecentrum stapsgewijs ingevoerd. Het Servicecentrum is geen plek of een team, maar een organisatie-eenheid: het geheel waarbinnen diverse activiteiten plaatsvinden ter uitvoering van goede dienstverlening. Het is een uitgebreide dienstverlening, waarbij de inwoner bij voorkeur in één keer geholpen wordt door een medewerker van het Servicecentrum. In dit proces heeft de inwoner de kanaalkeuze (volgens de Omnichannel-gedachte) en mag de inwoner altijd hetzelfde antwoord verwachten. We werken uit wat er nodig is om de reactie op een complexe vraag van een bezoekende inwoner ook direct fysiek of hybride mogelijk te maken.

Het Servicecentrum plaatst dienstverlening centraal binnen de organisatie en zal met Omnichannel leidend zijn in de gemeentelijke visie op dienstverlening. Dit betekent dat de regie van kanalen binnen het Servicecentrum komt en verantwoordelijkheden, rollen en profielen van medewerkers van verschillende teams mogelijk moeten worden aangepast.

Een deel van onze interne bedrijfsvoering wordt vormgegeven binnen de samenwerking in BLNP-verband. Duidelijk is geworden dat de huidige samenwerkingsvorm niet meer past bij de afzonderlijke behoeften van gemeenten. Om die reden is er een proces gestart om de behoeften van de gemeenten in kaart te brengen en de juiste samenwerkingsvorm(en) te kiezen. Binnenkort zal uw raad over de uitkomsten hiervan worden geïnformeerd.

In onze concept participatievisie staat dat we onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties zoveel mogelijk meteen aan het begin van een proces betrekken als gelijkwaardige partners en hen de gelegenheid geven om te reageren of mee te denken. Zo maken we gebruik van de kennis en kunde in de samenleving, maken we belangen en meningen inzichtelijk voor iedereen en voelen betrokken inwoners en partijen zich betrokken en gehoord. Omgevingsbewust werken en participatie als uitgangspunt zorgen voor een optimale relatie met de samenleving en leveren betere plannen op. De uitwerking en doorontwikkeling van participatie kunnen we maar ten dele binnen de reguliere werkzaamheden een plek geven. Zeker in de eerste jaren zal dit meer tijd en inzet kosten van de organisatie.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

In aanvulling op de programma's geeft dit onderdeel een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. De algemene dekkingsmiddelen, zoals het gemeentefonds, worden niet als baten in de diverse programma's opgenomen. Inzicht in de baten is echter essentieel voor de raad. Daarom maken de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien ook onderdeel uit van dit perspectief.

De voorgaande programma's omvatten alle baten en lasten die nodig zijn voor de realisering van die programma's. Specifieke gemeentelijke heffingen zoals het rioolrecht en de afvalstoffenheffing zijn opgenomen bij de baten van het betreffende programma. Hetzelfde gebeurt met de specifieke uitkeringen.
Het BBV schrijft in artikel 8 voor dat in de begroting een bedrag wordt opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Het bedrag voor onvoorzien kan, volgens de voorschriften, worden geraamd voor de begroting in zijn geheel of per programma. Er is voor gekozen om de post onvoorzien voor de begroting in zijn geheel op te nemen.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

De belangrijkste onderdelen van het overzicht algemene dekkingsmiddelen zijn voorgeschreven door het BBV. Het gaat daarbij om:

a. lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is. Dit zijn met name de OZB, de toeristenbelasting en de hondenbelasting,
b. algemene uitkeringen (gemeentefonds),
c. dividend,
d. saldo van de financieringsfunctie,
e. overige algemene dekkingsmiddelen.

Tabel Specificatie algemene dekkingsmiddelen *(bedragen x € 1.000)*

BATEN	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Algemene dekkingsmiddelen				
Lokale heffingen (OZB)	**11.906**	12.137	12.521	12.906
Lokale heffingen (overige belastingen)	**179**	179	179	179
Gemeentefonds	**82.074**	77.886	79.032	80.206
Dividend	**380**	380	380	380
Saldo financieringsfunctie	**-80**	22	-118	319
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**94.459**	**90.604**	**91.994**	**93.990**
LASTEN				
Onvoorzien	**24**	24	24	24

Toelichting

Hieronder wordt in het kort het beleid ten aanzien van de onderwerpen uit de tabel toegelicht.

Lokale heffingen
Het beleid over de lokale heffingen wordt uitvoeriger beschreven in de paragraaf Lokale heffingen van deze begroting.

Gemeentefonds
Het gemeentefonds kent drie soorten uitkeringen:

- de algemene uitkering
- decentralisatie- en
- integratie-uitkeringen

De algemene uitkering
Binnen het gemeentefonds is de algemene uitkering de grootste component. Het bedrag aan algemene uitkering wordt verdeeld over de gemeenten met maatstaven, zoals het inwonertal en de oppervlakte van een gemeente, een aan de maatstaven gekoppeld gewicht (bedrag per eenheid) en de uitkeringsfactor. De maatstaven kunnen voortdurend aan veranderingen onderhevig zijn.

Daarnaast wordt de ontwikkeling van de algemene uitkering voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van het accres. Dit is de jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de normeringssystematiek. Het accres is beleids- en bestedingsvrij. De wijze waarop het wordt ingezet is aan de gemeente. De nieuwe regering heeft besloten om de koppeling van het accres aan de ontwikkeling van het bruto binnenlands product niet in 2027 maar per 2024 vervroegd in te voeren. Met het vervroegd invoeren van de nieuwe systematiek is verder besloten om de oploop van de opschalingskorting te schrappen. De effecten van deze maatregelen zijn verwerkt in deze meerjarenbegroting.

De gekozen vorm van indexatie moet door de vormgeving op twee componenten de gewenste stabiliteit opleveren. Uitgangspunt is dat gemeentefonds meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bbp volgt. De indexatie is gesplitst in een volumedeel en een prijsdeel. De volumeontwikkeling van het fonds wordt gebaseerd opeen 8-jaars (t-9 t/m t-2) historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp, waardoor het fonds minder schommelt (volumedeel). De indexatie voor inflatie volgt de prijs bbp van het lopende jaar, waardoor de fondsen reëel ‘op niveau’ blijven (prijsdeel).

De raming van de algemene uitkering is gebaseerd op de Meicirculaire 2024. Voor de publicatie en de behandeling van deze begroting ontvangt de gemeenteraad een raadsinformatiebrief over de uitkomst van de septembercirculaire 2024. De financiële effecten hiervan zijn nog niet verwerkt in deze begroting.

Decentralisatie- en integratie-uitkeringen
Deze uitkeringen maken, net als de algemene uitkering, deel uit van het gemeentefonds, maar hebben een eigen verdeling. Decentralisatie- en integratie-uitkeringen zijn net als de algemene uitkering vrij besteedbaar en er vindt geen verantwoording naar het Rijk plaats, wat bij specifieke uitkeringen wel het geval is. Veel van de uitkeringen zijn verbonden met een zeker doel. Vanuit dat perspectief kan de bestedingsvrijheid formeel niet, maar materieel wel begrensd zijn.

Dividend
De gemeente Nijkerk heeft aandelen in Alliander, Vitens en BNG. Voor de aandelen van Alliander en de BNG gezamenlijk wordt een opbrengst geraamd van € 380.000 per jaar. Vanaf 2021 ontvangen we voorlopig geen dividend meer van Vitens. Voor de rente van de in 2021 verstrekte lening aan Alliander wordt gezien het beperkte risico (Alliander heef de hoogste rating namelijk triple A) en de materialiteit van het bedrag geen reserve opgenomen.

Saldo van de financieringsfunctie
Het betreft hier het saldo van enerzijds de gecalculeerde rentelast en anderzijds de aan diverse programma’s doorberekende rentelast. De gecalculeerde netto rentelast voor 2025 is € 2,5 miljoen. Op basis van de door de raad vastgestelde financiële spelregels is € 2,4 miljoen doorbelast aan de diverse programma’s. Hierdoor ontstaat een rekenkundig nadeel van € 0,1 miljoen. Dit is een gevolg van enerzijds de toerekening van de rente aan voorzieningen conform de vernieuwde BBV en anderzijds de doorbelasting van rente op basis van de voorcalculatorische omslagrente in plaats van de werkelijke omslagrente. Het is geen echt budgettair voordeel.

EMU-saldo
Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Van dit maximale tekort van 3% van Nederland is 2,5% voor de rijksoverheid en 0,5% voor de decentrale overheden. De EMU-systematiek werkt echter op een andere manier dan het baten-lastenstelsel dat decentrale overheden hanteren. Investeringen en uitgaven die worden gedekt uit reserves tellen bijvoorbeeld niet mee in de uitkomst in het baten-lastenstelsel, maar tellen wel door in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben.

4.3 Financiële middelen

4. Perspectief Dienstverlening	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
x € 1.000				
Lasten				
4.1. Hoe maken we het samen mogelijk?	-25.750	-30.234	-31.431	-26.352
4.2. Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien	-695	-2.063	-2.610	-2.555
Totaal lasten	**-26.445**	**-32.297**	**-34.041**	**-28.907**
Baten				
4.1. Hoe maken we het samen mogelijk?	4.429	10.101	11.254	6.258
4.2. Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien	94.943	91.071	92.651	94.260
Totaal Baten	**99.372**	**101.172**	**103.905**	**100.518**
Saldo baten en lasten	**72.927**	**68.875**	**69.864**	**71.611**
Mutaties reserves				
Onttrekkingen reserves	430	1.780	1.175	621
Toevoegingen reserves	-	-	-	-
Resultaat programma	**73.357**	**70.655**	**71.039**	**72.232**

Paragrafen

De paragrafen: zeven dwarsdoorsneden
Naast de zeven programma's en het hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien bestaat de begroting uit een aantal paragrafen. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting, bezien vanuit een bepaald perspectief. Doel van de paragrafen is om inzicht te geven in aspecten die op meerdere programma's betrekking hebben. Via de paragrafen kan de raad ook beleidsuitgangspunten vaststellen voor beheersmatige aspecten. Het gaat met name om de beleidslijnen van het beheersproces waarbij sprake kan zijn van grote financiële impact, een grote politieke betekenis of een aanzienlijk belang voor de realisatie van de programma's. Doel van de paragrafen is de raad een instrument te geven om de beleidskaders van deze diverse onderdelen vast te stellen en om de uitvoering te kunnen controleren.

Thema's van de paragrafen
De volgende paragrafen zijn voorgeschreven:
1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid

1. Lokale heffingen

Voorgeschreven is dat de paragraaf lokale heffingen ten minste bevat:

- De geraamde inkomsten;
- Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- Een overzicht op hoofdlijnen van kostendekkendheid van de diverse heffingen en de bijbehorende beleidsuitgangspunten;
- Een aanduiding van de lokale lastendruk;
- Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op zowel de heffingen waarvan de besteding is gebonden (specifieke heffingen), als op de heffingen waarvan de besteding ongebonden is (algemene dekkingsmiddelen).

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten en zijn daarom een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Een overzicht van de lokale heffingen en daarmee meer inzicht is daarom van belang voor de raad. Een aanduiding van de lokale lastendruk is van belang voor de integrale afweging tussen beleid en inkomsten. Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid maakt het beeld van de lokale lasten compleet.

Uitgangspunt in de regelgeving is dat tarieven voor een rechtstreekse dienstverlening niet meer mogen opbrengen dan zij aan werk kosten. Er is geen winstdoelstelling voor deze tarieven. Deze uitgangspunten hebben vooral gevolgen voor het tarievenbeleid van retributies in het algemeen en de tarieven van de afvalstoffenheffing en van het rioolrecht. Bij het onderdeel tarievenbeleid retributies komen wij hierop terug.

1.1 Geraamde inkomsten

De inkomsten uit lokale heffingen worden in 2025 geraamd op € 24,1 miljoen. De opbouw is als volgt:

bedragen x € 1 miljoen

	2023	2024	2025
Belastingen			
OZB woningen	6,4	6,7	7,0
OZB niet woningen	4,5	4,7	4,9
Parkeerbelastingen	0,4	0,4	0,3
Rioolheffing	2,2	2,6	3,1
Afvalstoffenheffing	3,4	3,8	4,6
Overige *)	0,5	0,5	0,6
Totaal belastingen	***17,4***	***18,7***	***20,4***
Retributies en leges			
Leges	2,0	2,5	2,7
Lijkbezorgingsrechten	0,6	0,6	0,7
Overige **)	0,3	0,2	0,3
Totaal retributies en leges	***2.9***	***3,3***	***3,6***
Totaal lokale heffingen	***20,3***	***22,0***	***24,1***

* hondenbelasting, forensenbelasting, toeristenbelasting

** haven-, kade- en liggelden

1.2 Beleid lokale heffingen

Algemeen tarievenbeleid belastingen
Voor 2025 is een inflatiecorrectie berekend op de gemeentelijke belastingen en heffingen van 2,9%.

Heffing bijdrage Bedrijfsinvesteringszone
Na een zorgvuldige voorbereiding en nauwe samenwerking met de Ondernemersvereniging Hoevelaken is met ingang van 2017 besloten tot invoering van een BIZ voor het centrum van Hoevelaken. De door de gemeente, via dienstverlening door GBLT, te heffen bijdragen worden via een subsidie uitgekeerd aan de Stichting Centrum Hoevelaken. Eind 2021 is, in goed overleg met het Stichtingsbestuur, wederom gestemd en bepaalde de uitslag van de stemming dat de looptijd wederom met 5 jaar wordt verlengd, ingaande 2021 t/m 2025.

Hondenbelasting
In april 2023 heeft uw raad het nieuwe honden-uitlaatbeleid vastgesteld. Hierin is expliciet besloten, de kosten voor het honden-uitlaatbeleid in overeenstemming te brengen met de inkomsten door de hondenbelasting.

Tarievenbeleid retributies
Voor de inkomsten uit retributies wordt met kostprijsdekkende tarieven gerekend. In artikel 212 van de Gemeentewet is voorgeschreven dat de gemeenteraad via de financiële verordening regels stelt voor de wijze van kostprijsbepaling van de gemeentelijke diensten en producten. Daarbij moet ook rekening worden gehouden met het Besluit Begroting en Verantwoording.
De systematiek van toerekenen van kosten wordt uitgevoerd conform de Financiële Verordening en de belastingverordeningen. Bij de bepaling van de kostprijs worden de bijdragen aan en van reserves overigens meegenomen.

Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging Bouwen (WKB)
Deze wet regelt dat het toezicht op de uitvoering van de gemeentelijk vergunning ook door een marktpartij (kwaliteitsborger) kan plaatsvinden. Bij de oplevering van het Bouwwerk moet de aannemer aantonen dat aan de regelgeving is voldaan. De pilot, verplicht voor 10% van de afgegeven vergunningen in de gemeente, zal eerst eenvoudige vergunningen betreffen. Dit houdt dan in dat de gemeente geen toezicht op dat deel van de vergunningverlening meer hoeft uit te oefenen. De gemeente blijft wel bevoegd gezag, dus moet de initiatiefnemer verantwoording afleggen aan de gemeente. Hiermee ontstaat een samenspel tussen marktpartijen (aannemer en kwaliteitsborger), de (soms particuliere) initiatiefnemer en de gemeente. landelijk is besloten dat verbouwingen onder gevolgklasse 1 van de WKB met minimaal een jaar is uitgesteld tot 1januari2026. Per 1januari 2024 zou de OddV geen technische toets meer hoeven uitvoeren voor alle nieuwbouw en verbouw van bouwwerken die onder gevolgklasse 1 vallen. Vlak voor de inwerkingtreding van de Wkb is toen gezegd dat per 1-1-24 alleen de nieuwbouw van gevolgklasse 1 onder de Wkb zou vallen, en dat de verbouw van gevolgklasse 1 dan per 1-1-25 ook onder de Wkb zou komen te vallen. Recent is dus het bericht gekomen dat de verbouwingen van gevolgklasse 1 niet eerder dan 1-1-26 onder de Wkb komt te vallen. E.e.a. betekent dat de gemeente derving van legesinkomsten heeft, omdat de OddV bij verbouwingen dus vooralsnog wel de technische toets moeten blijven doen en daarvoor dus leges geheven kunnen worden. Anderzijds mogen projectontwikkelaars de nieuwbouw rijtjeshuizen doen terwijl verbouwingen (niet standaard) bij de gemeente blijven. Tevens houdt dit in dat de derving van legesinkomsten die was voorzien in 2025 door de invoering van de Wkb, nog niet volledig teruggaan zien in de realisatie van de legesopbrengsten.

Hoewel medewerkers moeten wennen aan de nieuwe wetgeving per 1 januari 2024 (Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen) en de hiermee samenhangende processen en werkinstructies is de impact op de voortgang van de productie redelijk beperkt geweest. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat het meeste werkaanbod nog voortvloeide uit de hausse aan WABO-aanvragen uit de laatste maand van 2023. Het aandeel waarbij de nieuwe wetgeving van toepassing is, was nog klein. Door afhandeling in het eerste halfjaar 2024 van de oude aanvragen 2023 zal dit leiden tot extra legesinkomsten over deze periode in 2023.

Ten aanzien van de verwachtingen in het 2e halfjaar 2024 en verder in 2025 hangt e.e.a. af van:

- Toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen (milieu, bouw en bodemopgave)
- In hoeverre de decentrale ruimte binnen het omgevingsplan wordt benut en dus in hoeverre het aantal ruimtelijke processen wordt verminderd of vereenvoudigd

.

De omgevingsdienst heeft zich voorbereid door het aanleggen van een flexibele schil. Het zal zeker 2 jaar duren voordat dit beeld helder is, schreven we vorig jaar. Een evaluatiemoment zal daarna plaatsvinden. Op basis van de huidige inzichten van de omgevingswet en de WKB wordt u in deze begroting 2025 een nieuwe legestarievenlijst voorgelegd. Op basis van opgedane ervaringscijfers zullen de lasten en baten gemonitord worden ter bepaling van de kostendekkendheid.

Hoe komt de legesberekening Omgevingswet tot stand?
Bouwkosten: deze worden berekend door Casadata en periodiek geïndexeerd. Via publicatie leidt dit tot actualisering van de bouwsom waarover de leges wordt berekend. Met andere woorden; hogere bouwkosten leiden bij eenzelfde tarief tot hogere legesopbrengsten.

Het tarief, wordt vastgesteld in de legesverordening. Het uitgangspunt hierbij is 100% kostendekkendheid. Dit wordt afhankelijk van de aanvraag, bepaald door kosten eigen medewerkers en/of die van de Omgevingsdienst. Deze leges worden jaarlijks door de raad in de kadernota geïndexeerd voor kostenstijging -inflatie- , voor 2025 is dit percentage 2,9%.

Sinds de invoering van de WKB dient ook bezien te worden welk deel van vergunning verlening door de markt wordt uitgevoerd en dient hiermee rekening te worden gehouden in de legesberekening. Immers voor wat de markt doet, blijven we eindverantwoordelijke, maar kunnen we niet meer in rekening brengen. Dit zal naar verwachting leiden tot een lagere legesopbrengst.

Afvalstoffenheffing (gebruikersheffing)
Uitgangspunt voor het opstellen van de begroting is een realistische raming. Voor 2025 wordt op basis van het CEP een trendmatige verhoging verwacht van 2,9%. (bron: kadernota 2025; raad 4 juli 2024). De afvalstoffenheffing kent een gesloten financiering. Uitgangspunt is 100% kostendekkendheid, via een ingroei die vorig jaar is ingezet (93%) wordt in 2025 als onderdeel van de ombuigingen, 100% kostendekkendheid bereikt.

We zien echter dat de markt prijsstijgingen doorberekent die hoger zijn dan ons gehanteerde prijsindexcijfer van de afgelopen jaren, gemiddeld 3,8% (variabelen p*q van 2,9% standaard naar 6,9% (papier) en een uitschieter van 10% (grof vuil), dit als gevolg van een hogere loon- en prijsstijgingen in de markt van afvalverwerking en lagere opbrengsten voor papier en textiel. Dit leidt tot een bijstelling van het vaste deel afvalstoffenheffing met (van € 179,10 (2024) naar € 208,00 (2025)). Nijkerk kent naast het vaste tarief per gebruiker ook een tarief per keer dat de burger restafval aanbiedt. De burger betaalt per keer dat deze de container voor restafval aan de weg zet of het restafval in de (ondergrondse) container doet. Dit heet diftar (‘gedifferentieerd tarief’). Het tarief voor diftar stijgt met de trendmatige stijging van 2,9%. De gemiddelde gewogen stijging afval 2025 komt hiermee op 14,1% voor een meerpersoonshuishouden.

Rioolheffing
De rioolheffing stijgt overeenkomstig het vastgestelde beleid in het programma Water. Hiermee sluit het rioolrecht aan met de opvatting in het waterplan. Echter, in de begroting 2025 is een fout in de berekening van het programma Water gecorrigeerd.

Tussen het vaststellen van het programma Water alsmede de Kadernota 2025 en het moment van opstellen van de begroting is een fout in de onderliggende berekening van het Programma Water geconstateerd. Als uitgangspunt in het programma Water is gehanteerd dat afschrijvingen in 40 jaar plaatsvinden. Bij de onderliggende berekeningen is, achteraf, geconstateerd dat deze deels op 80 jaar stonden.

Ten opzichte van de kadernota heeft een correctie plaatsgevonden voor wat betreft de gehanteerde afschrijvingstermijn. Dit houdt in dat de gehanteerde 80-jarige afschrijving definitief is gecorrigeerd naar een 40-jarige periode en dat de tarieven rioolrecht (vastrecht en watergebruik) in 2025 stijgen met 18%. (15,1% beleid en 2,9% prijscompensatie).

Er wordt gewerkt aan een integraal beheersplan voor de openbare ruimte. Ondanks dat het Programma Water een gesloten financiering heeft en niet onder het integrale beheerplan valt, heeft het raakvlakken met de overige plannen. Het is daarom wenselijk het Programma Water parallel te actualiseren. Daarnaast kan bij de actualisatie ook gekeken worden naar netcongestie en de daaruit voortvloeiende werkzaamheden (“werk met werk” maken) Het effect van deze herijking (naar verwachting 2026) kan ook positieve gevolgen hebben voor het totale investeringsniveau voor water en de daarbij horende hoogte van de rioolheffing.

1.3 Overzicht diverse heffingen

De verordeningen met daarin de diverse tarieven worden jaarlijks bij afzonderlijk raadsbesluit gewijzigd dan wel opnieuw vastgesteld. De raadsbesluiten worden integraal bekendgemaakt in het elektronisch gemeenteblad, door plaatsing op de website www.officielebekendmakingen.nl. De actuele en vorige versies van de verordeningen zijn te vinden op www.overheid.nl/lokale wet- en regelgeving.

1.4 Lokale lastendruk

Voor de bepaling van de lastendruk wordt gekeken naar de lastendruk huishouding en per woningtype. Hierin worden de OZB voor woningen, de afvalstoffenheffing inclusief de opbrengsten vanwege afvoer van het afval en de rioolheffing betrokken.
Wij sluiten hierbij aan bij de definitie die door het COELO wordt gebruikt. Zie hiervoor ook de bijlage met beleidsindicatoren. De mutaties voor een meerpersoonshuishouden eigenaar woning in onderstaande tabel worden veroorzaakt door een stijging van de OZB met 2,9%, een stijging van het rioolrecht met 18% en een stijging van de afvalstoffenheffing met 14,1%.

Vergelijkingstabel lokale lastendruk

per huishouden:	**2025**	**Stijging 2024-2025**	**2024**
Meerpersoonshuishouden eigenaar woning	816	9,4 %	746
Eenpersoonshuishouden eigenaar woning	794	9,4 %	726
Meerpersoonshuishouden huurder	251	14,1%	220
Eenpersoonshuishouden huurder	230	15,0%	200

Bron: COELO: Atlas van de lokale lasten 2024 plus gevolgen belastingplan 2025

1.5 Kwijtscheldingsbeleid

In de gemeente Nijkerk bestaat de mogelijkheid om geheel of gedeeltelijk kwijtschelding te krijgen van de aanslag voor de afvalstoffenheffing (gedeeltelijk), de ozb en de rioolheffing (gedeeltelijk). Om daarvoor in aanmerking te komen, mag het inkomen niet hoger zijn dan 100% van het bijstandsniveau en vindt er een vermogenstoets plaats. Ook wordt bij de toetsing rekening gehouden met de netto kosten van kinderopvang. Aan mensen die een bijstandsuitkering ontvangen wordt de kwijtschelding, na toetsing van de voorwaarden, automatisch toegekend.

De heffing en invordering van de meeste belastingen wordt uitgevoerd door GBLT (zie hierna). Dit belastingkantoor heeft een koppeling met het Landelijke Inlichtingenbureau. Dit bureau beheert een landelijke database waarin de inkomensgegevens van alle belastingplichtigen zijn opgeslagen. Door gebruik te maken van deze gegevens wordt het toekennen van automatische kwijtschelding verder vergemakkelijkt voor de belastingplichtige. We houden er rekening mee dat in 2025 in totaal € 81.000 wordt kwijtgescholden. Dit bedrag wordt verantwoord op de begrotingspost gemeentelijke armoedebeleid.

1.6 Uitvoering Belastingverordeningen door GBLT

Het college heeft de uitvoering van de heffing en de invordering van een aantal gemeentelijke belastingen overgedragen aan de gemeenschappelijke regeling Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus-Tricijn te Zwolle (verder: GBLT). GBLT is een samenwerkingsverband van vijf waterschappen en tien gemeenten (naast Nijkerk zijn dat Bunschoten, Dalfsen, Ommen, Dronten, Leusden en Zwolle, en per 1-1-2025 van Veenendaal, Woudenberg en Renswoude).

Op dit moment regelt de gemeente Veenendaal de belastingen voor de drie gemeenten tezamen. Het is de bedoeling dat GBLT dit vanaf 1 januari 2025 overneemt. Uw zienswijzereactie op de gewijzigde GR Is genomen in de vergadering van 27 juni 2024. Na het verwerken van alle ontvangen zienswijzen door het Algemeen Bestuur (AB) ontvangt u een voorstel om ons college toestemming te geven om de GR gewijzigd vast te stellen.

GBLT verzorgt voor de gemeente de volgende belastingen:

- Onroerendezaakbelastingen;
- Hondenbelasting;
- Afvalstoffenheffing;
- Forensenbelasting;
- Rioolheffing;
- Toeristenbelasting;
- heffing BIZ-bijdrage centrum Hoevelaken.

De belastingplichtigen van Nijkerk ontvangen van GBLT een gecombineerde aanslag, waarop zowel de gemeentelijke heffingen als de waterschapheffingen zijn vermeld. GBLT draagt er zorg voor dat de informatie op de website van GBLT en de telefonische bereikbaarheid op orde zijn, om de vragen van de burgers te kunnen beantwoorden. De afhandeling van bezwaar- en beroepschriften tegen de gemeentelijke heffingen die door GBLT worden uitgevoerd, gebeurt door GBLT. Met ingang van 2020 zijn de verordeningen van de gemeentelijke GBLT partners geharmoniseerd. Dit leidt voor Nijkerk tot enkele geringe aanpassingen. Als basis is namelijk de VNG modelverordening gehanteerd per belastingsoort.

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

2.1 Inventarisatie van de structurele en incidentele weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden van de gemeente om onverwachte en substantiële tegenvallers te dekken. Bijvoorbeeld de algemene reserve en de reserve grondexploitatie, maar ook de onbenutte belastingcapaciteit. Hierbij onderscheiden we incidentele en structurele weerstandscapaciteit. De incidentele weerstandscapaciteit is bedoeld om rekeningtekorten, calamiteiten en incidentele tegenvallers op te vangen. De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de exploitatie op te vangen.

Weerstandsvermogen
Overeenkomstig de Nota risicomanagement wordt het weerstandsvermogen uitgedrukt in een ratio. Met behulp van dit verhoudingsgetal wordt bepaald of het incidenteel weerstandsvermogen toereikend is. De gemeente Nijkerk streeft naar een ratio van tenminste 0,8. Het weerstandsvermogen is afgenomen ten opzichte van de laatste berekening (Jaarstukken 2023), maar nog ruim boven de gestelde norm van 0,8. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de inzet van de algemene reserve als (tijdelijk) dekkingsmiddel van het verwachte begrotingsresultaat 2025-2028, dit is conform de afspraken uit de Kadernota 2024.

Bedragen x € 1.000	**Begroting 2024**	**Rekening 2023**	**Begroting 2025**
Beschikbare weerstandscapaciteit	20.225	40.854	26.986
Gewogen risico's	10.137	9.295	9.175
Overschot (+)/ tekort (-) weerstandscapaciteit	**10.088**	**31.559**	**17.811**
Ratio weerstandsvermogen *	**2,0**	**4,4**	**2,9**

* Ratio weerstandsvermogen = beschikbare weerstandscapaciteit /gewogen risico's

Incidentele weerstandscapaciteit
De beschikbare capaciteit wordt bepaald met behulp van de algemene reserve en de reserve grondexploitatie. Overige reserves betreffen bestemmings-/egalisatiereserves. Deze worden niet ingezet als weerstandsvermogen.

Reserve Bedragen x € 1.000	**Begroting 2024**	**Rekening 2023**	**Begroting 2025**
Algemene reserve (saldo t+4)	10.435	29.086	15.759
Reserve bouwgrondexploitatie (saldo t)	9.790	11.768	11.227
Totaal weerstandscapaciteit	**20.225**	**40.854**	**26.986**

Structureel weerstandsvermogen
Wanneer de structurele weerstandscapaciteit wordt afgezet tegen de exploitatierisico's ontstaat het volgende beeld:

Weerstandsvermogen **Bedragen x € 1.000**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Onbenutte budgettaire capaciteit	-815	-1.495	-204	761
Onbenutte belastingcapaciteit	5.600	5.400	5.100	4.800
Exploitatierisico's	1.950	1.950	1.950	1.950

Weerstandsvermogen Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028
Totaal	**2.835**	**1.955**	**2.946**	**3.611**

Onbenutte budgettaire capaciteit
De onbenutte budgettaire capaciteit wordt bepaald door de post onvoorzien en het saldo van de begroting over de jaren 2025-2028. De uitkomst van de onbenutte budgettaire capaciteit bedraagt:

Onbenutte budgettaire capaciteit Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028
Onvoorzien	24	24	24	24
Saldo programmabegroting 2024-2027	-839	-1.519	-228	737
Totaal	**-815**	**-1.495**	**-204**	**761**

Onbenutte belastingcapaciteit
Bij de bepaling van de onbenutte belastingcapaciteit wordt gekeken naar de ruimte die nog aanwezig is om de OZB-tarieven te verhogen. Hiertoe wordt het maximaal toegestane tarief vergeleken met de tarieven van de gemeente Nijkerk. Voor de maximale tarieven wordt uitgegaan van de normen volgens het "redelijk peil" zoals dat wordt gehanteerd voor de toelating tot artikel 12 van de Financiële verhoudingswet. Dit redelijk peil wordt jaarlijks gepubliceerd in de meicirculaire van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Op basis van de laatst beschikbare gegevens (meicirculaire 2024) is dit 0,1595% van de totale WOZ-waarde.

De Financiële-verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald redelijk peil hebben, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 Fvw. Om dat te kunnen beoordelen moet duidelijk zijn welke eigen inkomsten daarbij worden betrokken en wat een redelijk peil is.

Daarbij gaat het om de eigen inkomsten uit:
- Onroerende zaak belasting (OZB);
- Rioolheffing;
- Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten.

Bij gemaximaliseerd tarief bedraagt de OZB-opbrengst voor de gemeente Nijkerk € 17,5 miljoen. De huidige raming van de OZB-opbrengst bedraagt € 11,9 miljoen. Dit brengt de onbenutte belastingcapaciteit ongewijzigd op een bedrag van € 5,6 miljoen. Als gevolg van besluitvorming over de kadernota 2025 zal de onbenutte belastingcapaciteit gaan afnemen. Dit is ook zichtbaar in de tabel over het structurele weerstandsvermogen.

2.2 Inventarisatie risico's

Algemeen
Bij de bepaling van de risico's zijn wij uitgegaan van specifieke risico's. Algemene risico's die op ons af komen hebben wij buiten beschouwing gelaten. Bij algemene risico's valt te denken aan de beleidswijzingen vanuit het Rijk, netcongestie elektriciteit en schoon water.

Inventarisatie incidentele risico's
Ten opzichte van de jaarstukken 2023 zijn er slechts beperkte wijzigingen opgetreden in de incidentele risico's.

Bedragen x € 1.000	Begroting 2024	Rekening 2023	Begroting 2025
Risico's vermogen	3.575	3.200	**3.075**

Bedragen x € 1.000	Begroting 2024	Rekening 2023	Begroting 2025
Gewogen risico's grondexploitatie*	6.562	6.095	**6.100**
Totaal risico's	**10.137**	**9.295**	**9.175**

* Bron: MPG (zie ook paragraaf Grondbeleid)

Gewogen risico's - incidenteel Bedragen x € 1.000, -/- = kans	Begroting 2024	Rekening 2023	Begroting 2025
Er zijn geen risico's met een grote kans	0	0	0
Grote Kans (GK) = 75% risico	**0**	**0**	**0**
Er zijn geen risico's met een middelgrote kans	0	0	0
Middelgrote kans (MK) = 50% risico	**0**	**0**	**0**
Risico's kleine kans (KK) = 25% risico			
Garantstellingleningen	500	500	500
Planschade Gebleken is dat n.a.v. vaststelling van bestemmingsplannen het risico bestaat op een planschadeclaim. Vooralsnog is nog geen claim ingediend op basis waarvan planschade uitgekeerd dient te worden. In het algemeen hebben wij dit risico bij de bouwlocaties bij de ontwikkelaar neergelegd.	250	250	250
Omgevingswet De exacte financiële gevolgen van de invoering van de omgevingswet per 1 januari 2024 zijn ook voor de nabije toekomst nog onzeker en daarmee is er een kans op onvoorziene hogere kosten, die in de tijd zullen uitvlakken.	125	125	125
Cybercriminaliteit Gemeenten worden steeds vaker getroffen door cybercriminaliteit. Dit levert een risico op onze bedrijfsvoering	250	250	250
Kleine Kans (KK) = 25% risico	**1.125**	**1.125**	**1.125**
Structureel risico begrotingsjaar Met ingang van de begroting 2022 beschouwen wij het structurele risico van de jaarschijf (2023) als een risico dat incidenteel moet worden afgedekt door onze weerstandscapaciteit.	2.450	2.075	1.950
Totaal	**3.575**	**3.200**	**3.075**

Inventarisatie structurele risico's
In volgende tabel is een overzicht opgenomen van de specifieke risico's die een structureel effect kunnen hebben binnen de exploitatie.

Gewogen risico's – structureel *Bedragen x € 1.000, -/- = kans*	2025	2026	2027	2028
Er zijn geen risico's met een grote kans				

Gewogen risico's – structureel ***Bedragen x € 1.000, -/- = kans***	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Grote kans (GK) = 75% risico	**0**	**0**	**0**	**0**
Risico's Middelgrote kans:				
Arbeidsmarkt De druk op de arbeidsmarkt is hoog. Het is voor ons steeds moeilijker om kwaliteit binnen te halen voor het budget wat wij daarvoor hebben. Wij verwachten dat dit een opwaartse druk geeft op het personeelsbudget.	300	300	300	300
Sociaal domein Het open-eind-karakter van de diverse regelingen waaronder met name de uitgaven Jeugdhulp en Wmo staan onder druk. Daarnaast zorgt de toekomst van de sociale werkvoorziening, de toename van het aantal statushouders en de grilligheid van de hoogte van de rijksbijdragen voor onzekerheid.	1.250	1.250	1.250	1.250
WW-verplichtingen Onze bedrijfsvoering brengt het risico van WW-verplichtingen met zich mee.	175	175	175	175
Middelgrote kans (MK) = 50% risico	**1.725**	**1.725**	**1.725**	**1.725**
Risico's kleine kans:				
Renterisico Het renteniveau is de laatste jaren gestegen, maar er lijkt zich nu een stabilisatie voor te doen. Maar er is een kleine kans dat de rente toch verder stijgt. Een stijging van de rente heeft uiteraard ook effect op onze rentelast. Een stijging van 1,00% kost ons op basis van onze financieringsbehoefte ± € 400.000.	100	100	100	100
Inflatie en loonkostenontwikkelingen De inflatie en de stijging van de salarissen is hoog, maar dalende. Een stijging van 1% boven de door ons gebruikte parameters kost de gemeente ongeveer structureel € 500.000.	125	125	125	125
Kleine Kans (KK) = 25% risico	**225**	**225**	**225**	**225**
Risico's exploitatie	**1.950**	**1.950**	**1.950**	**1.950**

2.3 Beleid weerstandcapaciteit en risico's

Het beleid is vastgelegd in de nota risicomanagement. In het najaar 2024 wordt de geactualiseerde nota risicomanagement voorgelegd aan de gemeenteraad.

2.4 Kengetallen

De kengetallen geven een globaal beeld van de financiële positie. Voor de eerste globale beoordeling wordt aangesloten bij de zogeheten signaleringswaarden die afkomstig zijn uit onder meer de stresstest voor 100.000+ gemeenten. De kengetallen zijn ingedeeld in drie categorieën, waarbij categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest.

Kengetal		Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote	Zonder correctie doorgeleende gelden	< 90%	90-130%	>130%
	met correctie doorgeleende gelden	< 90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio		>50%	20-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte		>0%	=0%	<0%
Grondexploitatie		<20%	20-35%	>35%
Belastingcapaciteit “Woonlasten meerpersoonshuishouden”		<95%	95-105%	>105%

Omschrijving	JR 2022	JR 2023	BGR 2024	BGR 2025	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028
Netto schuldquote	47%	60%	80%	102%	123%	111%	102%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	43%	55%	77%	98%	115%	103%	94%
Solvabiliteitsratio	43%	40%	27%	25%	23%	24%	25%
Structurele exploitatieruimte	4,9%	1,6%	0,3%	0,3%	-0,9%	-0,5%	0,1%
Grondexploitatie	23%	30%	28%	37%	43%	25%	16%
Belastingcapaciteit “Woonlasten meerpersoonshuishouden”	82%	77%	82%	82%	83%	86%	89%

De financiële positie verslechterd in 2025 ten opzichte van 2024 weliswaar, maar kan nog steeds als ‘voldoende’ worden beoordeeld. De verslechtering van deze positie ten opzichte van de jaren tot en met 2024 wordt veroorzaakt door de financieringsbehoefte vanwege het gemeentelijke investeringsprogramma en de investering in de bouwgrond. Naar verwachting zal als gevolg van inkomende gelden vanuit de bouwgrond de financiële positie verbeteren.

Bij de ontwikkeling van de belastingcapaciteit hebben wij rekening gehouden met de voorgenomen stijging van de OZB vanuit de Kadernota 2025 en de stijging van de rioolrechten vanuit het programma Water.

3. Onderhoud kapitaalgoederen

De openbare ruimte behoort ons allemaal toe; het is de plek waar veel activiteiten samenkomen. We fietsen, wandelen, spelen en ontmoeten elkaar daar. Tegelijkertijd is het de plek waar gewerkt wordt aan uitdagingen zoals klimaatadaptatie, verkeer en mobiliteit, biodiversiteit en het bevorderen van een gezonde leefomgeving en leefstijl. Dit stelt verschillende eisen aan het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. De gemeente Nijkerk is verantwoordelijk voor het beheer van deze openbare ruimte.

De gemeente Nijkerk streeft naar een toekomstbestendig beheer van de openbare ruimte. In 2020 is daarvoor de Visie Beheer Openbare Ruimte vastgesteld. Deze visie schetst het strategisch kader voor de ontwikkeling van de openbare ruimte tot 2031. De visie biedt per thema handvatten voor het beheer van de openbare ruimte en de daarin aanwezige objecten. De verdere uitwerking voor beheer op tactisch en operationeel niveau was tot nu toe vastgelegd in verschillende beheer- en beleidsplannen. Een duidelijke samenhang tussen de visie en de individuele plannen ontbreekt echter, daarnaast is de opbouw van de plannen divers en niet altijd eenduidig. Dit is de primaire reden om in 2025 te starten met een integraal beheerkader voor de openbare ruimte.

Het belangrijkste uitgangspunt van dit beheerkader is de integrale benadering van de openbare ruimte, waarbij afstemming tussen de verschillende disciplines wordt gewaarborgd en meer samenwerking plaatsvindt. Het bijeenbrengen van verschillende onderwerpen, perspectieven en belangen helpt om weloverwogen keuzes te maken. Door het opstellen van één kader voor de gehele openbare ruimte wordt dit gerealiseerd.

Kapitaalgoederen

Het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte, zoals wegen, riolering, openbare verlichting, groenvoorzieningen en gebouwen, vergt een aanzienlijk deel van de financiële middelen in de gemeentebegroting. Het onderhoud van deze goederen is essentieel voor het goed functioneren van de gemeente op vele terreinen. Daarom is het belangrijk dat meerjarige kaders voor het beheer van kapitaalgoederen zijn vastgesteld en dat de financiële gevolgen inzichtelijk zijn en worden vertaald in de programmabegroting. In deze paragraaf worden de relevante ontwikkelingen voor de begroting van 2025 besproken.

Deze paragraaf biedt een dwarsdoorsnede van de begroting. Onderhoudskosten kunnen in verschillende programma's voorkomen. Met vastgestelde beleids- en beheerplannen is inzichtelijk welke toekomstige investeringen nodig zijn om de kapitaalgoederen te behouden. Over het algemeen worden de jaarlijkse lasten, die verband houden met fluctuerende kosten van groot onderhoud, constant gehouden door het gebruik van een voorziening. Een helder en volledig overzicht is van belang voor een goed inzicht in de financiële positie.

3.1 De beheerplannen per categorie

Per categorie kapitaalgoederen bestaan een of meer beheerplannen. Hierin zijn de uitgangspunten voor het beheer beschreven en de beheerplannen geven inzicht in de financiële gevolgen op korte en langere termijn.

Wegen
Beheerplan Wegen
Het doel van dit beheerplan is het onderhouden van de openbare wegen die onder het beheer van de gemeente Nijkerk vallen. De wegbeheerder is verantwoordelijk voor het optimaal beheren en onderhouden van de verhardingen, zodat de wegen hun functie kunnen blijven vervullen. Optimaal beheer vraagt om een balans tussen de technische minimumeisen, de wensen van de inwoners en het beschikbare budget. In 2024 is een start gemaakt met het actualiseren van het beheerplan. In 2025 zal het beheerplan als onderdeel van het integrale beheerkader ter besluitvorming aan de raad worden aangeboden.

Op basis van het huidige beheerplan wegen en de inspectieresultaten van het afgelopen jaar, zal er in 2025 zowel klein als groot onderhoud worden uitgevoerd aan de verharding in de gemeente Nijkerk. Wegbeheer zal in 2025 bijdragen aan integrale projecten zoals de herinrichting van de Luxoolseweg, Oude Barneveldseweg, Watergoorweg (tussen N301 en A28), Coltoflaan, en Krudopstraat, waarvan de uitvoering in 2025 start.

Beheerplan Openbare Verlichting
Het beheerplan openbare verlichting bevat de doelstellingen voor openbare verlichting, zoals het bevorderen van verkeersveiligheid en sociale veiligheid. Het plan beschrijft daarnaast de technische en economische uitgangspunten die de gemeente hanteert bij het beheer van de openbare verlichting en de bijbehorende financiële consequenties. In 2025 worden diverse straten in de kern Hoevelaken voorzien van nieuwe led-verlichting en, indien nodig, worden de masten gelijktijdig vervangen.
In 2025 zal het geactualiseerde beheerplan als onderdeel van het integrale beheerkader ter besluitvorming aan de raad worden aangeboden.

Beheerplan Straatmeubilair en Verkeersvoorzieningen
Het beheerplan straatmeubilair en verkeersvoorzieningen biedt een kader voor de verantwoorde en eenduidige keuze en inrichting van straatmeubilair en verkeersvoorzieningen in de openbare ruimte. In 2024 zijn de objecten kwalitatief beoordeeld. Naar aanleiding van deze inspectie worden in 2025 de noodzakelijke vervangingen uitgevoerd of opgenomen in het te actualiseren beheerplan, dat in 2025 ter besluitvorming als onderdeel van het integrale beheer kader aan de raad wordt aangeboden.

Beheerplan Infrastructurele Kunstwerken
Dit beheerplan beschrijft het beheer en onderhoud van bruggen, vlonders, tunnels en viaducten. Door de groei van de gemeente Nijkerk, zoals in Doornsteeg, Spaanse Leger en woonpark Hoevelaken, zijn er nieuwe civiele kunstwerken aangelegd. Naast de jaarlijkse inspectieronde en klein onderhoud zullen in 2025 in de wijk Strijland twee voetgangers-/fietsbruggen worden vervangen. In 2024 is een start gemaakt met het actualiseren van het beheerplan. In 2025 zal het beheerplan als onderdeel van het integrale beheerkader ter besluitvorming aan de raad worden aangeboden.

Water
Beheerplan Haven en Sluis
Bij de actualisatie en vaststelling van het beheerplan zijn beslissingen genomen over het behoud van verschillende infrastructurele voorzieningen voor de beroepsvaart en recreatie. Voor het onderhoud en de vervanging van deze voorzieningen is groot onderhoud gepland, gebaseerd op inspectieresultaten. De sluisdeuren worden jaarlijks geïnspecteerd en indien nodig vervangen. Op basis van de inspectie van 2024 zal er in 2025 groot onderhoud aan de sluisdeuren plaatsvinden.

Beheerplan Sloten en Bermen
Bij de vaststelling van het beheerplan zijn beslissingen genomen over het beheer en onderhoud van bermen, watergangen en duikers. Op basis van uitgevoerde inspecties zijn de werkzaamheden voor de komende jaren gepland, waaronder maaibeheer en verplicht slootonderhoud, met speciale aandacht voor het vergroten van de biodiversiteit. De monitoring van de biodiversiteit is volgens het beheerplan in 2024 gestart. In 2025 zullen de werkzaamheden uit het beheerplan worden voortgezet, waarbij ook rekening wordt gehouden met wegbeheer (bermen frezen).

Groen
In 2025 wordt verdere invulling gegeven aan de uitvoering van het effectgericht beheer volgens de Visie Openbare Ruimte. Dit betekent dat de basis op orde blijft en er wordt ingespeeld op de wensen en behoeften van de burger.

Beheerplan Groen, Spelen, Begraven
Op basis van uitgevoerde inspecties naar de technische staat van het groen en breed gedragen wensen van inwoners, worden diverse groenrenovaties voorbereid en uitgevoerd, zoals in de wijk Strijland. Voor een aantal projecten wordt de groenrenovatie integraal uitgevoerd in combinatie met groot onderhoud van wegen en/of riolering, zoals in de wijken Rensselaer en de Campenbuurt.

Er wordt rekening gehouden met de uitdagingen die op ons afkomen, zoals de impact van klimaatverandering, de verhouding tussen recreatieve ruimte en bebouwd gebied, en de vraag van inwoners en organisaties om deel te nemen aan en eigen initiatieven te stimuleren en te faciliteren. In het groenbeleid zijn richtlijnen opgenomen over hoe om te gaan met de gevolgen van klimaatverandering, het zogenaamde "snippergroen", monumentale bomen, en plagen en ziekten. In 2025 wordt de verdere vertaling van het beleid in het groenbeheerplan geactualiseerd.

In 2024 is het nieuwe speelruimteplan vastgesteld. De geplande acties voor 2025 worden uitgevoerd. Dit betekent dat in 2025 integraal invulling wordt gegeven aan de uitvoering van het speelruimteplan in de wijken Rensselaer, de Campenbuurt en het gebied Steenbeek. De uitwerking zal plaatsvinden in 2025.

Het hondenbeleidsplan is vastgesteld in 2023. De geplande acties (plaatsen afvalbakken) voor 2024 zijn uitgevoerd. De verdere uitwerking van het hondenbeleidsplan vindt plaats in 2025.

Beheerplan begraafplaatsen

In 2025 wordt het vastgestelde beleid voortgezet: uitbreiding van de begraafplaats in Nijkerkerveen worden deze werkzaamheden afgerond. In 2025 wordt het beheerplan geactualiseerd. Onderdeel van het beheerplan zijn de leges. Volgens de vastgestelde ombuigingen zullen de leges in 2026, 100% kostendekkend moet zijn.

Programma water
In 2025 wordt de inzet op de thema's klimaatverandering en duurzaamheid voorgezet. Dat gebeurt o.a. door hemelwater van de gemengde riolering af te koppelen. Daarnaast wordt in 2025 verder ingezet op communicatie en participatie. Dit gebeurt o.a. de inzet van de klimaatkamer, regenwateradviseurs, operatie steenbreek, groene daken en regentonnen.

In overeenstemming met het Programma Water 2024-2028 worden er uitgebreide werkzaamheden uitgevoerd aan de riolering en wordt er invulling gegeven aan de wateropgave vanuit de zorgplicht voor hemelwater- en grondwaterbeheer. De werkzaamheden omvatten voornamelijk het vervangen van rioleringen, verbeteringen aan het rioleringssysteem, het afkoppelen van verharde oppervlakten, het aanpakken van locaties met wateroverlast, en maatregelen in het kader van klimaatadaptatie. Vanaf 2025 zullen meerdere integrale afkoppelingsprojecten van start gaan, zoals bijvoorbeeld op de Coltoflaan, Hoevelaken Noord, en in de wijk Corlaer.

Gebouwen
Beheerplan voor Gemeentelijke Gebouwen
Het doel van het beheerplan is om de staat van gemeentelijke gebouwen te monitoren, achterstallig onderhoud te voorkomen en inzicht te verschaffen in de noodzakelijke kosten voor instandhouding over een langere periode. De meerjarenonderhoudsbegroting (MOB), die onderdeel is van het beheerplan, beslaat een periode van 20 jaar. Deze MOB is gebaseerd op een conditiescore van 2 volgens de NEN 2767 norm. In 2024 is een start gemaakt met het actualiseren van het MOB. In het eerste kwartaal van 2025 zal het MOB ter besluitvorming aan de raad worden aangeboden.

De MOB wordt na vaststelling onderdeel van de nota vastgoed 2025-2035. Deze nota brengt het gemeentelijk- en maatschappelijk vastgoed, (nota maatschappelijk vastgoed en sportnota), samen in één beleidsdocument. De nota vastgoed 2025-2035 wordt in 2025 opgesteld.

Overzicht beheerplannen en planperiodes

Categorie	Beheerplan	Planperiode (huidig)	Jaar herziening
Wegen	Wegen	2025 t/m 2029	2029
	Infrastructurele kunstwerken	2016 t/m 2020	2025
	Openbare verlichting	2021 t/m 2025	2025
	Verkeersvoorzieningen en straatmeubilair	2021 t/m 2025	2025
Water	Havens	2021 t/m 2025	2025
	Sloten en bermen	2022 t/m 2026	2026
Groen	Groen	2012 t/m 2017	2025
	Speelvoorzieningen	2024 t/m 2029	2029
	Begraafplaatsen	2021 t/m 2025	2025
Programma water	Programma water	2024 t/m 2028	2028
Gebouwen	Gemeentelijk vastgoed	2024 t/m 2028	2029

3.2 Beleidskader

Het onderhoud van bovengenoemde kapitaalgoederen gebeurt aan de hand van beheerplannen. Een beheerplan wordt elke vijf jaar herzien. In deze paragraaf wordt verder een overzicht gegeven van de bestaande en geplande beheerplannen en de financiële consequenties inclusief de vertaling daarvan in de begroting (meerjarig). Elk beheerplan bevat het uitgewerkte beleidskader voor het betreffende onderwerp en een gedetailleerde planning van de kostendekking. In het vervolg van deze paragraaf worden de hoofdlijnen daarvan samengevat.

4. Financiering

4.1 Wettelijk kader

De paragraaf financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille. Artikel 17 van de Financiële verordening bevat de uitgangspunten en richtlijnen waaraan het college zich heeft te houden bij het aantrekken en uitzetten van geldmiddelen. Dit artikel is nader uitgewerkt in het Financieringsstatuut, vastgesteld door het college. De paragraaf Financiering in de begroting en het jaarverslag gaan in op de (verwachte) financieringspositie van de gemeente en het bijbehorende risicoprofiel.

4.2 Financieringspositie

De financieringspositie per 1 januari verloopt volgens de begroting over de jaren 2024 tot en met 2027 als volgt:

2025	een financierings*tekort* van	€ 69,2 miljoen
2026	een financierings*tekort* van	€ 113,0 miljoen
2027	een financierings*tekort* van	€ 128,9 miljoen
2028	een financierings*tekort* van	€ 115,2 miljoen

De financieringspositie wordt bepaald door te kijken in welke mate de boekwaarde vaste activa en de voorraden grond worden gefinancierd met eigen vermogen (reserves) en lang vreemd vermogen (langlopende geldleningen en voorzieningen). Het is een hulpmiddel om te kijken welke financieringsbehoefte de gemeente de komende jaren heeft. Hierdoor kan er een inschatting worden gemaakt van de verwachte rentelasten of baten in de komende jaren. In tegenstelling tot de liquiditeitspositie gaat het hier niet om daadwerkelijke geldstromen. De werkelijke financieringspositie en de daarbij behorende financieringsbehoefte zijn op de korte termijn beheersbaar. Inzicht op langere termijn is vaak afhankelijk van diverse grote investeringen. Als gevolg van procedures, planning, andere deelnemers in projecten, enz. is dit minder goed voorspelbaar/stuurbaar. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan uitgaven in verband met de bouwgrondexploitatie. Tot en met de begroting van 2024 gebruikte wij deze methodiek om de rentelasten te bepalen. Vanaf de begroting 2025 gebruiken wij het EMU-saldo om de rentelasten te bepalen. Het EMU-saldo geeft namelijk een goed inzicht in de kasstromen voor de komende vier jaren. Bij het onderdeel liquiditeitspositie komen wij terug op het EMU-saldo.

4.3 Liquiditeitspositie

Door een goed beheer van de dagelijkse saldi wordt gestreefd naar een optimaal rendement en wordt erop toegezien dat de liquiditeitspositie steeds voldoende is om te garanderen dat de gemeente aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen. Ter ondersteuning van één en ander worden maandelijks liquiditeitsprognoses opgesteld.

In het algemeen wordt geprobeerd het financieringstekort op te lossen door het aantrekken van kort geld. Dit is niet altijd mogelijk in verband met de zogenaamde kasgeldlimiet. De door het Rijk vastgestelde kasgeldlimiet is 8,5% van de lasten van deze begroting. Het doel van de kasgeldlimiet is om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. Gemeenten mogen hun financieringsbehoeften slechts voor een beperkt bedrag met kort geld (looptijd < 1 jaar) financieren. Als de kasgeldlimiet structureel wordt overschreden, is de gemeente verplicht om de korte financiering om te zetten in vaste financiering. Voor het begrotingsjaar 2025 bedraagt de kasgeldlimiet € 14 miljoen.
In de exploitatiebegroting is rekening gehouden met de rentelasten van het financieringstekort. Daarbij wordt een financieringstekort tot de kasgeldlimiet tegen de rente kort geld (2,5%) meegenomen, de eventuele rest wordt meegenomen tegen de rente lang geld. Voor 2025 schatten wij de rente voor lang geld in op 3%. In verband met de verwachte onderuitputting hebben we gerekend met een percentage van 2,5%. Het verleden heeft ons geleerd dat als gevolg van goed liquiditeitsbeheer deze keuze verantwoord is.

In onderstaande tabel vindt u de berekening van het EMU-saldo. De berekening van het EMU-saldo is technisch gezien de doorrekening van de kasstroom van de gemeente Nijkerk. Een negatief berekend EMU-saldo is een negatieve kasstroom.

		EMU saldo (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
1	(+)	Exploitatiesaldo vóór toevoeging/onttr. Reserves	**-2.000**	**-3.000**	-3.000	-2.000	-1.000
2	(-)	Mutatie (im)materiële vaste activa	**0**	**20.000**	0	6.000	0
3	(+)	Mutatie voorzieningen	**-1.000**	**0**	-2.000	-1.000	-1.000
4	(-)	Mutatie voorraden (incl.bouwgronden in expl.)	**-3.000**	**12.000**	13.000	3.000	-27.000
5	(-)	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	**0**	**0**	0	0	0
		Berekend EMU-saldo	**0**	**-35.000**	**-18.000**	**-12.000**	**25.000**

De renteontwikkeling wordt kritisch in de gaten gehouden en indien nodig zullen, mede anticiperend op aflopende leningen op middellange termijn, één of meer nieuwe langlopende geldleningen worden aangetrokken. Medio 2024 heeft de gemeente 14 opgenomen langlopende leningen in portefeuille. Dit voor een bedrag van 56 miljoen euro na aflossing in 2024. Bij het optimaliseren van het renteresultaat worden voor het aantrekken van geld als gevolg van de liquiditeitspositie meerdere marktpartijen benaderd voor offertes. Aan de hand van deze offertes wordt een keuze gemaakt. De gemeenten zijn verplicht om hun banksaldi aan te houden bij de rijksoverheid; het zogenaamde schatkistbankieren. Hierdoor hoeven wij geen specifiek beleid te hebben voor het uitzetten van overtollige kasgelden.

4.4 Risicobeheer

De gemeente heeft in het kader van het risicobeheer te handelen conform de uitgangspunten zoals deze zijn opgenomen in de financiële verordening en het financieringsstatuut. In de Wet Fido zijn kaders opgenomen ter beperking van het renterisico op de netto vlottende schuld (kasgeldlimiet) en het renterisico op de vaste schuld (renterisiconorm). De kasgeldlimiet is besproken onder het onderdeel liquiditeitspositie.

Renterisiconorm
Het doel van de renterisiconorm is om tot een spreiding binnen de langlopende lening portefeuille te komen, zodat het renterisico wordt beperkt. De jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen mogen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

Bedragen x € 1 miljoen	2025	2026	2027	2028
Renteherziening op vaste schuld	0,0	0,0	0,0	0,0
Aflossingen	5,9	5,9	5,3	5,2
Renterisico (1+2)	5,9	5,9	5,3	5,2
Renterisiconorm	33,4	32,2	29,2	28,8
Ruimte (+) of overschrijding (-)	**27,5**	**26,3**	**23,9**	**23,6**

Relatiebeheer
De BNG is de huisbankier van de Gemeente Nijkerk.

4.5 Schatkistbankieren

De lagere overheden zijn verplicht overtollige middelen aan te houden bij het Ministerie van Financiën (schatkist). Om het dagelijkse kasbeheer doelmatig uit te kunnen voeren is een drempelbedrag bepaald wat buiten de schatkist mag worden gehouden: een bedrag van 2% van het begrotingstotaal. De Gemeente Nijkerk mag in 2025 een positief rekening-courantsaldo bij de banken hebben van afgerond € 4,1 miljoen. Het meerdere wordt dagelijks naar de schatkist overgemaakt.

4.6 Renterisicoprofiel

In het voorgaande is de technische werkwijze van gemeente op het gebied van financiering beschreven. Hierna worden de kansen en bedreigingen voor onze financieringspositie en bijbehorende rentelasten- en baten beschreven.

Rentevisie
We zien op dit moment dat zowel de korte rente als de lange rente het afgelopen jaar een stijgende tendens hebben gehad. De toenemende onzekerheid ten aanzien van de ontwikkelingen van wereldeconomie, geopolitieke factoren en de economische ontwikkelingen (o.a. de stijgende inflatie) wordt gevolgd om de eventuele gevolgen voor de risico-opslag op eventueel aan te trekken kort en/of lang geld zo goed mogelijk in te schatten.

Risicoprofiel
We gaan de komende jaren meer investeren, vanwege de ambities die we hebben in de openbare ruimte, zoals vastgelegd in de door de raad vastgestelde het Meerjaren Investeringsprogramma (MIP) en de omgevingsvisie. Een hoog investeringsvolume leidt tot meer behoefte aan vreemd vermogen en de planning van de investeringen heeft grote invloed op de daarmee samenhangende rentelasten. Een uitstel of een versnelling in deze investeringen zien we dus rechtstreeks terug in onze rentelasten. We zullen de planning van de investeringen dus goed in de gaten moeten houden, zodat we de renterisico's zo veel mogelijk kunnen beperken.

De ontwikkelingen binnen de bouwgrondexploitatie zijn van groot belang voor het renteresultaat. Op basis van de boekwaarden worden financieringskosten doorberekend aan de bouwgrondexploitatie. Vertraging of versnelling van de uitvoering (de boekwaarde verandert hierdoor) hebben gevolgen voor ons netto renteresultaat en voor daadwerkelijke geldstromen.

Renteresultaat

Schema rentetoerekening		**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	+	3.464	4.401	4.661	4.395
De externe rentebaten	-	20	20	20	20
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-	765	960	1.005	600
De rente van projectfinanciering die moet worden doorberekend		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Rente over eigen vermogen		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Rente over voorzieningen (waardering op contant waarde); 2,0%		2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
	+	400	400	360	320
De aan taakvelden toe te rekenen rente		3.079	3.821	3.996	4.059
De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)		1.770	1.970	1.970	2.030
Renteresultaat op het taakveld Treasury		**-1.309**	**-1.851**	**-2.026**	**-2.029**

4.7 Garantstellingen geldleningen

De gemeente Nijkerk staat garant voor geldleningen die door diverse stichtingen en verenigingen zijn aangetrokken. Op 1 januari 2025 is dit een bedrag van € 1.635.000.

5. Bedrijfsvoering

5.1 Beleidsvoornemens

Een solide bedrijfsvoering is essentieel voor de organisatie en de dienstverlening aan onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Een kwalitatief goede bedrijfsvoering maakt het mogelijk ons snel aan te kunnen passen aan en in te spelen op veranderingen en nieuwe opgaven.
De ambities voor 2025 en verder zijn geënt op deze benadering. Daarmee is er continuïteit met de koers die enige tijd geleden voor de organisatie is ingezet.
Er wordt onder meer volop ingezet op de invulling van vacatures, digitalisering van processen, uitbreiden van de digitale dienstverlening aan inwoners en bedrijven, vergroten van de digitale vaardigheden van medewerkers en het data gedreven werken. Daarnaast onderzoeken wij op welke wijze Artificial Intelligence hier een bijdrage in kan leveren.

5.2 Doorontwikkeling van de organisatie

Door het college van B&W is met het vaststellen van de ontwikkelagenda voor de komende jaren een bestuurlijke richting bepaald. In de ontwikkelagenda zijn ambities opgenomen die om organisatorische doorvertaling vragen.
Vanuit de ontwikkelagenda kwam een nadrukkelijkere behoefte naar voren om integraal te gaan samenwerken met aansturing om de opgaven heen. Dit vraagt om een flexibelere manier van organiseren waarbij opgaven en mensen centraal staan, maar ook om een organisatie waar dienstverlening, communicatie en participatie hoog in het vaandel staan. Met een blik van buiten naar binnen, vanuit het bewustzijn dat we er voor inwoners zijn.

Uit de interne evaluatie van het concernplan 2021-2022 komen meerdere van deze ontwikkelpunten ook naar voren. Na het zomerreces in 2023 is de directie met de teamleiders een traject opgestart om hier vorm aan te geven en de organisatie hierop door te ontwikkelen. De verwachting is dat dit traject eind 2025 is afgerond, met dien verstande dat dit laatste geen leidend beginsel is.

Om de organisatie te verstevigen en wendbaar te maken voor veranderingen van buitenaf en het uitvoeren van nieuwe opgaven wordt in het najaar gestart met het ‘management development’ traject. In 2024 wordt de structuur en inrichting van de organisatie geëvalueerd en waar nodig bij gestuurd.

5.3 Formatie

De arbeidsmarkt is en blijft aanhoudend krap. De VNG en het UWV melden dat de verwachting is dat dit komende jaren ook zo zal blijven. Tekorten doen zich in vrijwel alle beroepsgroepen, opleidingsniveaus en regio’s voor. De VNG geeft aan dat voor gemeenten voornamelijk de vacatures in het ruimtelijke werkveld de grootste uitdaging is. De algehele wervingsinspanning is als gevolg hiervan stevig en vraagt veel inzet qua mensen en middelen.

Stand van de formatie per 1-6-2024 is

Vaste formatie	:	320 FTE
Tijdelijke formatie	:	18 FTE
Vacatureruimte	:	23 FTE
Bezetting	:	314 FTE

De griffie is hierin niet meegenomen

5.4 Intergemeentelijke samenwerking bedrijfsvoering (BLNP)

Een deel van onze interne bedrijfsvoering wordt vormgegeven binnen de samenwerking in BLNP (Bunschoten, Leusden, Nijkerk, Putten). Duidelijk is geworden dat de huidige samenwerkingsvorm niet meer past bij de afzonderlijke behoeften van de individuele gemeenten. Om die reden is er een proces gestart om de behoeften van de gemeenten in kaart te brengen om van daaruit tot de juiste samenwerkingsvorm(en) te komen. Dit najaar zullen wij uw raad over de uitkomsten van dit proces verder informeren.

5.5 Communicatieplan en participatievisie

In 2023 is gewerkt aan de totstandkoming van de professionalisering van communicatie en participatie. Beide disciplines spelen een cruciale rol bij het leggen van verbinding met inwoners, ondernemers en organisaties. Dit draagt bij aan het realiseren van onze maatschappelijke opgaven en de relatie en het vertrouwen van onze lokale samenleving in de gemeente Nijkerk. Begin 2024 is het strategisch communicatieplan vastgesteld en op 19 september 2024 ligt de participatievisie ter goedkeuring aan u voor. Ondertussen werken we al aan de uitvoering van het plan en de visie en hebben we in beeld gebracht wat we moeten doen om een en ander verder te kunnen ontwikkelen en in te bedden in onze organisatie.

De afgelopen periode heeft het cluster Communicatie al stappen gezet om de communicatie verder te verbeteren en door te ontwikkelen. Zo zijn onder andere openstaande vacatures ingevuld, individuele opleidingen opgestart en is de verbinding gezocht met het bestuur en de organisatie. De verdere ontwikkeling geschiedt de komende periode langs vijf ontwikkellijnen:

1. basis op orde;
2. creëren van interne bewustwording;
3. ondersteunen en faciliteren;
4. evalueren en leren;
5. profileren van de gemeente.

Voor participatie richten we een ontwikkelteam Participatie op, die de regierol op zich neemt en de organisatie bij de hand neemt, adviseert en ook in de uitvoering een ondersteunende rol kan spelen.

De doorontwikkeling zal gefaseerd worden ingevoerd.

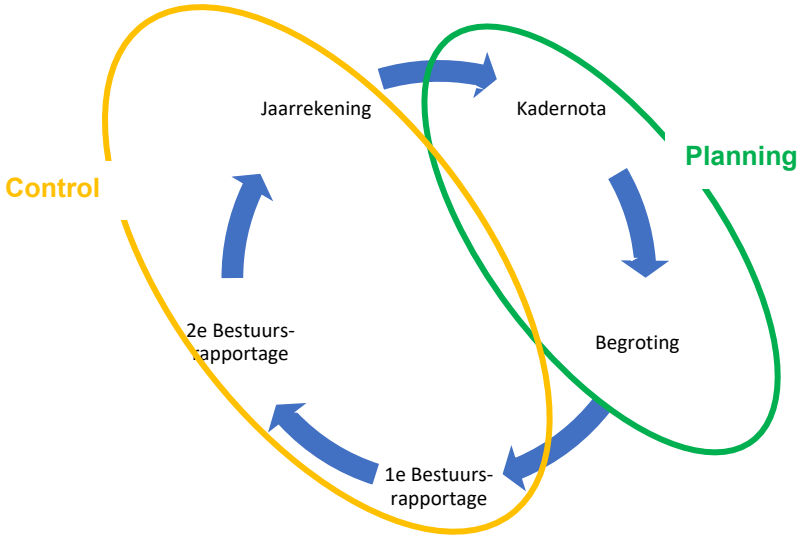
5.6 Kwaliteit van de bestuurlijke besluitvorming en stukken

De afgelopen periode is duidelijk geworden dat de kwaliteit van de bestuurlijke besluitvorming verbeterd moet worden. De kwaliteit van de stukken is niet altijd voldoende, de centrale regie op de bestuurlijke processen ontbreekt en de inrichting van het bestuurlijk besluitvormingsproces is niet optimaal.

Uw gemeenteraad heeft begin 2024 een motie aangenomen met betrekking tot de kwaliteit van de stukken voor de bestuurlijke besluitvorming. Om de benodigde kwaliteitsverbetering te realiseren wordt er een gefaseerde aanpak gevolgd. In 2024 starten wij met fase 1 om tot een goede inrichting te komen zodat bij de Kadernota 2026 (medio 2025) duidelijk wordt wat (structureel) nodig is om de kwaliteit van de bestuurlijke besluitvorming organisatorisch te kunnen borgen.

5.7 Planning en control

De planning en controlcyclus van de gemeente is erop gericht om enerzijds vooraf financiële en inhoudelijke kaders te stellen (planning) ten behoeve van het beleid en de bedrijfsvoering van de gemeente. Anderzijds is het doel om tussentijds en achteraf verantwoording af te leggen (control) over de beheersing en uitkomsten van het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering.
De planning en controlcyclus van de gemeente ziet er als volgt uit:

Met de kadernota stelt de gemeenteraad de beleidsmatige en financiële kaders vast voor de daarop volgende begroting. De begroting wordt opgesteld op basis van de kadernota. De raad beschikt over de middelen (budgetrecht) en stelt het geld beschikbaar dat uitgegeven mag worden (kaderstellende taak). Met het vaststellen van de begroting oefent de raad het budgetrecht uit en machtigt het college tot het uitvoeren van die begroting.

Het college legt tussentijds met de 1e en 2e bestuursrapportage verantwoording af over het gevoerde beleid en de (verwachte) financiële uitkomsten. Met de jaarrekening wordt definitief verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid en de financiële uitkomsten over dat jaar. Met het vaststellen van de jaarrekening oefent de raad haar controlerende taak uit en verleent het college daarmee vrijwaring voor het gevoerde beleid.

Een goede beschrijving van relevante bedrijfsprocessen en monitoring van de werking van die bedrijfsprocessen (de administratieve organisatie en interne beheersing) is de basis voor een betrouwbare planning en controlcyclus. Enerzijds ligt hier een taak die nodig is om een goedkeurende verklaring van de accountant te krijgen (de eisen op dit vlak nemen steeds verder toe), anderzijds is dit van belang voor de rechtmatigheidsverantwoording die het college met ingang van de jaarrekening 2023 moet afleggen.

De accountant beoordeelt de administratieve organisatie en interne beheersing van de gemeente in het kader van de onafhankelijke externe accountantscontrole. Jaarlijks doet de accountant verslag van de bevindingen en geeft aanbevelingen ter verbetering. De opvolging van deze aanbevelingen is een structureel punt van aandacht. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in het verbeteren van de basis van de administratieve organisatie en interne beheersing. Voor de komende periode is de verdere verbetering van het inkoopproces een speerpunt.

De eisen worden ook strenger voor de monitoring van het voldoen aan de regelgeving op het vlak van de informatieveiligheid en de privacy (control). Tegelijkertijd geeft de monitoring ook inzicht in wat we doen en kunnen we hier transparant over communiceren (intern, met andere organisaties en met de samenleving). Om dit effectief te doen is het belangrijk dat de verschillende monitoringinstrumenten onderling zijn afgestemd en zijn gestroomlijnd met de planning en controlcyclus. Reguliere monitoring vindt plaats via de planning en controlcylcus. Daarnaast werken we met een monitor Sociaal Domein omdat het hier om relatief nieuwe taken gaat die (landelijk) in beweging zijn met een grote budgettaire impact. De wens is om ook een monitor Fysiek Domein te ontwikkelen om op deze wijze de ontwikkeling van dit vlak beter te volgen.

Vanuit de ontwikkelagenda is er structureel extra ruimte aan de organisatie gegeven om de kwaliteit en capaciteit ten behoeve van privacy en verbijzonderde interne controle meer vorm te geven.

5.8 Huisvesting

In augustus 2024 is het gemeentehuis aan de Van ’t Hoffstraat in gebruik genomen. Ook zijn er extra werkplekken gecreëerd in het deel van het pand wat nog tot voor kort in gebruik was door de Rabobank. De komende twee jaar wordt onderzocht in hoeverre dit laatst genoemde deel van het pand benodigd blijft om de organisatie goed te laten functioneren.

5.9 Dienstverlening

De inwoner staat centraal bij onze dienstverlening, want als gemeente werken we voor onze inwoners. Onze houding hierbij is vriendelijk en bereikbaar, we denken vanuit de inwoner, zijn efficiënt, begrijpelijk en duidelijk. Gastvrijheid (‘hospitality’) is wat doorklinkt in ons contact met de inwoner. Elke medewerker is aanspreekbaar op zijn of haar dienstverlening.

We hebben een visie op dienstverlening en vanuit dit dienstverleningsconcept verbeteren we de kwaliteit van onze dienstverlening. We zijn gestart met het project Servicecentrum voor de eenvoudige en snel af te handelen producten en diensten. De contacten die binnenkomen via de kanalen telefonie, balie en mail worden waar mogelijk bediend in één contactmoment en vanuit de omnichannelgedachte. Omnichannel gaat uit van een uniforme dienstverlening over alle communicatiekanalen. De uniforme dienstverlening houdt in dat de wijze van dienstverlening, verwerking van aanvragen en de beantwoording van vragen gelijk is. Ongeacht het door de inwoner gekozen communicatiekanaal. Om deze uniforme dienstverlening te bereiken is aandacht voor de doorontwikkeling van verschillende communicatiekanalen, zoals de verbetering van onze webformulieren en een klantportaal. In het klantportaal kan de inwoner de status van actieve zaken volgen, communiceren met de gemeente of individuele behandelaren, en zelfstandig aanvullende informatie aanleveren. Het is een manier van proactieve dienstverlening, doordat inwoners en ondernemers voorzien worden van statusinformatie over lopende en gesloten aanvragen, meldingen en zaken. Medewerkers zijn dan minder tijd aan vragen over statusupdates, waardoor zij de tijdbesparing kunnen benutten voor het versterken van maatwerk.

Naast het bereikbaar zijn tijdens kantoortijden, breiden we onze dienstverlening nog meer uit op onze website. We streven er naar om volledig te zijn in onze informatie op de website en naar inwoners en daar waar mogelijk kunnen dan meer producten en diensten digitaal worden afgenomen. Op deze manier kunnen onze inwoners steeds meer kanalen kiezen en ook de tijd en plaats waarop ze gemeentelijke diensten gebruiken. Wij zullen de dienstverlening daarnaast verbeteren door feedback te vragen over onze dienstverlening. Wij zijn gestart met het feedback vragen na een baliebezoek en een MOR-meldingen en ook op de website kan feedback achtergelaten worden.

5.10 Artificial Intelligence

Eén van de grote technologische ontwikkelingen waar ook wij als gemeente mee te maken hebben is die van Artificial Intellegence (hierna AI). Binnen de gemeente maken wij tot dusverre op beperkte schaal en vaak persoonsgebonden gebruik van de mogelijkheden van AI. Het gaat hierbij veelal om het bewerken/samenvatten van teksten of het gebruik als informatiebron. In de zomer van 2023 hebben wij uit hoofde van Privacy en Informatieveiligheid de medewerkers hiervoor een aantal richtlijnen meegegeven.
De mogelijkheden van AI zijn echter vele malen groter. Naast de mogelijkheden die AI kan bieden op het gebied van versnellen van werkprocessen en verbeteren van de dienstverlening kan AI bijdragen aan de deskundigheid van onze medewerkers. Om die reden is onlangs binnen BLNP het initiatief genomen om dit beter in kaart te brengen en te komen tot een visie t.a.v. AI. In een aantal andere Nederlandse gemeenten draaien op dit moment een aantal pilots. De inzichten die dit geeft zullen hier zeker bij betrokken worden. Daarnaast zien wij in toenemende mate dat leveranciers van gemeentelijke software AI toepassingen in de nieuwe versies van software beschikbaar stellen.

6. Verbonden partijen

De gemeente Nijkerk wil haar doelstellingen optimaal realiseren. In een groot aantal gevallen is dit op eigen gemeentelijke kracht mogelijk. Er zijn echter ook zaken waar het, uit praktisch en bestuurlijk oogpunt, beter is daarvoor met derden samen te werken. Dit kunnen andere overheden zijn (met name gemeenten en provincies), maar soms ook niet-overheden. Wanneer een dergelijke samenwerking aan een aantal criteria voldoet, is er sprake van een ‘verbonden partij’. Het aangaan van banden met deze verbonden partijen komt altijd voort uit het publieke belang. Nijkerk is met haar verbonden partijen actief in meerdere regio’s en provincies.

Deze paragraaf geeft het wettelijk kader en de visie op de verbonden partijen weer en toont een overzicht van de bestaande verbonden partijen. In verband met een wijziging van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) zijn de beleidsvoornemens van de verbonden partijen niet vermeld in deze paragraaf, maar opgenomen in de
programma’s (samenvoeging van de gemeentelijke beleidsdoelen en de doelen van de verbonden partijen).

6.1 Wettelijk kader

Een verbonden partij is volgens het BBV: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Onder financieel belang wordt verstaan: een bedrag dat onze gemeente aan de verbonden partij ter beschikking heeft gesteld, dat wij niet kunnen verhalen wanneer de verbonden partij failliet gaat, dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: zeggenschap, hetzij vanuit van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij vanuit stemrecht.

Er zijn twee soorten verbonden partijen:
Publiekrechtelijk: het aangaan van samenwerkingsvormen in de publiekrechtelijke sfeer is geregeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Volgens de Wgr kunnen de raad, het college of de burgemeester ’afzonderlijk of tezamen ieder voor zover het de eigen bevoegdheden betreft’ een gemeenschappelijke regeling treffen om één of meer belangen van de gemeente te behartigen. Als het college of de burgemeester tot een gemeenschappelijke regeling wil besluiten, is er vooraf toestemming nodig van de raad. Afhankelijk van de aard van samenwerking kan wel of geen rechtspersoon worden gecreëerd. Wordt er geen rechtspersoon gecreëerd dan bestaat de samenwerking vooral uit overleg. Wordt er wel een rechtspersoon (een openbaar lichaam) in het leven geroepen, dan is er sprake van verlengd lokaal bestuur;

Privaatrechtelijk: Sinds 2002 is het in de Gemeentewet zo geregeld dat het college beslissingsbevoegd is tot het aangaan van privaatrechtelijke verplichtingen. Daaronder vallen ook de besluiten om als gemeente deel te nemen aan privaatrechtelijke ‘verbonden partijen’ zoals stichtingen, verenigingen, vennootschappen en dergelijke. Wel voorziet artikel 160 van de Gemeentewet in een verplichte toezending van het ontwerpbesluit aan de raad en is de goedkeuring van Gedeputeerde Staten nodig.

Ontwerpbegrotingen van gemeenschappelijke regelingen
De Wgr verplicht besturen van gemeenschappelijke regelingen om hun ontwerpbegroting ten minste zes weken voor de vaststelling toe te zenden aan de raden van de betreffende gemeenten. Dat geldt voor alle gemeenschappelijke regelingen, ook al betreft de samenwerking uitsluitend college- of burgemeesters bevoegdheden. De gemeenteraad heeft dan gedurende zes weken de gelegenheid om bij het dagelijks bestuur zienswijzen in te dienen over de ontwerpbegroting. Het dagelijks bestuur zorgt ervoor dat de ingediende zienswijzen aan het algemeen bestuur worden voorgelegd.

Het wetsvoorstel “Versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen” is per 1 juli 2022 in werking getreden. De wet versterkt de positie bij besluitvorming en de controlerende rol van gemeenteraden door hen meer inspraak te geven bij het treffen van gemeenschappelijke regelingen en bij het nemen van besluiten door de besturen daarvan. Gemeenschappelijke regelingen (GR’en) hebben tot 1 juli 2024 de tijd om het wetsvoorstel te implementeren en de regelingen aan te passen.

Het overzicht in de laatste paragraaf geeft de bestaande gemeenschappelijke regelingen van de gemeente weer en per gemeenschappelijke regeling welk bestuursorgaan bevoegd is.

6.2 Visie op verbonden partijen

Om te beoordelen of aan 'verbonden partijen' wordt deelgenomen heeft het gemeentebestuur de volgende toetsingscriteria vastgesteld:

- de taak kan niet of zeer moeilijk door de gemeente alleen worden uitgevoerd;
- gezamenlijke uitvoering van de taak levert voor de gemeente een concrete meerwaarde op;
- de voordelen van de samenwerking wegen op tegen de nadelen.

Het gemeentebestuur van Nijkerk is voorstander van samenwerking binnen publiekrechtelijke kaders. In sommige gevallen is het noodzakelijk om samenwerking op privaatrechtelijk terrein aan te gaan. In dat geval geldt als extra criterium dat samenwerking via publiekrechtelijke weg niet, of slechts zeer moeilijk, mogelijk is.

De beoordeling of onze gemeente blijft deelnemen, aan welke vorm van samenwerking dan ook, is een continu proces. Telkens wanneer er een verandering in de vorm van samenwerken zich voordoet, wordt beoordeeld of de samenwerking nog voldoet aan de criteria of dat de betreffende taken beter op een andere manier verwezenlijkt kunnen worden.

6.3 Lijst van verbonden partijen

De gemeente c.q. de gemeentelijke bestuursorganen zijn deelnemer in de verbonden partijen welke hieronder staan weergegeven, conform het BBV onderverdeeld in de volgende typen verbonden partijen: 1. Gemeenschappelijke regelingen; 2. Vennootschappen en coöperaties; 3. Stichtingen en verenigingen; en 4. Overige verbonden partijen.

6.2.1 Gemeenschappelijke regelingen

1. Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden, gevestigd te Arnhem			
Type	Gemeenschappelijke regeling		
Openbaar belang	Het voorkomen en bestrijden van incidenten op het gebied van de openbare veiligheid, hulpverlening en volksgezondheid		
Vertegenwoordiging	Burgemeester G.D. Renkema (lid algemeen bestuur)		
Financieel belang	GGD: verwachte omvang	€ 1.145.000	
	JGZ: verwachte omvang	€ 800.000	
	RVP/Meningokokken: verwachte omvang	€ 148.000	
	BRW: verwachte omvang	€ 2.781.000	
	Bevolkingszorg; verwachte omvang	€ 51.000	
Verwachte omvang	*per:*	*1-1-2025*	*1-1-2024*
	Eigen vermogen	€ 6.302.000	€ 9.309.000
	Vreemd vermogen	€ 20.573.000	€ 21.162.000
Verwacht resultaat 2025	€ 0		
Beleidsmatige risico's	Binnen het AB zal voor de start van het begrotingsjaar, in het najaar 2024 afgestemd worden tussen VGGM en de partners welke taken er geschrapt kunnen worden om de opgedragen 2% besparingsnorm te realiseren. Via een begrotingswijziging 2025 zullen de uitkomsten hiervan gemuteerd worden.		

2. Regio De Vallei, gevestigd te Ede			
Type	Gemeenschappelijke regeling		
Openbaar belang	Samenwerking op het gebied van afvalverwerking		
Vertegenwoordiging	Wethouder C.J. Windhouwer (lid van Algemeen Bestuur)		
Financieel belang	Verwachte omvang € 7.728		
Verwachte omvang	*per:*	*1-1-2025*	*1-1-2024*
	Eigen vermogen	€ 120.781	€ 127.000
	Vreemd vermogen	€ 0.00	€ 0.00*)
Verwacht resultaat 2025	-/-€ 7.270 te dekken uit de AR		
Beleidsmatige risico's	Per 2019 zijn de aandelen ARN verkocht. Voortzetting van de Regio samenwerking op afvalgebied in welke vorm en voor welk doel is onderwerp van onderzoek. De kosten van Regio De Vallei sinds 2023 komen voort uit de volgende activiteiten: archiefkosten, beleidsadvies en ondersteuning financiële processen (deze drie posten worden ingekocht bij de gemeente Ede) en ondersteuning van de besluitvormingsprocessen (zoals AO's, DB- en AB-vergaderingen) en de P&C-cyclus (ingekocht via Regio FoodValley) en accountantscontrole. Berekend is een begrotingsomvang van € 55.000 voor 2025 (bron: Begroting 2025)		

3. Regio Food Valley, gevestigd te Ede			
Type	Gemeenschappelijke regeling		
Openbaar belang	Samenwerking op het gebied van economie, werkgelegenheid, ruimtelijke ontwikkeling, wonen en mobiliteit		
Vertegenwoordiging	Burgemeester G.D. Renkema (lid van Algemeen Bestuur), Raadsleden de heer H.J. Bokkers en J.J Lok (leden van het Regiocommissie) Plv. leden: S. Ooijevaar en T. van Valkenhoef		
Financieel belang	Verwachte omvang € 301.423 inw bijdrage € 48.725 mobiliteitsfonds € 165.283 Strategische Agenda		
Verwachte omvang	*per:*	*1-1-2025*	*1-1-2024*
	Eigen vermogen	€ 4.496.000	€ 4.104.000
	Vreemd vermogen	€ 1.985.000	€ 21.745.000
Verwacht resultaat 2025	€ 0		
Beleidsmatige risico's	De Valleihopper (vraagafhankelijk vervoer wordt gecoördineerd vanuit de centrumgemeente Barneveld, het leerlingenvervoer coördineren we zelf als Nijkerk.		

4. Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus, gevestigd te Zwolle			
Type	Gemeenschappelijke regeling		
Openbaar belang	Belastingheffing van aantal gemeentelijke belastingen		
Vertegenwoordiging	Wethouder A.M.W Rohen (lid van Algemeen Bestuur)		
Financieel belang	Verwachte omvang € 757.000 (waarvan € 34.000 terug te vorderen btw)		
Verwachte omvang	*per:*	*1-1-2025*	*1-1-2024*
	Eigen vermogen	€ 2.257.000	€ 2.570.000
	Vreemd vermogen	€ 4.522.000	€ 4.561.000
Verwacht resultaat 2025	€ 0		
Beleidsmatige risico's	Het jaarresultaat wordt jaarlijks uitgekeerd aan de partners		

5. Omgevingsdienst De Vallei			
Type	Gemeenschappelijke regeling		
Openbaar belang	Vergunningverlening en handhaving op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht		
Vertegenwoordiging	Wethouder E. Heutink-Wendrich (lid van Algemeen Bestuur)		
Financieel belang	Verwachte omvang € 3.068.000		
Verwachte omvang	*per:*	*1-1-2025*	*1-1-2024*
	Eigen vermogen	€ 506.000	€ 520.000
	Vreemd vermogen	€ 894.000	€ 2.812.000
Verwacht resultaat 2025	€ 0,00		
Beleidsmatige risico's	-		

6.2.2 Vennootschappen en coöperaties

6. Leisurelands B.V. (voorheen RGV Holding B.V.)			
Type	Besloten Vennootschap		
Openbaar belang	Bevorderen recreatie		
Vertegenwoordiging	Wethouder M. Broekman-van der Pers (lid Aandeelhoudersvergadering)		
Financieel belang	Aandeelhouder		
Verwachte omvang	*Per:*	*1-1-2025*	*1-1-2024*
	Eigen vermogen	€ *)	€ *)
	Vreemd Vermogen	€ *)	€ *)
Verwacht resultaat 2025	€ 0,00		
Beleidsmatige risico's	Het jaarlijkse exploitatietekort wordt gedekt uit de reserve.		

7. Parkeerservice U.A.			
Type	Coöperatie		
Openbaar belang	Samenwerking op het gebied van parkeermanagement		
Vertegenwoordiging	College, wethouder C.J. Windhouwer		
Financieel belang	€ 175.467		
Verwachte omvang	*per:*	*1-1-2025*	*1-1-2024*
	Eigen vermogen	€ 0.00	€ 0.00
	Vreemd vermogen	€ 0.00	€ 0.00
Verwacht resultaat 2025	€ 0,00		
Beleidsmatige risico's	Op basis van een nieuwe evenredige kostenverdeling stijgen de indirecte kosten van de partners die minder producten afnemen sinds de begroting 2019		

8. Gastvrije Randmeren			
Type	Coöperatie		
Openbaar belang	Behartigen van bovengemeentelijke belangen van recreatie en natuurbescherming binnen het gebied Randmeren.		
Vertegenwoordiging	Mevrouw M. Broekman-van der Pers		
Financieel belang	€ 10.000 (2 stemmen)		
Verwachte omvang	*per:*	*1-1-2025*	*1-1-2024*
	Eigen vermogen	€ *)	€ *)
	Vreemd vermogen	€ *)	€ *)
Verwacht resultaat 2025	€ 0		
Beleidsmatige risico's	-		

6.2.3 Stichtingen en verenigingen

De gemeente Nijkerk heeft geen belang in een stichting of gemeente.

6.2.4 Overige verbonden partijen

Er zijn geen overige verbonden partijen.

7. Grondbeleid

7.1 Wettelijk kader

In de begroting worden in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten. Deze verplichting volgt uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In de begroting worden per onderdeel de beleidsdoelstellingen duidelijk gemaakt; in de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over de realisatie hiervan.

In de toelichting op het BBV worden de volgende onderdelen voor de paragraaf grondbeleid genoemd die tenminste benoemd moeten worden:

- een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting (§ 7.2);
- een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert (§ 7.2);
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie (§ 7.4);
- een onderbouwing van de geraamde winstneming (§ 7.5);
- de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van grondzaken (§ 7.7).

Aanvullend wordt ook ingegaan op:

- MeerjarenPrognose Grondbedrijf 2024 (§ 7.3);
- Afdrachten bovenwijkse voorzieningen (§ 7.6).

7.2 Visie en uitvoering van het grondbeleid

In de Nota Grondbeleid 2013 (raadsbesluit maart 2013) is de doelstelling als volgt omschreven:

"Het beleid dat zich richt op een efficiënte en effectieve inzet van financiële, fiscale en juridische middelen op de grondmarkt, om direct en indirect bij te dragen aan het realiseren van de ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen, zoals opgenomen in de Structuurvisie Nijkerk/Hoevelaken 2030. Het grondbeleidsinstrumentarium wordt zo ingezet dat de ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen volgens planning kunnen worden gerealiseerd en financieel haalbaar zijn".

De gemeente Nijkerk heeft in de Nota Grondbeleid 2013 gekozen voor een transparant en eenduidig grondbeleid dat strategisch en compact is:

- Bij reeds verworven grondposities voert de gemeente een actief grondbeleid dat gericht is op het uitgeven van grond en om regie te nemen wanneer dat kan en/of nodig is;
- De gemeente voert een faciliterend grondbeleid wanneer initiatief van de markt komt en regie niet nodig is of niet gevoerd kan worden, onder meer omdat de gemeente geen of een geringe grondpositie heeft.

Als resultaat van de in het verleden gevoerde actieve grondpolitiek beschikt de gemeente Nijkerk over een voorraad aan bouwgrond in exploitatie en strategische gronden. Voor het kunnen blijven realiseren van alle ambities op het gebied van onder meer wonen, economie en duurzaamheid kan worden overwogen dat de gemeente in de toekomst bij bepaalde ontwikkelingen (weer) overgaat tot strategische verwerving van gronden, zoals in 2022 voor de Stadshaven Nijkerk is besloten. Het beleid hieromtrent zal nader worden uitgewerkt in een nieuwe nota grondbeleid met afwegingskader. Naar verwachting wordt deze nota in de tweede helft van 2024 ter vaststelling aangeboden.

Het terughoudende beleid ten aanzien van grondaankopen in de afgelopen jaren heeft tot gevolg dat vaak op andere wijze moet worden gehandeld in de gevallen dat ook particulieren grond in eigendom hebben binnen een exploitatiegebied. Hierbij wordt getracht om met de grondeigenaren een anterieure overeenkomst te sluiten om het wettelijk verplichte kostenverhaal zeker te stellen. Indien dit niet (tijdig) lukt, heeft de gemeente het opnemen van kostenverhaalregels in het omgevingsplan als stok achter de deur. In de praktijk zal dit naar verwachting niet of zelden voorkomen.

7.3 MeerjarenPrognose grondbedrijf

De MeerjarenPrognose Grondbedrijf (MPG) wordt tweemaal per jaar opgesteld. De jaarlijks verplichte herziening wordt aangeboden bij de jaarrekening. Daarnaast biedt de gemeente Nijkerk met de tMPG een tussentijds inzicht bij de Programmabegroting. In de MPG wordt de gemeenteraad (vertrouwelijk) geïnformeerd over de financiële en inhoudelijke ontwikkelingen van de grondexploitaties en voorraad aan strategische gronden. Naast de MPG kan eventuele kaderstelling over grondexploitatieprojecten plaatsvinden in de kadernota, bestuursrapportages of in afzonderlijke projectbesluiten. In de MPG wordt uitgebreid geïnformeerd over de belangrijke ontwikkelingen en worden eventuele beslispunten voorgelegd. Om die reden is ervoor gekozen om de paragraaf grondbeleid beknopt te houden.

7.4 Actuele prognose grondexploitaties

De grondexploitaties zijn voor het laatst herzien bij de tMPG 2024. Hierbij was onder meer sprake van de aanpassing van budgetten (op basis van actuele inzichten) en uitgiftetempo (op basis van marktontwikkelingen). In onderstaande tabel is de voorziene einddatum per project aangegeven alsook de verwachte eindwaarde en netto contante waarde per 1 januari 2024. Op portefeuilleniveau is sprake van een positief resultaat van afgerond € 7,8 miljoen op netto contante waarde. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen actieve grondexploitaties (GREX) en faciliterende grondexploitaties (FAC).

Tabel 7.4.1 Overzicht van grondexploitatieresultaten

Resultaten	Type	Einddatum	Eindwaarde	Netto contante waarde
Nijkerkerveen				
- deelplan 3 (actieve grondexploitatie)	GREX	31-12-2030	2.230.000	1.941.000
- deelplan 3 (faciliterende exploitatie)	FAC	31-12-2030	-155.000	-135.000
Nautenaseweg	GREX	31-12-2025	1.876.000	1.803.000
Arkerpoort	GREX	31-12-2026	294.000	277.000
De Flier [1]	GREX	31-12-2033	8.651.000	7.097.000
Spoorkamp fase 1 + locatie zwembad	GREX	31-12-2033	1.030.000	845.000
Stadshaven Nijkerk	GREX	31-12-2032	-6.380.000	-5.338.000
Doornsteeg				
- actieve grondexploitatie	GREX	31-12-2029	2.199.000	1.952.000
- faciliterende exploitatie	FAC	31-12-2029	-750.000	-666.000
Totaal				**7.776.000**

[1] Conform het BBV moet voor de waardering van een grondexploitatie worden uitgegaan van een maximale looptijd van 10 jaar. Om die reden is voor grondexploitatie De Flier de eindwaarde bepaald per 31-12-2033. De feitelijk voorziene einddatum is echter 31-12-2034 met een eindwaarde van ongeveer € 8,2 miljoen.

Verliesvoorzieningen

Conform het BBV dient de gemeente een verliesvoorziening te treffen voor negatieve grondexploitaties ter grootte van het geprognosticeerde verlies. Op basis van de actualisatie van de grondexploitaties bij de tMPG 2024 blijft de totale (verlies)voorziening per saldo gelijk. In onderstaande tabel zijn de wijzigingen per project inzichtelijk gemaakt.

Tabel 7.4.2 Overzicht van (verlies)voorzieningen

Verliesvoorzieningen	Type	MPG 2024	tMPG 2024	Verschil
Stadshaven Nijkerk	GREX	5.393.000	5.338.000	-55.000
Nijkerkerveen, deelplan 3 (faciliterende exploitatie)	FAC	145.000	135.000	-10.000
Doornsteeg (faciliterende exploitatie)	FAC	601.000	666.000	65.000
Totaal		**6.139.000**	**6.139.000**	**0**

Strategische gronden en aankopen

Hieronder vallen de gronden die de gemeente Nijkerk momenteel nog niet in exploitatie heeft genomen. In onderstaand overzicht zijn de boekwaarden van de strategische gronden en aankopen opgenomen.

Tabel 7.4.3 Overzicht van strategische gronden

Strategische gronden en aankopen	Boekwaarde 1-1-2024	Mutaties 2024	Boekwaarde na mutaties
Nijkerkerveen			
- deelplan 2 (Landelijk)	643.000	0	643.000
- deelplan 4 [2]	40.000	0	40.000
Spoorkamp fase 2 [3]	550.000	0	550.000
Nijverheidsstraat 7 [4]	0	872.000	872.000
Totaal	**1.233.000**	**872.000**	**2.105.000**

Op totaalniveau resteert nog een boekwaarde van ongeveer € 2,1 miljoen. Indien de boekwaarde per complex hoger is dan de marktwaarde, dient conform het BBV een (nadere) afwaardering plaats te vinden. Om die reden zijn taxaties uitgevoerd ten aanzien van de waarde in de huidige bestemming. Hieruit volgt dat de voorziene marktwaarden van alle complexen hoger liggen dan de boekwaarden. Een (nadere) afwaardering is derhalve niet noodzakelijk.

[2] Op 27 januari 2022 heeft de gemeenteraad ingestemd met het openen van grondexploitatie Nijkerkerveen, deelplan 3. De boekwaarde op de gemeentelijke gronden is derhalve grotendeels ingebracht. Het resterende deel van de grond, met een boekwaarde van ongeveer € 40.000, zal op een later moment in exploitatie worden genomen. De betreffende gronden worden inmiddels aangeduid als deelplan 4.

[3] Bij de MPG 2021 heeft de gemeenteraad besloten om de gronden ten aanzien van fase 2 van Spoorkamp uit de grondexploitatie te halen en tegen boekwaarde over te hevelen naar de voorraad strategische gronden (2021-029A). Dit betreft concreet de gronden ten zuiden van de spoorlijn met uitzondering van de locatie van het zwembad. De locatie van het zwembad was reeds ontwikkeld per 1 januari 2021 en is derhalve nog onderdeel van de grondexploitatie.

[4] Op 27 juni 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met de strategische aankoop van het pand aan de Nijverheidsstraat 7 in Nijkerk. De locatie geeft mogelijk schuifruimte in relatie tot de ontwikkeling van de Stadshaven. De notariële levering vond plaats op 16 juli 2024.

7.5 Geraamde winstneming

Winsten en verliezen worden genomen op het moment dat een grondexploitatie formeel door de gemeenteraad wordt afgesloten. Daarnaast stelt het BBV gemeenten verplicht om op basis van de PoC-methode (*Percentage of Completion*) tussentijdse winsten te nemen bij grondexploitaties met een voorzien positief resultaat. Periodiek wordt bij de vaststelling van de jaarrekening voorgesteld om tot tussentijdse winstnemingen over te gaan.

Voorziene winst- en verliesnemingen

Ten aanzien van het begrotingsjaar 2024 worden naar verwachting geen grondexploitaties afgesloten. Gegeven de huidige looptijd van de grondexploitaties gaat het eerstvolgend om de afsluiting van Nautenaseweg (ultimo 2025).

7.6 Afdrachten bovenwijkse voorzieningen

Met ingang van 1 januari 2016 is het niet meer toegestaan om een (jaarlijkse) fondsafdracht te doen vanuit een actieve grondexploitatie ten aanzien van bovenwijkse voorzieningen die niet direct zijn toe te rekenen aan deze grondexploitatie. Toevoegingen aan het fonds kunnen alleen nog plaatsvinden via bestemming van het resultaat. Dit is een bevoegdheid van de gemeenteraad. Bij de tMPG 2018 (raadsbesluit november 2018) is besloten om tussentijdse winsten deels te bestemmen als afdracht aan het fonds voor bovenwijkse voorzieningen. Op basis van de gronduitgifte (uitgegeven vierkante meters) in 2024 zal worden bepaald hoe hoog de fondsafdrachten bij de Jaarrekening 2024 moeten zijn. In totaal wordt voor de looptijd van de grondexploitaties nog een afdracht voorzien van ongeveer € 9,0 miljoen die via de (tussentijdse) resultaatsbestemming moet plaatsvinden.

7.7 Risico's en Reserve Bouwgrondexploitatie

De gemeente Nijkerk beschikt over een Reserve Bouwgrondexploitatie. Het primaire doel van deze reserve is het afdekken van tekorten bij negatieve grondexploitaties en het afdekken van exploitatierisico's. De reserve wordt gevoed door voordelige saldi bij het afsluiten van grondexploitaties en tussentijdse winstnemingen. Op basis van de benodigde weerstandscapaciteit stelt de gemeenteraad jaarlijks de minimale omvang van de reserve vast. Een bovengrens is niet vastgesteld. Dit betekent dat vrij-besteedbare middelen alleen uit de reserve kunnen worden onttrokken na besluitvorming door de gemeenteraad.

Per 1 januari 2024 heeft de Reserve Bouwgrondexploitatie een omvang van ongeveer € 11,7 miljoen. Op basis van de risicoanalyse bij de tussentijdse MPG is een gewogen risico-effect bepaald van € 13,1 miljoen. Dit bedrag is echter niet gelijk aan de benodigde weerstandscapaciteit:

- In de eerste plaats wordt het gewogen risico-effect per project afgezet tegen het voorziene netto resultaat. Het netto resultaat is gelijk aan de verwachte netto contante waarde per project minus de beoogde afdracht in het kader van bovenwijkse voorzieningen. Dit netto resultaat is feitelijk een eerste buffer om risico's op te vangen. Voor sommige projecten is het netto resultaat voldoende om het gewogen risico-effect volledig te kunnen dekken. Voor andere projecten resteert een netto risico-effect. Op totaalniveau gaat het om een bedrag van ongeveer € 7,6 miljoen.
- In de tweede plaats is conform de Nota Risicomanagement sprake van een zekerheidspercentage van 80%. Dit percentage is te verantwoorden aangezien risico's nooit allemaal tegelijkertijd en/of in hun volledige omvang zullen optreden. Met inachtneming van het zekerheidspercentage resteert een risicoprofiel van ongeveer € 6,1 miljoen. Dit bedrag is als benodigde weerstandscapaciteit aangemerkt.

Weerstandvermogen
De voorziene ratio van het weerstandsvermogen per 1 januari 2025 bedraagt 1,83. Dit komt overeen met een ruim voldoende kwalificatie van de reserve. Het is de verwachting dat de ratio de komende jaren ongeveer op hetzelfde niveau blijft liggen, hoewel toekomstige tussentijdse winstnemingen wel positief van invloed zullen zijn. Bij de MPG 2024 was eveneens sprake van een voorziene ratio van 1,83.

Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten in de begroting

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
x € 1.000				
Lasten				
1: Perspectief Ruimte	-71.939	-53.821	-57.104	-60.155
2: Perspectief Sociaal	-74.418	-70.363	-63.667	-63.854
3: Perspectief Veilig	-4.521	-4.418	-4.417	-4.409
4: Perspectief Dienstverlening	-26.445	-32.297	-34.041	-28.907
Totaal Lasten	**-177.323**	**-160.898**	**-159.229**	**-157.326**
Baten				
1: Perspectief Ruimte	52.232	34.956	38.870	41.867
2: Perspectief Sociaal	22.671	20.264	13.838	13.838
3: Perspectief Veilig	72	72	72	72
4: Perspectief Dienstverlening	99.372	101.172	103.905	100.518
Totaal Baten	**174.346**	**156.464**	**156.684**	**156.294**
Saldo baten en lasten	**-2.977**	**-4.435**	**-2.545**	**-1.031**
Mutaties reserves				
Onttrekkingen reserves	-1.604	-25	-25	-26
Toevoegingen reserves	3.742	2.941	2.342	1.794
Resultaat programma	**-839**	**-1.519**	**-228**	**737**

Ontwikkeling van het begrotingssaldo en uitgangspunten raming

Bij het opstellen van de begroting 2025-2028 hebben wij de volgende uitgangspunten gehanteerd:
Uitgangspunten

1. Voor generieke prijsstijgingen is rekening gehouden met een stijging van 2,2%. Deze stijging is gebaseerd op de Aanpassing Prijsindex Materiële Overheidsconsumptie (IMOC) van het Centraal Economisch Plan 2024 (CEP) van het Centraal Plan Bureau (CPB).

2. Voor de stijging van loonkosten is rekening gehouden met een stijging van 4,4%. Deze stijging is gebaseerd op de loonvoetontwikkeling van het CEP van het CPB.

3. Voor de indexatie van leges en heffingen, investeringen en de kosten van verbonden partijen is rekening gehouden met een stijging van 2,9%. Deze stijging is een gewogen gemiddelde van de generieke prijsstijging en de stijging voor loonkosten.

4. De stijging van de algemene uitkering is gebaseerd op de septembercirculaire 2023 en betreft de overgang van de algemene uitkering van prijspeil 2024 naar prijspeil 2025. De decembercirculaire heeft geen structurele mutaties tot gevolg gehad.

5. De volumegroei is gebaseerd op werkelijke groei van het aantal inwoners tussen 2023-2024 die is geëxtrapoleerd naar 2025-2028. Deze is afgerond 0,8%.

In onderstaande tabellen vindt u op hoofdlijnen de ontwikkeling van het begrotingssaldo tussen vaststelling van het geamendeerde raadsvoorstel Kadernota 2025 en deze programmabegroting 2025-2028. Indien er bij het onderdeel incidenteel/structureel. een S staat dan heeft het een effect op het structureel begrotingsresultaat.

(bedrag met een minteken betekent een nadeel) bedragen x € 1.000

		2025	2026	2027	2028
	Saldo volgens Kadernota 2025	-629	-203	852	1072
	Saldo begroting 2025-2028	-839	-1519	-228	736
	Te verklaren	**-210**	**-1.316**	**-1.080**	**-336**

(bedrag met een minteken betekent een nadeel) bedragen x € 1.000

Progr.	Onderwerp	Inc./str.	2025	2026	2027	2028
1	Hogere uitgaven Jeugd vanwege hogere wettelijke prijsindexatie dan geraamd.	S	-411	-411	-411	-411
1	Hogere uitgaven WMO vanwege hogere wettelijke prijsindexatie dan geraamd.	S	-225	-225	-225	-225
1	Hogere uitgaven bibliotheek en WMO-subsidies vanwege hogere prijsindexatie	S	-117	-117	-117	-117
2	Hogere opbrengst afvalstoffenheffing vanwege 100% kostendekkendheid. Vanaf 2026 was al verwerkt in de Kadernota 2025	S	336	0	0	0
2	Hogere opbrengst afvalstoffenheffing en riool vanwege doorbelaste BTW en overhead in tarieven. Dit is een bestendige gedragslijn.	S	54	64	64	64
4	Hogere algemene uitkering als gevolg van nadere doorrekening Meicirculaire	S	46	69	57	140
4	Correctie incidentele stelpost bedrijfsvoering. Dubbel opgenomen in begroting 2024	I	137	0	0	0
4	Hogere opbrengsten leges burgerzaken	S	82	154	122	262
4	Hogere bijdrage lidmaatschap VNG. Deze was in 2024 te laag geraamd.	S	-85	-85	-85	-85
4	In 2028 zijn de POK-gelden niet ten gunste van de algemene uitkering gebracht.	S	0	0	0	147
div	In de begroting 2024 zijn een aantal incidentele loonkosten vanwege de ontwikkelagenda dubbel geraamd.	S	320	0	0	0
div	Bij de begroting 2025 hebben we extra aandacht geschonken aan de juiste doorbelasting van loonkosten (en bijbehorende overhead) aan de juiste kostendragers. Dit heeft geleid tot een verschuiving van “rendabele (bouwgrond, investeringen, riool en afval)” naar “onrendabele (betaald uit bijvoorbeeld OZB en algemene uitkering)” kostendragers	S	-525	-525	-525	-525
div	Netto resultaat op rente en afschrijvingen. De fluctuaties worden voornamelijk veroorzaakt door de ontwikkeling van de liquiditeitsbehoefte met de daar bijbehorende rentelasten. Zie hiervoor ook het verloop van het EMU-saldo in de paragraaf financiering.		140	-192	55	448
div.	Diverse overige kleine verschillen.	S	38	-48	-15	-34
	Verklaard		**- 210**	**-1.316**	**-1.080**	**- 336**

Overzicht incidentele baten en lasten

(bedrag met een minteken betekent per saldo een baat)			bedragen x € 1.000		
Progr.	**Onderwerp**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
1	Kadernota 2024 - Toekomstbestendige bedrijventerreinen	**153**	153	0	0
	Kadernota 2024 - Opstellen Gebiedsvisies	270	270	0	0
	Behoud en versterking biodiversiteit (MIP)	200	0	0	0
	Managementplan verduurzamen bestaande huizen (MIP)	300	0	0	0
	Subsidie managem.plan verduurz. bestaande huizen (MIP)	-165	0	0	0
	Speelruimteplan	52	20	10	0
	Gebiedsontwikkeling ten westen van Nijkerkerveen	75	0	0	0
	Kadernota 2025 - Weidevogels Arkemheen	30	0	0	0
	Kadernota 2024 - Uivoeren economische visie	35	0	0	0
	Transitie landelijk gebied 2024-2026	230	125		
	Afkoop onderhoud VRIs provincie	30	0	0	0
	Saldo bouwgrondexploitatie	0	0	0	0
	Totaal programma 1	**1.210**	**568**	**10**	**-**

Progr.	**Onderwerp**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
2	Kadernota 2024 - Monument/ Noodbestuurpost	161	0	0	0
	Totaal programma 2	**161**	**0**	**0**	**0**

Progr.	**Onderwerp**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
3		0	0	0	0
	Totaal programma 3	**-**	**-**	**-**	**-**

Progr.	**Onderwerp**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
4	Nota gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed	60	0	0	0
	Communicatie en participatie	485	-	-	-
	kwaliteit bestuurlijke stukken	200	0	0	0
	Stelpost Bedrijfsvoering	137	-	-	-
	Beveiliger hal	85	0	0	0
	Totaal programma 4	**967**	**0**	**0**	**0**

	Totaal mutaties programma's incidenteel	**2.338**	**568**	**10**	**0**

Structureel begrotingssaldo

De Commissie BBV heeft in 2018 de Notitie structurele en incidentele baten en lasten gepubliceerd, zodat de begrippen structureel en incidenteel meer eenduidig toegepast worden. In het voorgaande is ingegaan op de incidentele baten en lasten. In onderstaand overzicht wordt het structurele begrotingssaldo gepresenteerd.

Bepaling structureel begrotingssaldo				*Bedragen x € 1.000*
	2025	**2026**	**2027**	**2028**
Saldo baten en lasten (a)	**-2.977**	**-4.435**	**-2.545**	**-1.031**
Saldo incidentele baten en lasten (saldo) (b)	-2.338	-568	-10	0
Saldo (a-b) = c	**-639**	**-3.867**	**-2.535**	**-1.031**
Dekking afschrijvingslasten door reserve investering maatschappelijk en reserve economisch nut (d)	1.093	1.119	1.124	1.130

Bepaling structureel begrotingssaldo				*Bedragen x € 1.000*
	2025	**2026**	**2027**	**2028**
Inzet algemene reserve als dekkingsmiddel	0	1.300	623	0
Structurele begrotingssaldo (c+d) = e	**454**	**-1.448**	**-788**	**99**

structureel begrotingssaldo; - = negatief saldo)				*Bedragen x € 1.000*
	2025	**2026**	**2027**	**2028**
Structurele begrotingssaldo begroting 2025	454	-1.448	-788	99
Structurele begrotingssaldo Kadernota 2025	1.432	-354	-11	72
Verschil	**-978**	**-1.094**	**-777**	**27**
wordt veroorzaakt door:				
Door structureel budget voor de uitvoering van de ontwikkelagenda beschikbaar te stellen wordt het incidentele budget uit 2025 structureel	-1.600	0	0	0
structurele mutaties analyse begroting 2025	-347	-1.316	-1.080	-336
Correcties begroting 2024. Een aantal budgetten waren gekwantificeerd als structureel maar waren incidenteel	969	222	303	363
Totaal	**-978**	**-1.094**	**-777**	**27**

Geprognosticeerde balans

Ontwikkeling geprognosticeerde balans

Onderdeel van het BBV is om de raad inzicht te geven in de ontwikkeling van de balans.

					(bedragen x € 1.000)
Per 31 december	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Activa					
Activa integraal gefinancierd	177.000	197.000	197.000	203.000	203.000
Onderhanden werk (o.a. bouwgrondexploitatie)	51.000	64.000	67.000	40.000	25.000
Overige activa	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Totaal	234.000	267.000	270.000	249.000	234.000
Passiva					
Eigen vermogen					
Algemene reserves	21.000	19.000	16.000	15.000	16.000
Egalisatiereserves	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserves	48.000	47.000	45.000	44.000	42.000
Voorzieningen	20.000	18.000	17.000	16.000	16.000
Langlopende geldleningen					
Langlopende geldleningen (al aangegaan)	74.800	69.000	63.100	57.800	52.700
Langlopende leningen (vanuit financieringstekort)	49.000	94.300	109.400	96.900	89.100
Overige vlottende passiva	21.200	19.700	19.500	19.300	18.200
Totaal	234.000	267.000	270.000	249.000	234.000

Investeringskredieten

Met het vaststellen van de financiële begroting stelt de gemeenteraad in de jaarschijf 2025 de kredieten voor de investeringen beschikbaar en de aan deze investeringen gerelateerde reserve-onttrekkingen.

Investeringsprogramma 2025-2028

(bedrag met een minteken betekent per saldo een baat)				*bedragen x € 1.000*
Perspectief	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Ruimte	88	88	88	88
- Ondergrondse afvalcontainers	246	0	0	0
- Begraafplaatsen	2.087	3.062	4.024	5.059
- Riolering	25	45	0	0
- Wegen	290	446	281	320
- Openbare verlichting	0	0	44	438
- Haven- en sluis	7.066	0	0	0
- MIP	-1.595	0	0	0
- Subsidies MIP	3.000	3.000	3.000	1.500
- Wonen en bouwen	62	45	0	132
- Overig openbare ruimte				
Sociaal	11.294	0	0	0
- IHP Onderwijs				
Dienstverlening	0	25	0	0
- Bestuur	624	548	370	1.112
- Informatisering	250	154	0	317
- Tractie				
Totaal	**23.437**	**7.413**	**7.807**	**8.966**

Overzicht arbeidsgerelateerde verplichtingen

(bedrag met een minteken betekent per saldo een baat)				*bedragen x € 1.000*
Netto lasten	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Wachtgelders	0	0	0	0
Gepensioneerden	122	122	122	122
Totaal	**122**	**122**	**122**	**122**

In het Besluit Begroting en Verantwoording is aangegeven dat jaarlijkse terugkerende arbeidskosten van een vergelijkbaar volume, zoals pensioen- en wachtgeldverplichtingen, in de exploitatiebegroting behoren opgenomen te worden. Voor ongelijkmatige verplichtingen of verplichtingen waarvan het bedrag oploopt, bijv. een wachtgeldverplichting bij personele krimp, dient een voorziening te worden gevormd.
De in het overzicht opgenomen bedragen hebben betrekking op oud-bestuurders en -ambtenaren. De kosten hiervan zijn opgenomen in de exploitatie en zijn opgenomen in het onderdeel "Overige niet te verdelen baten en lasten" van de financiële begroting. Hierin is ook opgenomen de storting in de voorziening pensioenen bestuurders om deze voorziening waardevast te houden.

Bijlagen

Bijlage 1 Raming op taakveldniveau

Bedragen x € 1.000			Raming 2025		Raming 2026		Raming 2027		Raming 2028		Totaal 2025	Totaal 2026	Totaal 2027	Totaal 2028
Programma	Taakveld	Omschrijving taakveld	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten				
1: Perspectief Ruimte														
	2.1	Verkeer en vervoer	7.460	511	7.509	285	7.539	285	7.551	285	-6.949	-7.224	-7.254	-7.266
	2.2	Parkeren	577	67	576	67	574	67	573	67	-510	-509	-508	-506
	2.3	Recreatieve havens	4	10	4	10	4	10	4	10	6	6	6	6
	2.4	Economische havens en waterwegen	381	294	371	342	370	342	371	342	-87	-29	-29	-30
	3.1	Economische ontwikkeling	814	0	796	0	796	0	796	0	-814	-796	-796	-796
	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7.062	6.909	4.318	4.165	3.863	3.863	3.863	3.863	-153	-153	0	0
	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	82	70	82	70	82	70	82	70	-11	-11	-11	-11
	3.4	Economische promotie	726	361	691	686	691	686	691	686	-365	-5	-5	-5
	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.199	207	5.738	20	5.535	10	5.539	0	-5.992	-5.718	-5.525	-5.539
	7.2	Riolering	3.056	3.358	3.290	3.592	3.896	4.198	4.576	3.672	302	302	302	302
	7.3	Afval	4.526	5.352	4.486	5.320	4.465	5.320	4.474	5.320	826	834	855	847
	7.4	Milieubeheer	1.399	190	1.299	25	1.299	25	1.299	25	-1.209	-1.274	-1.274	-1.274
	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	804	684	792	845	791	897	790	897	-120	53	106	107
	8.1	Ruimte en leefomgeving	2.404	359	2.103	207	1.833	207	1.833	207	-2.045	-1.896	-1.626	-1.626
	8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	32.429	32.429	17.781	17.781	21.349	21.349	23.676	23.676	0	0	0	0
	8.3	Wonen en bouwen	4.016	1.432	3.987	1.542	4.017	1.542	4.039	1.542	-2.584	-2.445	-2.475	-2.497
Totaal 1: Perspectief Ruimte			**71.939**	**52.232**	**53.821**	**34.956**	**57.104**	**38.870**	**60.155**	**40.661**	**-19.707**	**-18.865**	**-18.234**	**-18.288**
2: Perspectief Sociaal														
	4.1	Openbaar basisonderwijs	161	0	161	0	161	0	161	0	-161	-161	-161	-161
	4.2	Onderwijshuisvesting	3.599	19	3.761	19	3.450	19	3.594	19	-3.581	-3.742	-3.431	-3.575
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.526	1.023	2.526	1.023	2.526	1.023	2.526	1.023	-1.503	-1.503	-1.503	-1.503
	5.1	Sportbeleid en activering	640	274	601	235	370	0	372	0	-366	-366	-370	-372
	5.2	Sportaccommodaties	4.326	2.581	4.360	2.581	4.553	2.581	4.603	2.581	-1.745	-1.779	-1.971	-2.021

Bedragen x € 1.000			Raming 2025		Raming 2026		Raming 2027		Raming 2028		Totaal 2025	Totaal 2026	Totaal 2027	Totaal 2028
Programma	Taakveld	Omschrijving taakveld	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten				
	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	300	9	300	9	304	9	305	9	-291	-291	-295	-296
	5.4	Musea	49	2	49	2	50	2	50	2	-47	-47	-48	-48
	5.5	Cultureel erfgoed	407	0	246	0	247	0	247	0	-407	-246	-247	-247
	5.6	Media	1.047	4	1.047	4	1.047	4	1.047	4	-1.043	-1.043	-1.043	-1.043
	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	12.858	9.270	10.280	6.984	4.328	961	4.350	961	-3.588	-3.296	-3.367	-3.389
	6.3	Inkomensregelingen	12.065	8.906	12.040	8.906	12.040	8.906	12.040	8.906	-3.159	-3.134	-3.134	-3.134
	6.4	WSW en beschut werk	1.965	0	1.937	0	1.871	0	1.813	0	-1.965	-1.937	-1.871	-1.813
	6.5	Arbeidsparticipatie	1.283	0	1.214	0	1.270	0	1.295	0	-1.283	-1.214	-1.270	-1.295
	7.1	Volksgezondheid	2.670	249	2.539	168	2.421	0	2.421	0	-2.421	-2.371	-2.421	-2.421
	6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	997	326	997	326	997	326	997	326	-671	-671	-671	-671
	6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	4.774	0	4.614	0	4.614	0	4.614	0	-4.774	-4.614	-4.614	-4.614
	6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	828	0	828	0	828	0	828	0	-828	-828	-828	-828
	6.91	Coördinatie en beleid WMO	1.143	0	1.014	0	1.014	0	1.014	0	-1.143	-1.014	-1.014	-1.014
	6.712	Begeleiding (WMO)	3.849	0	3.849	0	3.849	0	3.849	0	-3.849	-3.849	-3.849	-3.849
	6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	3.801	7	3.389	7	3.389	7	3.389	7	-3.794	-3.382	-3.382	-3.382
	6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	9.225	0	8.706	0	8.436	0	8.436	0	-9.225	-8.706	-8.436	-8.436
	6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	2.604	0	2.604	0	2.604	0	2.604	0	-2.604	-2.604	-2.604	-2.604
	6.821	Jeugdbescherming	518	0	518	0	518	0	518	0	-518	-518	-518	-518
	6.822	Jeugdreclassering	109	0	109	0	109	0	109	0	-109	-109	-109	-109
	6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	28	0	28	0	28	0	28	0	-28	-28	-28	-28
	6.713	Dagbesteding (WMO)	521	0	521	0	521	0	521	0	-521	-521	-521	-521
	6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	6.811	Beschermd wonen (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Bedragen x € 1.000			Raming 2025		Raming 2026		Raming 2027		Raming 2028		Totaal 2025	Totaal 2026	Totaal 2027	Totaal 2028
Programma	Taakveld	Omschrijving taakveld	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten				
	6.791	PGB WMO	449	0	449	0	449	0	449	0	-449	-449	-449	-449
	6.792	PGB Jeugd	464	0	464	0	464	0	464	0	-464	-464	-464	-464
	6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	159	0	159	0	159	0	159	0	-159	-159	-159	-159
	6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	877	0	877	0	877	0	877	0	-877	-877	-877	-877
	6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	121	0	121	0	121	0	121	0	-121	-121	-121	-121
	6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	53	0	53	0	53	0	53	0	-53	-53	-53	-53
Totaal 2: Perspectief Sociaal			**74.418**	**22.671**	**70.363**	**20.264**	**63.667**	**13.838**	**63.854**	**13.838**	**-51.748**	**-50.099**	**-49.830**	**-50.016**
3: Perspectief Veilig	**1.1**	Crisisbeheersing en brandweer	3.110	65	3.109	65	3.108	65	3.107	65	-3.045	-3.044	-3.043	-3.042
	1.2	Openbare orde en veiligheid	1.411	7	1.309	7	1.309	7	1.302	7	-1.405	-1.302	-1.302	-1.295
Totaal 3: Perspectief Veilig			**4.521**	**72**	**4.418**	**72**	**4.417**	**72**	**4.409**	**72**	**-4.450**	**-4.346**	**-4.345**	**-4.338**
4: Perspectief Dienstverlening	**0.1**	Bestuur	2.391	0	2.420	0	2.403	0	2.403	0	-2.391	-2.420	-2.403	-2.403
	0.2	Burgerzaken	1.318	1.121	1.410	1.277	1.457	1.316	1.388	1.348	-197	-133	-141	-40
	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	3.132	2.984	8.504	8.500	9.618	9.614	4.589	4.586	-147	-4	-3	-3
	0.4	Overhead	18.909	324	17.900	324	17.954	324	17.972	324	-18.585	-17.576	-17.630	-17.648
	0.5	Treasury	150	445	48	445	188	445	-249	445	295	397	257	694
	0.61	OZB woningen	0	6.962	0	7.193	0	7.577	0	7.942	6.962	7.193	7.577	7.942
	0.62	OZB niet-woningen	0	4.945	0	4.945	0	4.945	0	4.965	4.945	4.945	4.945	4.965
	0.63	Parkeerbelasting	5	225	5	310	5	360	5	410	220	305	355	405
	0.64	Belastingen overig	622	179	622	179	622	179	622	179	-443	-443	-443	-443
	0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	5	82.074	5	77.886	5	79.032	5	80.206	82.069	77.881	79.027	80.201
	0.8	Overige baten en lasten	-287	114	1.183	114	1.590	114	1.972	114	401	-1.069	-1.476	-1.858
	0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	200	0	200	0	200	0	200	0	-200	-200	-200	-200

Bedragen x € 1.000			Raming 2025		Raming 2026		Raming 2027		Raming 2028		Totaal 2025	Totaal 2026	Totaal 2027	Totaal 2028
Programma	Taakveld	Omschrijving taakveld	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten				
Totaal 4: Perspectief Dienstverlening			**26.445**	**99.372**	**32.297**	**101.172**	**34.041**	**103.905**	**28.907**	**100.518**	**72.927**	**68.875**	**69.864**	**71.611**
Reserves	**0.10**	Mutaties reserves	**1.604**	**3.742**	**25**	**2.941**	**25**	**2.342**	**26**	**100.519**	**2.138**	**2.916**	**2.317**	**1.768**
Totaal reserves			**1.604**	**3.742**	**25**	**2.941**	**25**	**2.342**	**26**	**100.520**	**2.138**	**2.916**	**2.317**	**1.768**
Eindtotaal			**178.927**	**178.088**	**160.923**	**159.405**	**159.254**	**159.026**	**157.352**	**100.521**	**-839**	**-1.519**	**-228**	**737**

Toelichting taakvelden: [Taakvelden gemeenten (findo.nl)]

Bijlage 2 Samenwerkingsverbanden

Verbonden partijen	Doelstelling
GBLT	GBLT is de samenwerking op het gebied van uitvoering van de WOZ en de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen. Meer informatie is opgenomen in de paragraaf Lokale Heffingen.
BLNP	BLNP is de samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering. Meer informatie is opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering.
Inclusief Groep N.V. (IG)	De Inclusief groep geeft uitvoering aan de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en de Participatiewet (PW). En streeft hierbij naar een inclusieve arbeidsmarkt waarbij iedereen duurzaam kan deelnemen en waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt optimaal kunnen participeren.
Leisurelands	Tijdens de aandeelhoudersvergadering van 9 juni 2016 heeft de meerderheid van de aandeelhouders, inclusief de gemeente Nijkerk, ingestemd met een verlenging van 5 jaar. Hierdoor blijft invloed op Leisurelands mogelijk. Op basis van argumenten zoals de financiële positie van Leisurelands en de bijdrage aan de gemeentelijke doelstellingen (o.a. ontwikkelingen m.b.t. strand Hulckesteijn en de wens van uw raad om het aantal verbonden partijen tot het noodzakelijke terug te brengen).
Coöperatie Gastvrije Randmeren Harderwijk	Per 1 januari 2014 is de gemeenschappelijke regeling Natuur- en Recreatieschap Veluwerandmeren opgeheven en is de Coöperatie Gastvrije Randmeren van start gegaan. Zestien gemeenten langs de Randmeren (Naarden, Huizen, Blaricum, Eemnes, Bunschoten, Nijkerk, Putten, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Elburg, Oldebroek, Kampen, Dronten, Zeewolde en Almere) hebben de overeenkomst voor de oprichting van de coöperatie getekend. Naast onderhoud en beheer zoals het maaien van de waterplanten, wordt meer focus gelegd op de (landelijke) gebiedspositionering.
Coöperatie Parkeerservice U.A. Amersfoort	Coöperatie van ± 15 gemeentes. Diensten worden afgenomen ten aanzien van onderhoud parkeerautomaten en geldlediging parkeerautomaten.
Regio Amersfoort	De gemeenten van de regio Amersfoort hebben een bestuursconvenant gesloten ten behoeve van samenwerking op verschillende terreinen. De gemeente Nijkerk is geen partij in dit convenant maar haakt wel aan ten aanzien van een aantal onderwerpen zoals sociaal domein, economie, wonen en verkeer & vervoer. Deze samenwerking voldoet niet aan de criteria van een verbonden partij, maar is opgenomen om een compleet beeld te geven van relevante samenwerkingsverbanden. In 2020 is de nieuwe strategische agenda 2020-2022 voor de regio Amersfoort vastgesteld.

Verbonden partijen	Doelstelling
Regio Amersfoort Regionaal Werkbedrijf Amersfoort	De economische oriëntatie van veel inwoners en bedrijven vanuit Nijkerk is op Amersfoort gericht. Vanuit economisch belang en de uitvoering van de Participatiewet wordt vanuit Nijkerk zodoende actief samengewerkt binnen de regio Amersfoort. Binnen de arbeidsmarktregio is het regionaal Werkbedrijf actief. Er zijn samenwerkingsafspraken opgesteld tussen gemeenten, het UWV en de sociale partners. Het primaire doel is het matchen van arbeidsgehandicapten op de extra banen waarvoor werkgevers zich garant hebben gesteld. Daarnaast is het wenselijk dat de brede groep van mensen die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt (ook) onder de aandacht worden gebracht van werkgevers. Andere gerelateerde samenwerkingsverbanden zijn het Werkgeversservicepunt (WSP), Jongerenloket en Leerwerkloket.
Regio Foodvalley	De gemeenteraden hebben voor de jaren 2017-2019 de ambities van de regionale samenwerking in de regio via een Uitvoeringsagenda vastgelegd. Bepaald is dat regio Foodvalley zich focust op de taakvelden economie, werkgelegenheid, ruimtelijke ontwikkeling, wonen en mobiliteit. Er is tevens extra focus gelegd op de samenwerking tussen het bedrijfsleven, de kennis- en onderwijsinstellingen en de overheid (genaamd de Triple Helix). Voor Nijkerk specifiek is het onderdeel Foodproductiecluster en de Food Academy Foodvalley uitgewerkt. Met de inwonersbijdrage kan de regio Foodvalley de hoge ambities met extra capaciteit en inzet waarmaken. De nieuwe Strategische Agenda Regio Foodvalley 2020 - 2025 is in oktober 2020 door alle partners vastgesteld.
VGGM	Het Rijk en de gemeenten hebben een grote verantwoordelijkheid in het faciliteren van aspecten die een bijdrage kunnen leveren aan een goede gezondheid van de inwoners en het versterken van de eigen kracht. De VGGM ondersteunt en adviseert de gemeente bij de beantwoording van de centrale sturingsvragen hierover.
Foodvalley: Jeugdhulp en verwijsindex	De inkoop jeugdhulp is per 2020 doorontwikkeld om in afstemming met aanbieders meer inzet op bereikte resultaten en uitgaven te krijgen. Met de vele aanbieders is via accounthouderschappen contact. Met de grotere aanbieders per kwartaal. Dit zodat de uitvoering actief wordt gevolgd en waar nodig bijgesteld. Via het Knooppunt verloopt de facturatie, monitoring en vindt beleidsmatige aansturing plaats. Nationaal loopt de regio Foodvalley qua monitoring en inzicht op casusniveau voorop.

Verbonden partijen	Doelstelling
Noord-Veluwe: Passend Onderwijs Regio Amersfoort	Scholen hebben in de Wet Passend Onderwijs de zorgplicht gekregen. Dit betekent dat het verplicht is om voor alle kinderen een passende plek/een passend onderwijsprogramma te bieden. Als dat niet binnen de school kan, dan is de school verantwoordelijk om een andere school (binnen of buiten het samenwerkingsverband) te vinden waar dit wel kan. Thuiszitters zouden hierdoor niet meer voor moeten komen. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de leerplicht. Er is een regionaal ambtelijk overleg voor opgericht ter voorbereiding op het formele OOGO (Op overeenstemming gerichte overleg) met de verantwoordelijk wethouders.
Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC)	Doelstelling is om door een bestuurlijke en operationele herinrichting van de RMC-functie te zorgen voor meer zicht en een betere grip op de grootste groep voortijdig schoolverlaters, de 18+. Gezocht wordt naar een zo goed mogelijke regionale samenwerking en afstemming, o.a. op het administratieve vlak, en een inrichting, waarbij goede sturing mogelijk is op de gewenste samenwerking met het sociaal domein. Het doel van de RMC-functie is het terugdringen van het aantal voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (in de leeftijdsgroep tot 23 jaar).
Regio Amersfoort: Volwasseneducatie	Het in samenwerking tot stand brengen van het Regionaal Plan Educatie. Daarnaast wordt overlegd over de lokale inzet van de regionale middelen op het gebied van volwasseneducatie.
Regio Amersfoort: Maatschappelijke opvang en beschermd wonen	Amersfoort is centrumgemeente en regelt vanuit deze wettelijke verplichting de maatschappelijke opvang en het beschermd wonen voor inwoners uit de regio Amersfoort. Deze taken zullen te zijner tijd gedecentraliseerd worden naar de gemeente Nijkerk. De intentie zou zijn dat dit terugkwam in de meicirculaire van 2023, dit is niet gebeurt dus voor nu is het onduidelijk wanneer deze financiën op basis van het woonplaatsbeginsel verdeeld gaan worden over de gemeentes.
	De vijf gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Scherpenzeel en Wageningen en de provincie Gelderland hebben samen Omgevingsdienst de Vallei opgericht (OddV). In de Omgevingsdienst de Vallei werken deze partijen nauw samen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. De volgende doelstellingen gelden voor: ➢ Vergunningverlening • Vergunningaanvragen moeten binnen de wettelijke termijnen worden afgehandeld en meldingen moeten beoordeeld worden op juistheid en volledigheid. • Het, in overeenstemming met het milieubeleid van de deelnemende gemeenten, bevorderen van de kwaliteit van de leefomgeving door het voorkomen van nieuwe geluidshindersituaties en het saneren van bestaande geluidshindersituaties.

Verbonden partijen	Doelstelling
	• Het, met behulp van de Kwaliteitscriteria, verbeteren van de lucht-, bodem- en waterkwaliteit. • Het voorkomen van hinder van bedrijven die binnen de grenzen van de deelnemende gemeenten zijn gelegen. ➢ Toezicht en handhaving
Omgevingsdienst de Vallei	Het Programma Handhaving zet zich in voor een zodanige naleving van de wettelijke voorschriften dat de kwaliteit van de leefomgeving (veiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid) optimaal wordt bevorderd.

Bijlage 3 Beleidskaders

Het overzicht hieronder biedt inzicht in de actuele beleidskaders. In de tweede kolom is aangegeven op welke periode het betreffende beleidskader betrekking heeft en in de derde kolom wanneer deze is vastgesteld.

Nota/plan	Planperiode	Vastgesteld
Verordening en beleidsregel Meedoen	2017 en verder	2017
Regionaal Voortijdig schoolverlaten programma, RMC sub regio Eem	2020 – 2024	2020
Visie op de vernieuwing van het Sociaal Domein	2015 en verder	2017
Visiedocument Dialooggroep Sociaal Domein	2017 en verder	2017
Uitwerkingsdocument Dialooggroep Sociaal Domein	2017 en verder	2017
Jeugdprogramma: een kind- en gezinsvriendelijke gemeente	2019-2023	2018
Regiovisie: Geweld hoort nergens thuis	2020-2024	2020
Hoofdlijnennota “Op weg naar een vernieuwd sociaal domein”	2015 en verder	2014
Aanvullend beleidskader sociaal domein	2015 en verder	2014
Jaarplan Kind & Gezinsvriendelijke gemeente	2019 en verder	2019
Transformatieplan sociaal domein	2020-2025	2020
Visie op werk “Op weg naar een duurzaam perspectief”	2019-2022	2019
Sportnota	2013 - 2025	2013
Nota Maatschappelijk Vastgoed	2013 - 2025	2013
Sport- en beweegakkoord	2020 en verder	2020
Leefstijlakkoord	2021-2023	2021
Regionale visie Publieke Gezondheidszorg Gelderland Midden	2017 - 2025	2017
Visiedocument Dialooggroep Leefstijl	2017 en verder	2017
Uitwerkingsdocument Dialooggroep Leefstijl	2017 en verder	2017
Beleidsplan Bibliotheekwerk gemeente Nijkerk	2012 - 2018	2012
Geactualiseerd Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	2019 - 2035	2018
Convenant resultaatafspraken voor- en vroegschoolse educatie”	2015 en verder	2014
Beleidsplan Schuldhulpverlening	2021 en verder	2021
Uitvoeringsplan Schuldhulpverlening	2023 en verder	2023
Visie op Werk en Participatie	2024 en verder	2024
Armoedebestrijdingsbeleid	2024 en verder	2024
Re-integratieverordening Participatiewet	2024 en verder	2024
Afvalbeleidsplan	2017 en verder	2017
Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP)	2018 – 2022	2018
Routekaart energieneutraal Nijkerk 2050	2019 – 2050	2019
Uitvoeringsprogramma Energieneutraal Nijkerk	2020 - 2023	2020
Regionale Energie Strategie (RES)	2020 – 2030	2021
Beleidskader Duurzame opwek zon op land	2020 en verder	2020
Handboek groenbeleid	2002 en verder	2002
Beheerplan groen	2013 - 2017	2012
Huisvestingsverordening 2019	Doorlopend	2019
Visie beheer openbare ruimte	2020 en verder	2020
Gemeentelijk Waterplan	2005 - 2030	2006
Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan (GVVP)	2010 - 2020	2011
Speelruimteplan	2012 - 2016	2012

Nota/plan	Planperiode	Vastgesteld
Beheerplan begraafplaatsen	2015 - 2019	2015
Koepelplan Landgoed Appel	2015 en verder	2015
Visie aantrekkelijk Nijkerk	2016	2016
Landschapsregeling 2016	2016	2016
Beheerplan wegen	2019-2023	2020
Beheerplan sloten, bermen en duikers	2011-2015	2011
Welstandsnota	Doorlopend	2013
Parkeerbeleidsplan	2019 - 2024	2019
Woonvisie 2020+	2020 en verder	2020
Beleid promotie en acquisitie bedrijvigheid	2011 en verder	2011
Structuurvisie Nijkerk-Hoevelaken	2011 en verder	2011
Binnenstadvisie Nijkerk “Binnenstad als Buitenkans”	2011 en verder	2011
Centrumvisie Hoevelaken		
Detailhandel structuurvisie	2019 - 2025	2019
Evenementenbeleid gemeente Nijkerk	2020 en verder	2020
Strategische agenda Foodvalley	2020 - 2025	2020
Regio Foodvalley - Regionaal Programma Werklocaties	2019 - 2024	2020
Regio Foodvalley - actualisatie PDV-beleid	2020 - 2025	2020
Uitgangspunten Visie “Aantrekkelijk Nijkerk”	2015 en verder	2015
Uitwerkingsdocument Dialooggroep Economie en bedrijfsomgeving	2017 en verder	2017
Uitgiftecriteria bedrijventerreinen	2018 en verder	2018
Bestemmingsplannen en beeldkwaliteitsplannen	Doorlopend	Doorlopend
Algemene Plaatselijke Verordening (APV) wijziging sluitingstijden 2015	Doorlopend	2015
Handhavingsbeleid onrechtmatige bewoning recreatieverblijven	Doorlopend	2015
Regionaal Crisisplan Gelderland Midden	2020 - 2023	2020
Drank en horeca nalevingsbeleid	2013 en verder	2013
Evenementenbeleid gemeente Nijkerk	2020 en verder	2020
Drank- en Horecaverordening Nijkerk 2014	2014 en verder	2014
Nota Preventie- & handhavingsplan alcohol gemeente Nijkerk	2014 - 2019	2014
Integraal Veiligheidsprogramma Nijkerk 2024-2027 (IVP)	2024-2027	2024
Beleid Vergunningen, toezicht en handhaving (VTH-beleid)	2016 - 2019	2016
Visiedocument Dialoog V&H: “Nijkerk veilig en leefbaar voor ons allemaal	2017-2021	2017
Uitwerkingsdocument Dialoog V&H	2017-2021	2017
Beleidsvisie externe veiligheid	Doorlopend	2011
Coalitieakkoord “verbinden met ambitie”	2018 – 2022	2018
Verordening gegevensverstrekking basisregistratie personen	2014 – en verder	2014
Mijlpalenplan doorontwikkeling organisatie	2020 – 2024	2020
Regeling zonder meer ‘Samenwerking bedrijfsvoering”	2017 – en verder	2016

Bijlage 4 Verplichte beleidsindicatoren

De verplichte beleidsindicatoren worden hieronder weergegeven. In de laatste kolom is aangegeven aan welk programma de betreffende beleidsindicator gelinkt kan worden.

Indicator	Eenheid	2022	2023	2024	Gemeenten met 25.000-50.000 inwoners *	Programma
Omvang huishoudelijk restafval	Kg per inwoner	-	-	-	120	Perspectief Ruimte
Hernieuwbare elektriciteit	%	18,8	-	-	41,3 NL	Perspectief Ruimte
Woonlasten éénpersoonshuishouden	Euro	658	678	726	-	Perspectief Ruimte
Woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	679	698	746	-	Perspectief Ruimte
WOZ-waarde woningen	1.000 euro	387	442	470	379 NL	Perspectief Ruimte
Nieuwbouwwoningen	aantal per 1.000 woningen	18,8	14,1	-	8,4	Perspectief Ruimte
Demografische druk	%	77,6	77,7	77,2	79,5	Perspectief Ruimte
Banen	aantal per 1.000 inw (15-64 jaar)	885,2	896,5	-	738,4	Perspectief Ruimte
Vestigingen	aantal per 1.000 inw	169,2	178,7	-	174,2	Perspectief Ruimte
Netto arbeidsparticipatie	%	76,5	76,5	-	73,4	Perspectief Ruimte
Functiemenging	%	58,1	58,3	-	50,6	Perspectief Ruimte
Absoluut verzuim leerplichtigen	Aantal per 1.000 leerlingen. 5-18 jr.	2,3	3,4	-	6,0	Perspectief Sociaal
Relatief verzuim leerplichtigen	Aantal per 1.000 leerlingen 5-18 jr.	30	19	-	23	Perspectief Sociaal
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (VSV-ers)	% van het totaal aantal leerlingen 12-23 jaar	1,5	1,6	-	2,1	Perspectief Sociaal
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	11,8	12,4	-	13,5	Perspectief Sociaal
Jongeren met jeugdbescherming	%	0,9	0,8	-	1,1	Perspectief Sociaal
Jongeren met jeugdreclassering	%	0,1	0,1	-	0,3 NL	Perspectief Sociaal
Jongeren met een delict voor de rechter	%	1	1	-	1	Perspectief Sociaal

Indicator	Eenheid	2022	2023	2024	Gemeenten met 25.000-50.000 inwoners *	Programma
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	179,1	161,7	-	230,3	Perspectief Sociaal
Lopende re-integratie-voorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	269,4	227,0	-	196,1	Perspectief Sociaal
Kinderen in een uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2	-	-	4	Perspectief Sociaal
Werkloze jongeren	%	1	-	-	1	Perspectief Sociaal
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Per 10.000 inw	560	570	-	686	Perspectief Sociaal
Niet wekelijkse sporters (één keer per 4 jaar opgenomen)	%	-	-	-	-	Perspectief Sociaal
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	1,1	1,1	-	1,4	Perspectief Veilig
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2,5	2,1	-	3,0	Perspectief Veilig
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	1,9	1,8	-	1,1	Perspectief Veilig
Vernieling en misdrijven tegen de openbare orde per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	5,3	4,0	-	4,4	Perspectief Veilig
Verwijzingen Halt	aantal per 1.000 jongeren	6	8	-	8	Perspectief Veilig

*Waar de cijfers beschikbaar zijn van de gemeenten met 25.000-50.000 inwoners zijn deze als vergelijkende cijfers meegenomen. Waar deze cijfers niet beschikbaar zijn worden de landelijke cijfers als vergelijkende cijfers vermeld. Verder horen de vergelijkende cijfers bij het laatst ingevulde jaar.

Een nadere toelichting op de (eenheden van de) indicatoren is te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl

Indicator	Eenheid	2023*	2024*	2025*	Gemeenten met 25.000-50.000 inwoners	Programma
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	7,6	6,7	7,5	-	Perspectief Dienstverlening
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	6,7	6,3	6,9	-	Perspectief Dienstverlening
Apparaatskosten (kosten gemeentelijke organisatie)	Kosten per inwoner	697	877	849	-	Perspectief Dienstverlening
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	22,3	8,8	3,7	-	Perspectief Dienstverlening
Overhead	% van totale lasten	11,7	9,4	10,5	-	Perspectief Dienstverlening

*De gegevens over 2023 komen uit de jaarstukken 2023, de gegevens over de jaren 2024 en 2025 uit de begrotingen over deze jaren.

Bijlage 5 Overzicht van reserves en voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Reserves	2025				2026				2027				2028			
	Saldo 01-01	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging 2028	Onttrekking 2028	Saldo 31-12
Algemene reserves																
Algemene reserve	20.542	0	1.716	18.827	18.827	0	2.864	15.963	15.963	0	896	15.067	15.067	737	45	15.759
Subtotaal A	**20.542**	**0**	**1.716**	**18.827**	**18.827**	**0**	**2.864**	**15.963**	**15.963**	**0**	**896**	**15.067**	**15.067**	**737**	**45**	**15.759**
Bestemmingsreserves																
Reserve bovenwijkse voorzieningen	4.181	0	1.222	3.448	3.448	0	0	3.448	3.448	0	0	3.448	3.448	0	0	3.448
Reserve volkshuisvesting	193	0	0	193	193	0	0	193	193	0	0	193	193	0	0	193
Reserve bouwgrondexploitatie	11.227	0	382	10.845	10.845	25	260	10.610	10.610	25	260	10.375	10.375	26	260	10.141
Reserve Oekraïne	3.147	0	0	3.147	3.147	0	0	3.147	3.147	0	0	3.147	3.147	0	0	3.147
Reserve eg. Bedr.voeringskosten	403	0	168	235	235	0	218	18	18	0	290	-272	-272	0	359	-631
Reserve inv. economisch nut	5.100	0	167	4.934	4.934	0	167	4.767	4.767	0	167	4.600	4.600	0	167	4.433
Reserve inv. maatschappelijk nut	22.511	1.604	927	23.188	23.188	0	952	22.237	22.237	0	957	21.280	21.280	0	963	20.317
Reserve mobiliteitsfonds	1.000	0	0	1.000	1.000	0	0	1.000	1.000	0	0	1.000	1.000	0	0	1.000
Subtotaal B	**47.762**	**1.604**	**2.865**	**46.989**	**46.989**	**25**	**1.596**	**45.418**	**45.418**	**25**	**1.674**	**43.769**	**43.769**	**26**	**1.749**	**42.046**
Totaal reserves (A+B)	68.304	**1.604**	**4.581**	**65.815**	**65.815**	**25**	**4.460**	**61.381**	**61.381**	**25**	**2.570**	**58.836**	**58.836**	**763**	**1.794**	**57.805**

Bedragen x €1.000

Voorzieningen	2025				2026				2027				2028			
	Saldo 01-01	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging 2028	Onttrekking 2028	Saldo 31-12
Voorzieningen o.b.v. verplichtingen																
Voorziening grondexploitatie	138	-	-	138	138	-	-	138	138	-	-	138	138	-	-	138
Voorziening FLO brandweer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Voorziening pensioenen wethouders	4.655	68	114	4.609	4.609	68	114	4.563	4.563	68	114	4.517	4.517	68	114	4.471
Voorziening BTW chalets opvang Oekraïners	162	146	146	162	162	-	-	162	162	-	-	162	162	-	-	162
Voorziening verliesgevende contracten faciliterend	746	-	-	746	746	-	-	746	746	-	-	746	746	-	-	746
Voorziening verlofsparen	125	-	-	125	125	-	-	125	125	-	-	125	125	-	-	125
Subtotaal	**5.826**	**214**	**260**	**5.780**	**5.780**	**68**	**114**	**5.734**	**5.734**	**68**	**114**	**5.688**	**5.688**	**68**	**114**	**5.642**
Voorzieningen o.b.v. onderhoud/beheerplannen																
Voorziening beheerplan wegen	2.926	2.511	2.826	2.611	2.611	2.511	2.852	2.270	2.270	2.511	2.826	1.955	1.955	2.511	2.852	1.614
Voorziening beheerplan kunstwerken	357	227	713	-129	-129	227	248	-150	-150	227	248	-171	-171	227	248	-192
Voorziening beheerplan riolering	-	215	162	53	53	215	266	2	2	215	220	-3	-3	215	197	15
Voorziening beheerplan groen: plantsoenen	208	447	587	68	68	447	587	-72	-72	447	600	-225	-225	447	587	-365
Voorziening beheerplan groen: speelterreinen	760	108	328	540	540	108	258	390	390	108	230	268	268	108	252	124
Voorziening beheerplan groen: begraafplaatsen	119	32	74	77	77	32	9	100	100	32	9	123	123	32	9	146
Voorziening haven-, kade- en sluiswerken	121	60	196	-15	-15	60	45	-0	-0	60	33	27	27	60	18	69
Voorziening straatmeubilair en verkeersvoorzieningen	420	97	10	507	507	97	102	502	502	97	102	497	497	97	102	492
Voorziening beheerplan gebouwen	1.649	334	487	1.496	1.496	334	854	976	976	334	343	967	967	334	422	879
Voorziening beheerplan roerende zaken stadhuis	63	17	-	80	80	17	-	96	96	17	-	113	113	17	-	129
Subtotaal	**6.621**	**4.048**	**5.383**	**5.286**	**5.286**	**4.048**	**5.221**	**4.113**	**4.113**	**4.048**	**4.611**	**3.549**	**3.549**	**4.048**	**4.687**	**2.909**

Voorzieningen	2025				2026				2027				2028			
	Saldo 01-01	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging 2028	Onttrekking 2028	Saldo 31-12
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden																
Voorziening afvalstoffenheffing	18	18	-	36	36	18	-	54	54	18	-	72	72	18	-	90
Voorziening riolering derden	7.526	-	285	7.241	7.241	166	-	7.407	7.407	647	-	8.054	8.054	1.206	-	9.260
Subtotaal	**7.544**	**18**	**285**	**7.277**	**7.277**	**184**	**-**	**7.460**	**7.460**	**665**	**-**	**8.126**	**8.126**	**1224**	**-**	**9.349**
Totaal voorzieningen	**19.991**	**4.280**	**5.928**	**18.343**	**18.343**	**4.300**	**5.335**	**17.307**	**17.307**	**4.781**	**4.725**	**17.363**	**17.363**	**5.339**	**4.801**	**17.901**

Bijlage 6 Inspanningen en activiteiten voor de komende jaren

	Onderwerp	2025	2026	2027	2028	Maatschappelijke opgaven							
						1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	3.1	4.1
	Taakveld Sociaal												
1	Regiovisie Geweld hoort nergens thuis 2020-2024	Evaluatie en nieuwe visie ontwikkelen				X				X			X
2	Sportnota 2013-2025	Herijking en vaststellen (integraal beheerplan gemeentelijke gebouwen				X				X			
3	Nota maatschappelijk vastgoed 2013-2025					X				X			
4	Integraal Sociaal beleid (Programma Jeugd Volwassenen en Ouderen)	Vaststellen				X		X		X	X		X
5	Regionale visie Publieke Gezondheidzorg Gelderland Midden	Evalueren en herijking				X				X			
6	Regiovisie Jeugdhulpregio FoodValley 2022-2025	Herijking				X							

	Onderwerp	2025	2026	2027	2028	Maatschappelijke opgaven							
						1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	3.1	4.1
	Taakveld Ruimte												
7	Omgevingsvisie	koersdocument	vaststelling omgevings-visie 2.0			X	X	X	X		X	X	
8	Omgevingsplan	pilot: Omgevingsplan Hoevelaken				X	X	X	X		X	X	
9	Vaststellen nieuwe legesverordening (onderdeel Omgevingswet)	Herziening beleid				X	X	X	X		X		
10	Afsprakenkader kantoren (apart onderdeel RPW)	Herziening beleid					X	X					
11	Actualisatie PDV-beleid (regio FoodValley) (2020)	Opstellen nieuw beleid					X	X					
12	RPLG (Landbouwvisie) (regio FoodValley)	Vaststellen regionale visie				X	X		X				
13	Gebiedsvisie Paasbos	Vaststellen omgevingsplan				X	X	X				X	
14	Woonzorgvisie	Vaststellen visie				X	X		X	X			
15	Nota arbeidsmigranten (2019)	Herziening beleid				X	X						
16	Economische visie (2021)	Herziening beleid					X	X	X		X		
17	Visie vrijetijdseconomie (2021)	Evaluatie en herziening beleid					X	X	X		X		

18	Projectplan realisatie 15-20 ha nieuw bedrijfsterrein	Kaderstelling					X	X	X				
19	Hoevelakens Bos	Vaststelling Ruimtelijke Procedure							X				
20	Transitievisie warmte (2021)	Opstellen uitvoeringsprogramma					X		X				
21	Beleidskader zon (2020)	Herziening beleidskader zon					X		X				
22	Beleidskader wind	Vaststelling nieuw beleid					X		X				
23	Twee windturbines langs A28	Vergunningverlening					X		X				
24	Eerste tranche zonneweide: Palestinaweg	Vergunningverlening					X		X				
25	Vrijgave tweede tranche zon 20-30 ha (evt. door een maatschappelijke tender)	Raadsvoorstel tweede tranche en vergunningverlening					X		X				
26	Deelname aan Energieweb	RIB						X	X				
27	Parkeernota (2021)	Nieuwe nota					X		X				
28	Welstandsnota (2013) en beeldkwaliteitsplannen	Herziening beleid							X				
29	Beheerplan begraafplaatsen (2021)	Vaststelling nieuw beheerplan							X				
30	Beheerplan openbare verlichting (2021)	Vaststelling nieuw beheerplan							X			X	

31	Beheerplan (civiele) kunstwerken (2016)	Vaststelling nieuw beheerplan							X				
32	Beheerplan straatmeubilair (2021)	Vaststelling nieuw beheerplan							X				
33	Beheerplan haven en sluizen (2021)	Vaststelling nieuw beheerplan							X				
34	Integraal beheerplan gemeentelijke gebouwen	Besluitvorming				X	X	X	X	X	X	X	X

Onderwerp		2025	2026	2027	2028	opgaven							
						1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	3.1	4.1
Taakveld Bedrijfsvoering													
34	Nieuw gemeentehuis verduurzaming (zonnepanelen parkeerplaats)					X			X				
35	Plan van aanpak inrichting/optimalisering huis van control	I.s.m. audit-commissie											X
36	Actualisatie doelmatigheidsverordening	Actualisatie											X
37	Actualisatie subsidieverordening	Raadsbesluit								X	X		X

Bijlage 7 Stand van zaken lopende woningbouwprojecten in de gemeente Nijkerk

Stand van zaken lopende woningbouwprojecten in de gemeente Nijkerk

Versie september 2024

Project:		Verwachte start bouw:	Verwachte oplevering:	(bruto) aantal woningen:	Aantal sociale huur:	Aantal sociale koop:	*Status project (besluitvormingsfase):	Valt onder Wro / Omgevingswet:	Initiatiefnemer(s):	Bijzonderheden:
A	OostStreeck (v.o. Oude Barneveldseweg)	2024 (66), 2025 (98)	2025-2026	164	58	7	Onherroepelijk / in uitvoering	Wet ruimtelijke ordening	Ontwikkelaar(s)	Project omvat onder meer een ontmoetingsruimte voor senioren.
B	Doornsteeg fase 3 (70% grond gemeente)	2025-2026	2026-2030	658 (max. 700)	239	13	Bestemmingsplan vastgesteld en in werking getreden	Wet ruimtelijke ordening	Gemeente, ontwikkelaar(s)	Project omvat onder meer woonwagenstandplaatsen (aantal wordt onderzocht).
C	Landgoed Appel	2020 (2), 2023 (1), 2024 e.v. (3)	2026 (3)	6	0	0	Onherroepelijk / in uitvoering	3 onder Wet ruimtelijke ordening / 3 onder Omgevingswet	Particulier	3/6 woningen zijn opgeleverd. Voor de laatste 3 nog geen aanvraag ingediend.
D	Stadshaven fase 1a (100% grond gemeente)	2025-2026 (c.a. 30)	2027	c.a. 30	c.a. 10	0	Bestemmingsplan vastgesteld en in werking getreden	Wet ruimtelijke ordening	Gemeente, ontwikkelaar(s)	Onderdeel van de integrale ontwikkeling van Stadshaven.
E	Stadshaven fase 2	2026-2031	2026-2031	565	200-205	0	Ontwerpbestemmingsplan	Wet ruimtelijke ordening	Gemeente, ontwikkelaar(s)	Totale ontwikkeling van Stadshaven omvat circa 640 woningen.
F	Het Spaanse Leger	2022 (200), 2023 (126)	2023 (168), 2024 (158)	326	88	17	Onherroepelijk / in uitvoering	Wet ruimtelijke ordening	Gemeente, ontwikkelaar(s)	Eerste 168 woningen zijn reeds opgeleverd.
G	Kerkplein / Wonen bij de Toren	2025	2027	106	16	0	Bestemmingsplan vastgesteld en in werking getreden	Wet ruimtelijke ordening	Gemeente, ontwikkelaar(s)	Ontwikkeling hangt samen met het Nieuwe St. Jozef.
H	Locatie Nautenaseweg (v.o. Oude Scoutingterrein)	2023	2025	11	0	0	Onherroepelijk / in uitvoering	Wet ruimtelijke ordening	Gemeente	Verkoop reeds afgerond. Compensatie sociaal vindt plaats in Doornsteeg fase 3.
I	Centrumontwikkeling Paasbos	2026 (9), 2027 (21), 2028 e.v. (187)	2027-2032	217	94	0	Tweede kaderstelling	Omgevingswet	Gemeente, ontwikkelaar(s)	Integrale ontwikkeling samen met Bizetlaan en Wulfshoeve. Project omvat onder andere 27 woon-zorg-eenheden.
J	Nieuwe St. Jozef	2025	2027	163	163	0	Bestemmingsplan vastgesteld en in werking getreden	Wet ruimtelijke ordening	Gemeente, WSN	Wonen gecombineerd met zorg (zorgdragers en -vragers) en uitbreiding van basisschool.
K	Herontwikkeling Meubel- en tapijthal / Plan Bentinck	2025	2025	44	13	2	Bestemmingsplan vastgesteld en in werking getreden	Wet ruimtelijke ordening	Gemeente, ontwikkelaar(s)	Onderdeel van de integrale ontwikkeling van Stadshaven.
L	Achterzijde Hoogstraat 26	2025	2026	8	0	0	Ontwerpbestemmingsplan	Omgevingswet	Ontwikkelaar(s)	Aandeel sociaal wordt gecompenseerd aan Dr. van de Kolkstraat (Nijkerkveen).
M	Bronswerk (o.v. Oostelijk Nijkerk)	n.t.b.	n.t.b.	141	79	0	Initiatief	Omgevingswet	Gemeente, ontwikkelaar(s)	Onderdeel van ontwikkeling Oostelijk Nijkerk.
N	Spoorkamp IB – Meergeneratiehofje (+ appartementen)	2025	2027	30	30	0	Ontwerpbestemmingsplan	Wet ruimtelijke ordening	Gemeente, WSN	12 hofwoningen voor senioren en 18 appartementen voor verscheidene doelgroepen.
O	Spoorkamp II – Wonen bij Jaap	2024 (64), 2025 (188)	2024-2025	252	252	0	Onherroepelijk / in uitvoering	Wet ruimtelijke ordening	Gemeente, WSN	252 flexwoningen voor starters, spoedzoekers en statushouders.
P	Hoek Spoorstraat / Molenweg	2024	2025-2026	15	5	0	Onherroepelijk / in uitvoering	Wet ruimtelijke ordening	Ontwikkelaar(s)	15 appartementen in verschillende prijssegmenten.
Q	Dokter van de Kolkstraat (Nijkerkerveen)	2025	2026	12	7	0	Ontwerpbestemmingsplan	Omgevingswet	Ontwikkelaar(s)	Ontwikkeling hangt samen met Achterzijde Hoogstraat 26.
R	Nijkerkerveen Deelplan 3	2025-2029	2026-2029	350	56	60	Bestemmingsplan vastgesteld en in werking getreden	Wet ruimtelijke ordening	Gemeente, ontwikkelaar(s)	Grootste ontwikkeling in Nijkerkerveen en omvat onder meer 35 levensloopbestendige woningen ('Bakkerserf').
S	Poort naar Hoevelaken (v.o. Eikenschuur)	2025	2026	47	21	0	Bestemmingsplan vastgesteld en in werking getreden	Wet ruimtelijke ordening	Gemeente, ontwikkelaar(s)	Circa 45% sociale huur, waarvan 8 (compensatie) afkomstig van Spaanse Leger.
T	Locatie Euretco (EK)	n.t.b.	n.t.b.	c.a. 361	c.a. 129	n.t.b.	Initiatief	Omgevingswet	Gemeente, ontwikkelaar(s)	Voormalig gebouw EK Retail.
U	Klaarwater (v.o. Middelaar Oost)	2026	2027-2040	c.a. 900 (650 1e fase)	n.t.b.	n.t.b.	Ontwerpbestemmingsplan	Omgevingswet	Ontwikkelaar(s)	Samenhang aanpak ontsluiting Hoevelaken en gemaakte afspraken in BO-MIRT.

*LEGENDA				
Onherroepelijk / in uitvoering	Bestemmingsplan vastgesteld en in werking getreden	Ontwerpbestemmingsplan	Kaderstelling	Initiatief (grotere projecten)

V	Westerdorpsstraat 17 (Centrumlocaties Hoevelaken)	n.t.b.	n.t.b.	12	4	0	Bestemmingsplan vastgesteld en in werking getreden	Wet ruimtelijke ordening	Particulier	Onderdeel van ontwikkeling centrumlocaties Hoevelaken met Westerdorpsstraat 22.
W	Beverdam	2023	2024-2025	36	30	0	Onherroepelijk / in uitvoering	Wet ruimtelijke ordening	de Alliantie	Herontwikkeling van de Beverdam (appartementen) door corporatie de Alliantie.
X	Westerdorpsstraat 22 (Centrumlocaties Hoevelaken)	2025	2025	13	n.t.b.	n.t.b.	Bindend advies in het kader van omgevingsvergunning	Omgevingswet	Particulier	Onderdeel van ontwikkeling centrumlocaties Hoevelaken met Westerdorpsstraat 17.
Y	Oosterdorpsstraat 174	2025	2026	77	10	0	Ontwerpbestemmingsplan	Wet ruimtelijke ordening	Particulier	Project omvat onder meer 48 onzelfstandige eenheden voor ouderen met dementie.
Z	Kantemarsweg 2	2024	2024-2025	10	0	0	Onherroepelijk / in uitvoering	Wet ruimtelijke ordening	Particulier	-